

100. Yılında Tarihsel TKP... SİP-TKP: "Yeniden doğuş"! - H. Fırat

Kanlı katliamların ardından artık "kendi dönemleri"nin başladığını açık söyleyebilecek denli kendinden geçebilen SİP liderleri, işte tamı tamına bu aynı günlerde, TKP olmaya hazırlanıyor-

lardı.

Ülke hücre saldırısıyla başlayan ve kanlı katliamlarla süren olaylarla çalkalanırken, onların kendi öncelikli gündemi işte buydu. Tam da devrimci-

lerin kırımdan geçirildiği o ağır günlerde, tam seksen yıldır sürmekte olan bir yasağı aşarak komünist partisi adıyla ortaya çıkabileceklerini düşündüklerine göre, bir bildikleri olmalıydı.

s.12

Sosyalist
Siyasal Gazete

Sayı: 2020 Özel / 25
4 Aralık 2020

Kızıl Bayrak

www.kizilbayrak47.net

Asgari ücret belirlenirken işçi sınıfı...

Seçenekler açık ve nettir. Bir yanda burjuva siyasetinde bile haklılığı ve meşruluğu tartışmasız olan "İnsanca yaşamaya yeten, vergiden muaf asgari ücret!" mücadelesini yükseltmek duruyor. Diğer yanda her geçen gün daha da ağırlaşan sömürü ve kölelik boyunduruğunu sefalet içinde

taşımak...

Ülkemizi karanlığa, yalana, düşkünlüğe, rezalete, haklara karşı düşmanlığa, her yandan batağa sürükleyen gerici-faşist iktidarın zorbalığından bunalan milyonlarca insan işçi sınıfının silkinip üzerindeki ölü toprağını atmasını bekliyor.

3

Kapitalistlere şahlanış, emekçilere acı reçete...

Sermeyedarların huzurunda ilan edilen "şahlanış" vaatleri kapitalizmin doğası gereği emekçiler için yıkım anlamına geliyor.

6

Sistemin iflası ve Katar'la satış anlaşmaları

Ekonominin iflasa sürüklendiği koşullarda, petro-dolar zengini Katar, sarayın yularını ele geçirmek için fırsat bulmuş görünüyor.

19

Alman ordusunda Naziler cirit atıyor

Alman ordusu bünyesinde görev yapan Komando Özel Kuvvetleri (KSK) içerisindeki faşist çetelerle ilgili basına yansıyan belgeler ibret vericidir.

Asgari ücret belirlenirken işçi sınıfı...

Asgari ücret görüşmeleri başladı. "İşçi, işveren ve devlet" in her birini temsilen beşer kişinin yer aldığı Asgari Ücret Tespit Komisyonu tarafından her yılın aralık ayında sahnelenen bu mizansen sonucunda, genelde işçilerin payına sefalet ücreti düşüyor. Kurulan masada tümü de sermayeyi temsil eden 15 kişinin ortaoyunundan başka bir şey beklemek zaten abesle iştigal olurdu.

SERMAYENİN ASGARI ÜCRET GÜNDEMİ

Asgari Ücret Tespit Komisyonu'nun görevi, işçi ve emekçilerin nabzını doğru saptayıp, gerçekten en asgari bir sefaleti dayatmaktan ibarettir. Masada tümü de işçi sınıfının karşısında yer alan ve "şer üçlüsü" tabirini fazlasıyla hak eden taraflar oturuyor: Sermayedarlar, sermaye devleti ve sermayenin sınıf içindeki uzantısı sendikal bürokrasi. Komisyon'da en büyük işçi sendikası olarak güya işçileri temsil eden Türk-İş ağlarının en son 2019 yılı boyunca altına imza attıkları rezaletler (kamu ve tekstil sözleşmelerinin satışı, 200 bin kamu işçisinin satıldığı "mikrofon kazası" ile ilanı, 2020 asgari ücretinin kırıntı bir artışla noktalanması vb.) hafızalardaki tazeliğini koruyor. Geçmişten bugüne tüm pratiğiyle tescillendiği gibi, Türk-İş bürokrasisi devletten çok devletçi, sermayedarlardan daha koyu sermayeci olarak hareket ediyor.

Koşullar nasıl olursa olsun, Türkiye'nin en büyük toplu iş sözleşmesi görüşmesi sayıldığı için (7 milyonu aşkın işçi, yani kayıtlı işçilerin %40'tan fazlası asgari ücretle çalıştırılıyor) gene de göstermelik bazı açıklamalardan geri durulmuyor elbette. Bu kez de farklı olmadı. Hafta başında Türk-İş, Hak-İş ve DİSK yöneticileri birlikte poz verip, asgari ücretin belirlenmesi sürecinde birlikte hareket etme kararı aldıklarını açıkladılar. Fakat hiçbirisi herhangi bir rakam telaffuz etmiş değil. DİSK Başkanı bile yalnızca "Asgari ücret üzerindeki bütün vergi ve kesinti yükü ortadan kaldırılmalıdır. Net olarak hesaplanmalıdır. Tümüyle vergiden muaf olmalıdır ve vergi ve kesinti yükü Hazine tarafından karşılanmalıdır." demekle yetiniyor.

Onlar yerine düzen muhalefeti konuşuyor. Meral Akşener asgari ücretin bürüt 3 bin TL olmasını ve tamamının işçinin eline geçmesini öneriyor. SP Başkanı Temel Karamollaoğlu vergi ve kesintilerin kaldırılmasını, enflasyon üzerinde bir zam, örneğin %20 bir artış yapılarak, 3.500 TL'ye çıkarılması gerektiğini söylüyor. Asgari ücretin Avrupa ülkelerinin çok gerisinde olduğunu, Çin'deki bazı bölgelerin bile altında kaldığını, keza asgari ücretin ortalama ücret haline geldiğini söyleyen CHP sözcüsü, asgari ücretin en az 3.100 TL olması gerektiğini dile getiriyor. Tüm bunlar eskiden vergi iadesi olarak alınan "Asgari Geçim İndirimi"nin giydirilmiş olduğu rakamlar. Yandaş basın başta olmak üzere sermaye medyasında ise net 2.600-2.700 aralığında bir rakamdan söz ediliyor. Ayrıca asgari ücretin belirlenmesinde, "yaşam maliyeti, pandemi döneminde ekonomik durum, gerçekleşen ve hedef enflasyon, refah payı" olmak üzere beş kriterin dikkate alınacağını altı çiziliyor.

SERMAYENİN BELİRLEYİCİ KRİTERİ

Tıpkı Komisyon'da işçilerin temsil edildiği iddiası gibi, asgari ücretin belirlenmesinde kullanılan parametreler konusunda da katıksız bir yalan söyleniyor. Şer üçlüsünden oluşan Komisyon'un bugüne kadar gerçek "yaşam maliyeti" ile ya da işçilere "refah payı" vermeyi düşünmekle herhangi bir alakası olmadı, olmaz da. Yaşam maliyeti ve refah denilecekse, açlık ve yoksulluk sınırı orta yerde duruyor. Türk-İş'in 2020 Kasım hesaplamasında, dört kişilik bir ailenin sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenebilmesi için yapılması gereken aylık gıda harcaması tutarı (açlık sınırı) 2 bin 516 TL, artı diğer ihtiyaçlar (giyim, kira, elektrik, su, yakıt, ulaşım, eğitim, sağlık vb.) için yapılması zorunlu toplam aylık harcama (yoksulluk sınırı) 8.197,62 TL'yi buluyor. Aynı hesaplamada, "bekâr bir işçinin yaşama maliyeti"nin de aylık 3 bin 73 TL'ye çıktığını belirtiyor. Tek kişinin zorunlu giderleri bile mevcut asgari ücretten (2.324,71 kuruş) 748 lira daha fazla.

Keza enflasyon hesaplamaları zaten baştan koca bir sahtekarlığa dayanıyor.

AKP iktidarının TÜİK denilen yalan üretme aparatı, başta işsizlik olmak üzere her şeyde yaptığı üzere, enflasyonu da kölesi olduğu iktidarın ihtiyaçlarına göre belirliyor. TÜİK'e göre son aylarda enflasyon yüzde 11-14 bandında görünüyor. Oysa gerçek enflasyonun bunun iki katı ve daha fazlası olduğu genel bir kabul görüyor. Hatta dolar kuru üzerinden satın alma gücü paritesi değerini baz alarak hesaplama yapan bir ekonomist (Prof. Steve Hanke) ekim ayı başında gerçek enflasyonun yüzde 37'yi aştığını belirtiyor. Nitekim işçi ve emekçilerin markette, pazarda, çarşıda tezgah ve reyonların önünden içleri burkularak geçmeleri de bunu doğruluyor.

Haliyle asgari ücretin belirlenmesinde kullanıldığı söylenen parametreler içinde bir tek "ekonomik durum" belirleyicidir. Ki bir de önüne "pandemi döneminde" koşulu eklenmiş ki kapitalistlerin keyfine diyecek kalmıyor. Bilindiği gibi AKP yönetiminde Türkiye ekonomisi 2018 yazından beri ağırlaşan bir kriz içinde debeleniyor. Sarayın günlük 10 milyon liralık giderleri, dış politikadaki saldırganlığın faturaları, AKP-MHP iktidarının çalıp çırpmaları, yağma ve talanları, sermayeye peşkeşleri derken, Hazine ve Merkez Bankası rezervleri başta olmak üzere kaynaklar da kurumuş bulunuyor. Kapitalistlere gelince, onlar pandemi döneminde bile kârlarını katladıkları halde "kriz, pandemi vs." diye tümünden mağdur oluyorlar.

Bu tablo üzerinden bakılınca, ortaoyunu için sahneye sürülmüş Asgari Ücret Tespit Komisyonu'nun işçilere en iyi olasılıkla bile yalnızca zırnık koklatacağından kuşku duymamak gerekiyor. Pandemi koşulları gereğiyle ücretsiz izne çıkarılmış 2 milyon civarında işçinin aylık 1.168 lirayla geçinmeye mahkum edildiği koşullarda, sermaye adına son söz söyleyen gerici-faşist iktidardan daha fazlası beklenmemelidir.

İŞÇİ SINIFININ GERÇEKLERİ

Bunlar bir yana, gerçekte asgari ücretin belirlenmesinde kullanılan tek geçerli parametre işçi sınıfının bilinç, örgütlülük ve mücadele düzeyidir. İşçi sınıfı ise sade-

ce 7 milyon işçiyi değil, esasen kayıtlı ve kayıt dışı tüm çalışanları ilgilendiren en büyük toplu iş sözleşmesi sürecini, yazık ki alışlageldiği üzere yine sadaka bekleyen boş gözlerle izlemektedir. Toplumun tüm yükünü sırtında taşıyan, hastalık ve ölüm riskine rağmen üretmeye ve hizmete devam eden, kısacası toplumsal yaşamın devamını sağlayan en kritik çoğunluğu oluşturduğu halde, kendisini sefaletle mahkum edenler karşısında suskunluğunu sürdürmektedir. İşçilerin, özellikle sermayenin faşist diktatörünün "yerli, milli, dini" zehiriyle sarhoş olan, asgari ücret konusunda gerici-faşist iktidardan "iyi şeyler" bekleyen kesimleri unutmamalıdır ki bir seçim döneminde değiliz ve oyları şu an bir değer taşımıyor. Demek oluyor ki pandemi gibi bir olayda bile yalanın ve riyakarlığın doruklarını aşıp ülkeyi tüm dünyaya rezil eden AKP-Erdoğan iktidarının, ekonomi yokuşa aşağı yuvarlanıyorken işçi ve emekçilerin ağzına bir parmak bal dahi çalacak hali yok.

Gerek sermayenin şu ya da bu temsilcisinin kuyruğuna takılıp sınıfına ihanet edenler gerekse kaderlerini sendikalara çöreklenmiş bürokratik şebekenin insafına bırakanlar bir kez daha sinamadan geçiyorlar. Seçenekler açık ve nettir. Bir yanda burjuva siyasetinde bile haklılığı ve meşruluğu tartışmasız olan "İnsanca yaşamaya yeten, vergiden muaf asgari ücret!" mücadelesini yükseltmek duruyor. Diğer yanda her geçen gün daha da ağırlaşan sömürü ve kölelik boyunduruğunu sefalet içinde taşımak... Ülkemizi karanlığa, yalana, düşkünlüğe, rezalete, haklara karşı düşmanlığa, her yandan batağa sürükleyen gerici-faşist iktidarın zorbalığından bunalan milyonlarca insan işçi sınıfının silkinip üzerindeki ölü toprağını atmasını bekliyor. Halihazırda gerçekleşen ve bir nebze kararlılık yansıtan mevzi direnişler-eylemler karşısında sergilenen duyarlılık dahi bunun ifadesidir. İşçi sınıfı ya böylesi can alıcı süreçlerde en haklı talepleri uğruna hareket geçip gençliğe, kadınlara, çocuklara, kardeş halklara umut aşılayacak ya da suskunlukla sadaka bekleyip sefaletin ve utançın ağırlığını taşıyacaktır.

Kapitalistlere şahlanış, emekçilere acı reçete...

Haklarımıza dönük saldırganlığı kabul etmeyelim!

Türkiye kapitalizminin içinde bulunduğu kriz küresel salgın ile daha da boyutlandı. AKP iktidarı ise pandemi ilanının başından itibaren, parçası olduğu burjuva sınıfını salgının ekonomik ve sosyal etkilerinden korumak adına birçok adım attı. Sermayedarların on yıllardır hayata geçirmek istediği saldırılar bir bir devreye sokuldu. Telif ve denkleştirme uygulamaları, esnek çalışma, kısa çalışma ödeneği ve ücretsiz izin saldırıları hayata geçirildi, işçi ve emekçilerden yapılan kesintilerle oluşturulan hazine ve fonlar talan edildi. Öyle ki, devletin kasasının ve fonların dibini gören AKP yeni kaynak yaratma arayışlarına girdi. Son olarak işçi ve emekçilerin eylemli tepkileri ile belli maddeleri -şu an için- geri çekilse de geneli onaylanan torba yasa ile sermayeye teşvik ve desteklerin sürdürüleceği açıklandı, kısa çalışma ödeneği ve ücretsiz izinlerin süresi bir kez daha uzatıldı.

Bu saldırılar hayata geçirilirken Tayyip Erdoğan, açlığa mahkûm ettiği emekçilere şükür ve sabır çağrısı yapmayı da ihmal etmedi. Milyonlarca emekçiye günde 39 TL'yi reva görürken kendisi yedi uçak ile Kıbrıs'a pikniğe giden zat, "gerçek mümin yoklukta sabredendir" deme pervasızlığını da gösterdi. "Acı reçete"ye işaret ederek önümüzdeki dönemde hak gasplarının ve yıkım politikalarının daha da acımasızca hayata geçeceğini de sin-yallerini verdi.

***

Berat Albayrak'ın istifasının ardından vitrin tazeleyen sermaye iktidarı, diline doladığı "reform" hazırlıkları ile ilgili de ilk görüşmelerini gerçekleştirmeye başladı. Ekonomide önüne geçemedikleri çöküşü düzlüğe çıkarabilmek için çırpınan saray rejiminin yeni Hazine ve Maliye Bakanı Lütfi Elvan ile Adalet Bakanı Abdulhamit Gül ilk ziyaretlerini TÜSİAD'a yaptılar. Lütfi Elvan görüşmeyi "verimli" olarak nitelerken, TÜSİAD adına yapılan açıklamada ise "Toplantı kapsamında ekonomik istikrar ve hukuk reformları ile ilgili atılabilecek adımlar konusundaki TÜSİAD görüşlerini sunduk. Bu alanlardaki reformların güven ve yatırım ortamı bakımından çok önemli olacağını düşünüyoruz. İş dünyası paydaşları ile iletişimin süreklilik arz etmesini önemsiyor, yapılacak tüm istişareler çerçevesinde

reform adımlarının atılacağına inanıyoruz. Sayın bakanlarımıza bugün sağladıkları istişare ortamı için içtenlikle teşekkür ediyoruz" denilerek bir kez daha sermaye için güvenli bir liman yaratmak adına gerçekleştirilmesini istedikleri reformlara çubuk büküldü.

Bakanların huzura çıktığı ikinci adres ise Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği oldu. Görüşmenin ardından açıklama yapan TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu ekonomi ve reform gündemli bir toplantı yaptıklarını ifade ederek, toplantının ikinci kısmının Türkiye'nin en kapsamlı ve en büyük sektörel toplantısı olduğunu belirtti. Bakanların bir sonraki durağı ise MÜSİAD olacak.

AKP'NİN MASASINDA EMEKÇİLERE YER YOK!

AKP iktidarı uluslararası sermayenin Türkiye piyasalarına yönelik güvensizliğini kırmak, yabancı yatırımcıları ülkeye çekmek, daha öngörülebilir bir ekonomi yaratmak adına Türk burjuvazisinin de sürekli işaret ettiği ekonomi ve hukuk reformlarını gündemine almış bulunuyor. Dün "dış mihrak" ilan ettiği yabancı sermayeye bugün mavi boncuk dağıtan Erdoğan, "Yatırım yapıldığında en yük-

sek ve güvenli kazancın sağlanacağı ülkelerin başında Türkiye'nin geldiğini tüm dünyaya göstereceğiz. Ekonominin tüm taraflarıyla, tüm sivil toplum kuruluşlarıyla yakın iş birliği halinde hareket ediyoruz. Biz de uluslararası yatırımcılarla bir dizi toplantı yaparak, onlara ülkemizdeki imkanları, fırsatları, potansiyeli ve sağlayacağımız destekleri bizzat anlatacağız" dedi. Adeta işçi simsarlığı rolüne soyunan Erdoğan yabancı sermayeye "Türkiye'yi sizin için bir sömürü cenneti yapacağız" diye seslenirken, içeride ise işçi ve emekçiler için kölelik prangalarının kalınlaştığı bir çalışma rejiminin adımlarını atıyor. Kullan-at işçiliğin genel kural haline geldiği, esnek ve güvencesiz çalışmanın yaygınlaştığı, kıdem tazminatı hakkının fiilen ortadan kalktığı, işçi sınıfının kazanılmış haklarının bir bir gasp edildiği, dizginsiz sömürünün önünün açıldığı bir rejimi oturtmaya çalışıyorlar. Bu pervasız saldırganlığın emekçi kitlelerde yaratacağı tepkiden öylesine korkuyorlar ki, en ufak sesi dahi azgın bir devlet terörü ile bastırmaya girişiyorlar. En temel hakları için Ankara'ya yürümek isteyen işçi bölüklerinin önüne polis bariyerleri dikiyorlar, onlarca işçiyi gözaltına alıyorlar, toplumun ilerici kesimlerine yönelik saldırganlıklarını arttırarak sürdürü-

yorlar.

Yani sermaye devletinin reformu sermayeye kadar reform oluyor. Yargı reformu ilanının sabahında onlarca Kürt avukatın evlerini basıp gözaltına almak reform anlayışlarının en özlü örneği oldu. Ekonomi reformlarından bahsedip soluğu TÜSİAD heyetinin karşısında almaları da iyileştirmelerin kimler için hayata geçirileceğinin bir göstergesi.

Sermayedarların huzurunda ilan edilen "şahlanış" vaatleri kapitalizmin doğası gereği emekçiler için yıkım anlamına geliyor. Zenginliğini emekçilerin yoksulluğu üzerinden sağlayan, sahip olduğu serveti karşılıksız el koyduğu emekle elde eden sermaye sınıfı, içine girdiği krizi de faturayı işçi sınıfının sırtına yıkarak atlatmaya çalışıyor. Bu doğrultuda açıkladıkları ekonomi programları, reform paketleri emekçilere karşı bir savaş ilanidir. Bu reform rüzgarının gerçek anlamını kavramak, buna karşı sınıfsal bir tutumla saldırı programlarını kabul etmemek, haklarına ve geleceğine sahip çıkmak isteyen tüm işçi ve emekçiler için temel bir sorumluluktur. Bu saldırı dalgasını bertaraf etmenin yolu ise inisiyatifin işçilerde olduğu taban örgütlülüklerinde buluşmak, işyeri komitelerinde birleşmek ve mücadeleyi büyütmekten geçmektedir.

Sermayenin vurucu gücü AKP-MHP rejimine karşı mücadeleye!

Kapitalistler, yarattıkları krizin faturasını her defasında işçi sınıfı ve emekçi kitlelere ödeterek çürümüş sistemlerinin devam etmesini sağlıyorlar. İçinden geçtiğimiz dönemde ise sınıf ve emekçi kitlelerin yaşam ve çalışma koşulları pandemiyle birlikte daha da ağırlaşmış bulunuyor. İşsizlik, ücretsiz izin, yaşanan hak gaspları, uzun çalışma saatleri, sefalet ücreti, esnek ve güvencesiz çalışma gibi koşullar dayatılan işçi sınıfının, bu boğucu atmosferden çıkış yolu arayarak, mücadeleye bayrağını yükselten bir kesiminin karşısına bu kez de sermaye devletinin kolluk güçleri çıkmaktadır.

AKP- MHP rejimi pandemide kısa çalışma ödeneği, ücretsiz izin gibi kapitalistleri ihya eden düzenlemelerle sermayeye adeta cennet koşulları yarattı. Kuralsızlığın kural olduğu fabrikalarda, kapitalistler ücretsiz izin saldırısını mücadeleye işçilerin üzerinde sopa olarak kullanmaktadır.

İşçilerin en temel hakkı olan sendikalaşmaya bile tahammül edemeyen kapitalistler, Türkiye'nin birçok yerinde işçileri ücretsiz zine çıkarttı. Sinbo, Systemair HSK, Baldur, Özer Elektrik ve Termokar fabrikalarında çalışan metal işçileri ise ücretsiz izin dayatmasını kabul etmeyecek mücadele bayrağını yükseltti.

Bununla birlikte tazminat haklarını almak için aylardır direnen Soma ve Ermenek maden işçileri ortaya koydukları direnme iradesi ile işçi sınıfına güç ve moral vermektedir. Maden işçileri, sermaye devletinin kalbi olan Ankara'ya yürüyüş gerçekleştirmek istemiş ama her

defasında jandarma barikatıyla ve sonrasında şiddetiyle karşılaşmıştır. Maden işçilerinin iradesini kıramayan AKP- MHP rejimi işçilerin taleplerini hep başka bahara ertelerken, yandaş Uyar Madencilik'i koruyup kollamaktadır.

Geçtiğimiz haftalarda Gebze'de direnişte olan Systemair HSK, Baldur ve Özer Elektrik işçileri de Ankara'ya yürüyüş yapma kararı almışlardı. Hemen akabinde ise Kocaeli Valisi pandemiyi gerekçe göstererek bir ay boyunca il sınırları içerisinde eylem ve etkinlik yapmayı yasakladı. Yasağa rağmen eylemlerini ve yürüyüşlerini yapmak için toplanan Birleşik Metal İş sendikası üyesi işçilere polis saldırdı. Onlarca metal işçisi gözaltına alındı. AKP iktidarı, yasalarıyla, valisiyle, polisiyle bir cümle devletin tüm kurumlarıyla sermayedarların yanında yer almaktadır. Yandaş sermayesini devletin tüm imkanlarını seferber ederek palazlandıran, koruyan Saray rejimi, TÜSİAD üyesi kapita-

listlere ve yabancı sermaye gruplarına da aynı tutumu sergilemektedir.

Çünkü AKP iktidarı bir sermaye partisi. Başta TÜSİAD olmak üzere, büyük sermayenin 'sözcülüğünü' üstlenmekle kalmamış; MÜSİAD ve TOBB çatıları altında kümelenen irili ufaklı sermaye gruplarının da hem sınıfsal çıkarlarını hem de yatkın oldukları ideolojik-kültürel çerçeveyi temsil etmiştir.

Kapitalistlerin vurucu gücü olduğunu her defasında hatırlatan gerici faşist rejim, işçi sınıfına tam kölelik dayatmaktadır. "Yerli ve milli" safatasını kullanan rejim, TÜSİAD, MÜSİAD ve yabancı sermayedarların istekleri doğrultusunda hareket etmektedir. Dini istismar ederek, şoven propaganda yaparak emekçi kitleleri uyuşturmaya çalışan iktidar, kapitalistlerin programını sorunsuz şekilde hayata geçmesi için azami çaba sarf etmektedir.

Gelinen yerde ağırlaşan ekonomik

krizi yönetme kabiliyetini yitirmeye başlayan rejim, kapitalistlere güven tazelenmek için adımlar atmak zorunda kalmıştır. Bütün sorumluluğu damat bakana yükleyen Erdoğan, emekçilere "acı reçeteye" hazır olmalarını söylerken, piyasaya ise tatlı dil kullanarak yapacağı reformların müjdesini vermiştir.

Kapitalistler istedi diye esnek ve güvencesiz çalışmayı yaygınlaştıran, işçi sınıfının elinde bulunan kırıntı haklara dahi göz diken ve her fırsatta gasp etmek için gündeme getiren AKP- MHP rejimi, en ufak hak alma mücadelesine dahi tahammül etmeyerek yasaklarla, kolluk kuvvetlerinin şiddetiyle boğmaya çalışmaktadır. Bu nedenle işçi sınıfı hak alma mücadelelerinde, kapitalistlerin demir yumruğu olan rejimi de karşısına almaktadır. İşçi sınıfı, sermayeye ve sermayenin diktatörlüğüne karşı kitlesele, militan ve birleşik mücadele hattı ile ancak yaşadığı karanlık tablodan kurtulabilir.

"Açıklanandan 2-3 kat fazla can kaybı"

yaşadığı 11 Büyükşehir Belediyesi'nin Başkanları olarak, Covid-19'la verilen topyekûn mücadelede, devletin tüm kurumlarıyla birlikte çalışmaya hazır olduğumuzu her fırsatta dile getirdik. Son dönemde vaka, hasta ve vefat sayılarında yaşanan artış ile bu rakamlar üzerinde oluşan 'bilgi kirliliğini' üzüntüyle, endişeyle takip etmekteyiz.

Kurumlarımıza yansıyan günlük vefat rakamlarıyla, merkezi yönetimin her akşam yayınladığı sayılar arasında 2-3 kata varan farkları tespit etmek zorun-

da kalmanın huzursuzluğunu yaşıyoruz.

Artık neredeyse her eve giren bu virüsle ve sonuçlarıyla ilgili gerçekleri, tüm çıplaklığıyla kamuoyuyla paylaşmak, her kamu görevlisinin sorumluluğundadır. Bu sorumluluk duygusundan uzak durmanın ne kamusal anlamda ne de vicdani olarak anlaşılır bir yanı yoktur. Her evden bir cenazenin kalkmaya başladığı böylesi bir süreçte, kamu idarecilerini, gerçekleri tüm çıplaklığıyla paylaşmaları konusunda kararlılığa davet ediyoruz.

CHP'li 10 büyükşehir belediyesinin başkanları, sanal toplantıda bir araya geldi. Ülkenin toplam nüfusunun yüzde 49'unun yaşadığı kentleri yöneten büyükşehir belediye başkanları, kentlerinde yaşanan bulaşıcı hastalık kaynaklı ölen sayılarıyla ilgili bilgiler paylaştı.

Sağlık Bakanlığı'nın yayınladığı rakamlarla, kendilerine ulaşan sayılar arasında 2-3 kat fark olduğunu aktaran belediye başkanları, şehirlerindeki hastanelerin artık talepleri karşılayamayacak doluluklara ulaştığını aktardı.

Altında belediye başkanlarının imzası olan açıklama şöyle:

"Türkiye nüfusunun yüzde 49'unun

Aynı kararlılığın; toplumun pandemiden olumsuz etkilenen tüm kesimlerine yapılması zorunlu olan maddi yardım, destek ve teşvikler gibi konularda da gösterilmesi zorunludur. Merkezi yönetimi, sosyal devlet olmanın bütün gereklerini yerine getirmeye ve tüm kurumlarını bu konuda seferberlik duygusuyla sürecin içine katmaya davet ediyoruz. Toplum sağlığının korunması açısından, bilim insanlarının önerileri doğrultusunda, 2 ya da 3 haftalık bir kapanmanın elzem olduğu noktada görüş birliği içinde olduğumuzu tüm kamuoyuna duyurmayı bir borç biliyoruz.

Saygılarımızla."

Sorumlular hesap versin!

AKP-MHP iktidarının sayısal verilerle oynayarak gerçeği örtbas etme çabası pek çok alanda sürüyor. Enflasyon, işsizlik rakamları kâğıt üzerinde düşürülüyor. İşçi cinayetleri, meslek hastalıkları rapor edilmiyor. Kadın cinayetleri basına yansyanlardan dahi az gösteriliyor. Pandeminin etki ve sonuçları da aynı akıbete uğruyor. Koronavirüs verileri tam olarak açıklanmıyor, ölüm oranları bilinmiyor. AKP-MHP rejiminin toplum sağlığını gözetmek gibi bir gündemi elbette yok. Kriz ve pandemiyi, parçası oldukları sermaye sınıfı adına yönettiler. Sermayenin maliyet unsuru olarak gördüğü işçi-emekçilerin yaşamlarını kısıtladılar. Sınıfın mücadeleye kazandığı haklarının gasp edilmesinde öncü rol oynadılar. Bu yolla sermayenin yüklerini hafiflettiler. Sonuç olarak, patronlara bin bir çeşit teşvik, emekçi sınıflara ise ölümlerden ölüm beğendirdiler.

Bilindiği üzere, gelişmişliğiyle övünen pek çok Avrupa ülkesinde ölüm ve bulaş oranları hayli yüksek seyretti. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) 'ne göre klinik belirti ve semptomlara bakılmaksızın her Covid-19 enfeksiyonu pozitif olan kişi Covid-19 vakasıdır. Türkiye'de ise bu ölçüt bir yerden sonra kullanılmamaya başlandı. Hastaneye intikal etmiş koronavirüslü hastalarla, yatış işlemi verilmek durumunda kalınan ağır hastalar vaka kabul edildi. Testi pozitif olmasına rağmen semptom göstermeyenler koronavirüs tablosuna dahil edilmedi. Her vakada pozitif sonuç vermeyen PCR testlerine tabii tutulanları bir kenara koyuyoruz. Sağlık Bakanı Koca'nın, "Her vaka hasta değildir. Çünkü testi pozitif çıktığı halde hiçbir semptom göstermeyenler var ve büyük çoğunluğu bunlar oluşturuyor." pişkin sözleri hatırlanacaktır. İşte, bu sınırlandırılmış kriterleri baz alan Türkiye, dünyadaki bu yüksek oranlara işaret edip koronavirüsle mücadelede Avrupa'ya örnek olduklarını ilan etti. Turistlerin gelebileceği yaz sezonu resmi Covid-19 rakamları düşürülerek, İngiltere ve Almanya'ya turistlerin Türkiye'de sağlıklı seyahat edebilecekleri söylendi. ABD, İngiltere ve İtalya'ya gösteren yapılan yardımlarla "güçlü devlet" imajı çizilmeye çalışıldı. "Örnek ülke" olma görüntüsü için ambulans uçak şovları eksik olmadı. Kerameti kendinden menkul açıklamaların ardı arkası

kesilmedi.

Türkiye'nin çizdiği bu pembe tablonun gerçek olmadığı, açıklamalarının doğruluğu ifade etmediği sağlık-meslek örgütleri, ilerici-devrimci-demokrat kurumlar ve muhalefet partileri tarafından döne döne ortaya kondu. İktidarın çarpıtmaya dayalı "sürdürülebilir" pandemi politikası bu kesimler tarafından sürekli olarak eleştirilere konu oldu. Salgın sürecinin bilimsel yöntem, şeffaf veri ve ilgili tüm kesimlerin katılımıyla etkin, koordineli bir şekilde yönetilmesi çağrılarını AKP-MHP bloğu tarafından tahammülsüzlük, dahası saldırılarla karşılandı.

14-18 Eylül 2020 tarihlerini "Yönetiyorsunuz, Tükeniyorsünüz Haftası" ilan eden TTB, hedef tahtasına çakıldı. İktidarın küçük ortağı, TTB'yi kapatma tehditleri savurdu. Salgın konusunda bilimsel bir merciyi "insan ve toplum sağlığı hakkında asılsız şaibe ve şüpheleri körüklemekle" suçladı. MHP'li bir başka isim, TTB'nin salgın hakkında verdiği günlük rakamları şişirilmiş bularak, bunun tamamen siyasi çıkarlar gereği, kasıtlı yapıldığını ileri sürdü. Çözüm olarak Marksist yuvası ilan ettiği TTB'nin, sağlık alanındaki tekelinin kırılmasını ve başka bir meslek odasının açılmasını talep etti. Cumhur ittifakının şefi Erdoğan, çoklu baro çalışmasının bir benzerini TTB için de yapmak gerektiğini söyleyerek gözdağı vermeyi sürdürdü. Aynı konuşmasında TTB'nin seçilmiş Merkez Konsey Başkanı Şebnem Korur Fincancı'yı da terörist ilan etti. Bununla birlikte, "Çarklar dönüyor, işçiler ölüyor" diyen İSİG meclisi üyeleri, Covid-19 raporlarını kamuoyuna sunmak isterken gözaltına alındı. Kayahan Pala örneğinde olduğu gibi, bilime dayalı önerülerini toplumla paylaşan bilim insanları cezalandırılmaya, bu yolla birçoğu engellenmeye, halk-çevre-işçi sağlığına dair mücadele yükselten ilerici, devrimci kurumlar susturulmaya çalışıldı. İşin özü, dinci-gerici iktidar salgın karşısında akıl ve bilim dışı bir yaklaşımla, baskı ve yasak politikası izledi. Tedbir adına ise "maske, mesafe, hijyen" formülasyonunu öne çıkardı; yani maliyetleri doğrudan işçi-emekçinin cebinden çıkan bireysel önlemleri!

Gelgelim, toplumsal muhalefet odakları tarafından ısrarla dile getirilen gerçeklere sırt çevrilse de geline yerde

mızrak çuvala sığmıyor. Gerçekler daha baskın hale geliyor. Salgın yerine sayıları kontrol etmeye dayalı politikalar iflas ediyor. Pandemi krizinin yönetilmediği döne döne meydana çıkıyor.

ARDI SIRA İTİRAFLAR

Sağlık bakanlığının hasta sayılarının yanında pozitif vakaları gösteren 29 Eylül tarihli belgesi açığa çıkmış ve bu belgeye göre 10 Eylül tarihli yeni hasta sayısı 1.512, pozitif vaka 29.377 olarak kaydedilmişti. Bunun üzerine açıklama yapmak durumunda kalan bakanlık, "Başkasına bulaştırmadığı sürece, semptom olmayan, sadece taşıyıcı olan kişi sayısının önemi yok" diyerek temel stratejilerinin sürü bağışıklığı olduğunu itiraf etmiş oldu. Yine bu ay içerisinde, ülke genelinde toplam ölü sayısının 6.800 olduğu söylenirken, CHP'li İstanbul, Ankara, İzmir, Adana ve Antalya belediyeleri bu sayıyı 8.850 olarak bildirmişti. Rejimin gerçekleri hasıraltı etme politikası altında koronavirüsün yayılması hızla sürüyor, süreç kontrol edilemiyor. Toplum içinde virüs bulaşmayanların etrafındaki çember daralıyor. Bu durum haliyle devletin çarpıtmaya dayalı pandemi politikası için de benzer sonucu beraberinde getiriyor.

Nitekim, 25 Kasım tarihinde Koca "Artık açık test politikasına geçtiğimiz kabul edilebilir." diyerek, semptom göstermeyen pozitif vakaların da günlük tabloya ekleneceğini duyurdu. Gerçeklerin gizlenemez boyutlara ulaşması, belediyelerden gelen açıklamalar, kamuoyunun giderek artan baskısı elbette ki bu duyurunun yapılmasında belirleyici bir yerde duruyor. Pozitif vakaların listeye eklenmeye başlanmasının bir başka nedeni de DSÖ'nün yüksek vaka sayısı olan ülkelere aşıda öncelik tanınacağı yönündeki açıklamasıdır. Bu algoritmanın tabloya dahil edilmesiyle toplam günlük vaka sayısı, yani pozitif olan herkesin sayısı 28 bin 351'lere çıktı. O, koronavirüsle mücadelede en etkili ülkelere biri olarak lanse edilen Türkiye, bu yeni verilerle

yine "en"lere ulaşmayı başardı ve Avrupa'da pozitif vakalarda ilk sıralara yükseldi. Bu durum gerçekte önlenilebilecekken pek çok insanın yaşamını yitirdiğinin de bir itirafıydı. CHP'li belediyelerden yansyanlar ve TTB'nin eline ulaşan bilgiler, günlük toplam vakayı ortaya koyan sayıların dahi gerçeği yansıtmadığını, durumun çok daha vahim olduğunu ortaya koyuyor.

SORUMLULAR HESAP VERSİN!

Türkiye'de salgın toplum için felaket noktasına getirilmiş durumdadır. Salgınla mücadeleyi sayıları kontrol etmeye indirgeyen iktidar ve şefi Erdoğan, bu tablonun bizzat sorumlusuyken saklanamaz boyuttaki ağır bilançonun hesabından kaçmaya çalışıyor. Basına, pandemideki vahametinin sorumluluğu Bilim Kurulunda diyen Erdoğan asıl niyetini de dile getirmiş oldu. Kuşkusuz Bilim Kurulu bu yıkımdan sorumludur ama tam da sarayın bir aparatı olarak! Bilim Kurulu'nun sınırları da söylemleri de Erdoğan'ın iki dudağı arasındadır. Şefinden bağımsız karar almayan, tedbir açıklamayan Bilim Kurulu, şimdilerde Erdoğan'ı aklama aracına dönüştürülmek için yine Erdoğan tarafından kullanılmaktadır. Sorumlu kimdir? Doğru ya, ekonomideki kötü gidişattan damat Albayrak, dolar-euro yükselişinden Merkez Bankası Başkanı Murat Uysal, pandeminin hızla yayılmasından da bilim kurulu sorumludur. Bütün ülkelerin kışkırdığı, dünya liderlerine ders veren, Türkiye'de en'lere imza atan, başkanlık sisteminin başı, o akıl kumkuması Erdoğan bütün bu olanlardan bihaber, bilgilendirilmemiş, dolayısıyla sorumlu da değil! En büyük sorumlu kim mi? "Maske, mesafe, hijyen" kurallarına uymayan halk! İşçisi, emekçisi, yoksulu...

Evet, krizin, pandeminin, açlığın, sefaletin, kitlesel ölümlerin sorumlularından hesap sormadıkça en büyük suçlu bu kapsamlı yıkımın bedelini ödeyen işçi ve emekçiler olmaya devam edecek!

Sistemin iflası ve Katar'la satış anlaşmaları

S. Taylan

Geçtiğimiz hafta Katar Emiri Şeyh Temim bin Hamad el Sani ile AKP-MHP rejiminin başı Erdoğan'ın toplam 10 anlaşma imzalamaları burjuva siyasetin gündemini meşgul etmeye devam ediyor. Anadolu Ajansı'nın haberine göre, ikili 70 ayda 28 kez görüşmüşler. Erdoğan 2 Temmuz ve 7 Ekim'de Katar kralının "hibe ettiği" uçakla iki kez başkent Doha'ya gitmiş.

Bu yoğun ve karanlık trafiğin sonunda 26 Kasım'da Beştepe'de ağırlanan Katar Emiri ile 10 maddelik işbirliği anlaşması imzaladı. Bu yoğun "muhabbet" birbirlerine olan ihtiyaçlarından kaynaklanıyor.

Suudi Arabistan ve müttefikleri, 2017'de Katar'ı, İran karşıtı saldırgan politikalarına katılmaya, dış politikasını Riyad'ın istekleri doğrultusunda yeniden biçimlendirmeye zorlamak istedi. Katar Emiri bu çizgiye gelmediği gibi, Suudi Arabistan cephesinin "terörist" kabul ettiği İhvacıları (Müslüman Kardeşler) korumaya da devam etti. Bunun için Katar'a karşı savaş seçeneğini de dışlamayan diplomatik ve ekonomik abluka başlattılar. Katar Savunma Bakanı, Katar'ın komşularını Doha'da bir yönetim değişikliği tezgahlamakla suçladı. Körfez İşbirliği Konseyi üyesi Bahreyn, Suudi Arabistan ve Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) ile Katar arasında Yemen kriziyle başlayan sorunlar, Katar Emirini iktidarını kaybetme korkusuna sürükledi.

Suudi saldırganlığının Katar'ı ilhak etme niyetinden kaynaklandığını söyleyen Katar Emiri, uygulanan ekonomik ve diplomatik ablukaya karşı, Riyad'ın bölgesel rakiplerinden İran ve Türkiye ile daha yakın bir ittifaka yöneldi. Katar'ı Suudi işgalinden kurtaran ise ABD oldu. Zira Katar, ABD'nin Ortadoğu'daki en büyük askeri üslerinden birine ev sahipliği yapıyor.

Bu gelişmeler üzerine Türkiye Doha'ya 5.000 asker göndereceğini ilan etti ve Doha'da askeri üs kurdu. Katar İhvacıların üssü olsa da, en büyük üsleri AKP himayesinde buldukları Türkiye'dir. Müslüman Kardeşlere yaklaşımı farklı olmakla birlikte, İran da Katar'a gıda tedarik ederek ablukanın kırılmasına yardımcı oldu.

Bölge dengelerini lehlerine çevirmek için her yola başvuran İran ve Türk sermaye devletlerinin çıkarları bazı alanlar-

da çatışsa da, bazı alanlarda keşşebiliyor. Katar ile ilişkiler bu keşşme alanlarından biri. Katar ve Türkiye İhvacıları bölgesel rekabette bir maşa gibi kullanırken, Suud krallığı ve diğer Körfez ülkeleri ise kendi iktidarları için bir tehdit olarak görüyorlar. Nitekim Suudi rejimi Katar'a baskı yaparak, İhvacılara sağladığı çok yönlü desteği kesmesini istiyor.

2,15 milyon nüfusun yaklaşık 1,5 milyon göçmen işçilerden oluşan ve 12 bin kilometrekare alanıyla küçük bir ülke olan Katar, dünya doğalgaz rezervlerinin yaklaşık yüzde 14'ü ne sahip. Katar petrol rezervleri ise dünyada 14. sırada yer alıyor.

2019'da kişi başına milli gelirin 65 bin dolar civarında olduğu petrol-dolar zengini Katar'da göçmen işçiler halen kölelik koşullarında çalıştırılıyor. Dünya Eşitsizlik Veritabanı (World Inequality Database) analizlerine göre, milli gelirin yüzde 52'si Katar nüfusunun yüzde 10'unun kasasına giriyor. Nüfusun yüzde 1'ini oluşturan Katar Emiri ile yakınları milli gelirin yüzde 19'una el koyuyor. Yoğunlukla Filipinler, Nepal, Hindistan gibi ülkelerden gelen göçmen işçilerin de içinde bulunduğu nüfusun yüzde 50'si ise milli gelirin yüzde 14'ü ile yetinmek zorundalar.

Körfez İşbirliği Konseyi (KİK) ülkeleri Suudi Arabistan, Bahreyn ve Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) ile Katar arasında yaşanan gerilimin tetiklediği iktidarı yitirme korkusu Türk sermaye devleti için

"tanrının lütfu" oldu. Katar şeyhlerinin korumacılığını üstlenen saray rejimi, karşılığında Katar'ın petro-dolarlarından nemalanmaya çalışıyor.

SARAY TAHVİLLERİ YÜZDE 6-7 FAİZLE ALICI BULUYOR

Petro-dolar zengini Katar şeyhleri ile saray rejimi arasındaki bu kirli ilişkiler çok geçmeden ürünlerini vermeye başladı. Karadeniz'in ormanları yağmalanarak Katar şeyhlerine peşkeş çekildi. Bu satışların karşılığı olarak 2018'deki kur krizi sırasında, Türkiye'ye 15 milyar dolar yatırım yapıldığı söyleniyor. 2020 yılında ise iki ülke merkez bankaları arasındaki swap anlaşmasının limiti 15 milyar dolara yükseltildi.

Ekonomik kriz yaşayan saray rejiminin batılı efendileriyle ilişkilerde yaşadığı gerilimler güven bunalımını tetikledi. Batı emperyalizmine bağımlı olan sistem bu nedenle kredi bulmakta zorlanıyor. Alman devlet tahvilleri eksi faizlerle borsalarda kapışılırken, Türk devlet tahvilleri yüzde 6 ve üzerinde faizlerle ancak alıcı bulabiliyor. Yabancı sermayenin Türkiye piyasalarından çekilmesine bağlı olarak giderebilmek için faizleri yükseltme manevrası da beklentileri karşılamadı. Zira kısa bir aradan sonra Türk Lirası değer kaybetmeye devam ediyor.

İngiliz *Financial Times* gazetesi, Katar'ın yine Türkiye ekonomisinin zor bir

döneminde çeşitli anlaşmalarla yardımına koştuğunu belirttiikten sonra, yapılan anlaşmaların miktarı düşük olsa da, Türkiye'nin doğrudan yabancı yatırıma ihtiyaç duyduğu bir dönemde önemli olduğunu savundu. Zira, doğrudan yabancı sermaye girişi 2020 yılında son 15 yılın en düşük seviyesinde, 6 milyar dolarda kaldı.

Ekonominin iflasa sürüklendiği, ancak yüksek faizlerle borç bulunabildiği koşullarda, minyatür bir devlet olan petro-dolar zengini Katar, sarayın yularını ele geçirmek için fırsat bulmuş görünüyor. Nitekim AKP şefi Erdoğan, sarayında ağırladığı Katar Emiri ile on anlaşmaya imza attı. Anlaşmalara dair net bir açıklama yapılmasa da, basına yansıyan bilgilere göre, yeraltı suları, su kaynaklarının korunması ve geliştirilmesi, su kalitesi, arıtma ve gıda güvenliği gibi kritik alanlar da anlaşmalara dahil.

Bu arada, varlıklarını tüketmiş, borç içinde yüzen **Türkiye Varlık Fonu** (TVF) ile **Katar Yatırım Otoritesi** (QIA) arasında varılan anlaşma ile Borsa İstanbul'un %10'luk payı da 200 milyon dolar karşılığında Katar'a satıldı.

Bunların yanı sıra ülkeyi parselleyip Katar'a satan AKP-MHP iktidarının yapılan anlaşmaların koşullarını kamuoyuna açıklamasını beklemek, burjuva muhalefete özgü boş bir hayaldir.

BURJUVA MUHALEFETİN RİYAKARLIK ŞOVLARI

Katar ile birlikte Müslüman Kardeşler-cihatçı çeteler ittifakı olan Serrac hükümetini desteklemek için Libya'ya asker gönderilmesine tam kadro destek verdiler. Suriye topraklarının işgaline ve devam ettirilmesi için asker gönderilmesine de destek verdiler. Bu yayılmacı politikalara destek veren burjuva muhalefet partilerinin, Katar'la yapılan gizli anlaşmaları eleştirmelerinin hiçbir inandırıcılığı olmadığı gibi yakınmaya hakları da yoktur. AKP şefinin yaptığı satış anlaşmalarını savunmasına burjuva muhalefetin verdiği tek yanıt "biz yabancılara satışlara karşı değiliz" olmuştur.

Bu anlaşmaları imzalayanlardan ve sermaye iktidarından emekçi halkların devrimci mücadelesiyle hesap sorulduğunda, satış anlaşmaları da parçalanıp çöpe atılacaktır.

Biden ve temelsiz umutlar

A. Engin Yılmaz

Dünyanın bugünkü genel durumu ve olayların gelişim seyri yanı sıra, gerek ABD'nin hala da dünyanın hegemon gücü olması gerekse de Trump faktörü, ABD seçimlerinin sonuçlarını "önemli" kılıyordu. Farklı nedenlerle seçimleri kimin kazanacağı özel bir ilgi ve merak konusuydu. Değişik ülkeler, müttefikler, düşmanlar, dostlar, siyasal parti ve akımlar kendi konum ve çıkarları üzerinde beklentiler içerisindeydiler. Trump-Biden saflaşması da bu zemin üzerinde anlam kazanıyordu.

On yıllar sonra en yüksek katımlı seçim olması, büyük bir toplumsal kaynaşma ve bölünme koşullarında gerçekleşmesi ve tüm hoyratlığına-saldırganlığına rağmen Trump'ın önceki seçimlere nazaran oylarını artırması, seçimin önemli sonuçlarıydı. Aldığı oylar üzerinden bakıldığında, Trump şahsında temsil edilen politikaların toplumsal bir karşılığı olduğu görülmektedir. Gerek seçime yüksek katılımın gerekse Biden'ın kazanmasının ise, daha çok Trump'ın kaybetmesini sağlamak üzerinden mümkün olduğu anlaşılmaktadır.

ABD seçimlerinde emekçi kitlelere iki adayın, dolayısıyla iki seçeneğin dayatıldığı biliniyor. Bu adayların ABD'nin içerde ve dışarda izlediği bütün temel politikalarda farklı görüş ve tutumlara sahip olmadıkları ise kesin. Geçtikleri süreçler ve buldukları yönetici konumlar üzerinden onlar, ABD sermayesi için başkanlık adayı olmayı hak etmiş ve buldukları konuma gelinceye kadar sayısız kirli ve karanlık icraatlarıyla bunu kanıtlamışlardır. Demokratlığı yüceltilen Biden'ın da bugüne kadarki sicili ortadadır.

Buna rağmen başkanlık seçimlerini Biden'ın kazanması, değişik çevrelerde "iyi şeyler" olacağına ilişkin umut ve beklentiler yarattı ve bu seçim sonrası değerlendirilmelere de yansdı.

BIDEN İLE "İYİ ŞEYLER" Mİ OLACAK?

Biden'ın kazanmasıyla "iyi şeyler" olacağı, dünyada libelleşme, demokratikleşme, temel hak ve özgürlükler yönünde iyileşmeler yaşanacağı umut edilebiliyor. Biden'ın Trump'ın içerde yarattığı kutuplaşmayı onaracağı, emekçilerin güvensizlik duyduğu düzen kurumlarını "restore edeceği" ve onlara demokratik işlerlik kazandıracağı

düşünülebiliyor. Sosyal reformların hayata geçireceğine ilişkin temelsiz umut ve hayaller yayılabiliyor. Küreselleşme karşıtı olduğunu ilan etmiş olan Trump yönetiminin aksine, Biden ile ABD'nin "eski" küreselleşmeci rolüne tekrar geri döneceği, bunun olumlu bir gelişme olacağı ileri sürülebiliyor. ABD'nin Biden yönetimi altında Ortadoğu'daki baskıcı rejimlere son vereceği ve bundan da ezilen halklar payına iyi şeylerin çıkacağı iddia edilebiliyor. Erdoğan rejimine "hayırlı" müdahalelerde bulunabileceği ve Kürtlerin "özgürlüğü" için çalışabileceğine ilişkin umutlar taşınabiliyor, vb...

Ertuğrul Kürkçü, bu tür umut ve beklentileri, liberaller, burjuva demokratlar ve reformistler adına en veciz biçimde ifade etmiş bulunuyor. HDP Onursal Başkanı ve Sosyalist Yeniden Kuruluş Partisi Parti Meclisi üyesi olan Kürkçü, Mezopotamya Ajansı'ndan Naci Kaya ile yaptığı söyleşide, bu yöndeki umut ve beklentilerini şu sözlerle özetliyor:

"Biden yönetimi Trump'ın 'güçü yeten yetene' anlayışını değil insan hakları, demokrasi ve hukukun üstünlüğüne dayalı bir dünya düzenine dönüşü savunur görünüyor. Bu ister istemez Trump'ın Hitler faşizminden devraldığı 'en büyük Amerika' sloganı yerine daha çok küreselci bir demokrasi söylemini gündeme getirecektir. Biden'ın kazanmasının, Avrupa'da demokratik değerlerin güçlendirilmesi, Ortadoğu'da baskıcı rejimlerin himayesine son verilmesi, genel olarak Kürtlerin mücadelesi üzerinde Trump'ın ahlak dışı pazarlıkları yerine daha ilkeli bir siyasetin benimsenmesi yönünde etkileri olabileceğini düşünüyorum."

Sosyalist olma iddiası taşıyan birinin, Biden şahsında ABD'nin, hele de günümüz dünyasında "insan hakları, demokrasi, hukukunun üstünlüğüne dayalı bir

dünya düzenine dönüşü" savunabileceğini düşünmesi, "küreselci bir demokrasi söylemini" gündeme getirebileceğini iddia etmesi, emperyalist gericiliğin kalesi olan "Avrupa'da demokratik değerlerin güçlendirilmesi" ve "Kürtlerin mücadelesi üzerinde ... daha ilkeli bir siyasetin" benimsenebileceğini dile getirmesi tam bir skandaldır. Benzer umut ve hayaller başka çevrelerce de taşınmaktadır.

Bu beklenti ve umutların temelsizliği yeterince açıktır. Her şeyden önce kapitalist sisteminin ve onun hegemon gücü ABD'nin yaşadığı çok boyutlu kriz ve buna bağlı olarak dünya olaylarının gelişim seyri, bu beklenti ve hayallere imkân tanımamaktadır. Bir diğer temel faktör ise, iç ve dış siyasette izlenecek politikaların ABD başkanlarının tercihleriyle değil, Pentagon vb. düzen kurumları tarafından belirlendiği olgusudur. Biden'ın iç ve dış siyasette Trump'tan farklı düşünmediği açıktır. Örneğin Biden yönetimi de yükselen küresel bir güç olarak Çin'in yükselişini durdurma politikasını kalınan yerden sürdürecektir. İsrail'in güvenliğini ve İran'ın tecridini hedefleyen adımlar devam edecektir. Dış politika alanında gündeme gelebilecek kimi politika değişikliklerini ise, başkanların tercihleri değil ABD'nin çıkarları belirleyecektir. Aynı şey küreselleşme olgusu için de geçerlidir.

İç politikada ise işçi sınıfı ve emekçileri hedef alan iktisadi-sosyal saldırılar, siyasal hak ve özgürlükler alanını da kapsayarak devam edecektir. Biden'ın "herkese parasız sağlık hizmeti" talebine karşı çıkması, polis teşkilatına daha yüksek bütçe vereceğini söylemesi, öğrencilerin borçlarının silinmesine karşı çıkması, kiracıların evden atılması kararlarının iptaline ilişkin tutumu vb. yeterince açıklayıcıdır. Dolayısıyla Biden, bir

tarafтан saldırganlık ve savaş politikasını öte tarafтан azgın bir kapitalist sömürü ve sosyal yıkım saldırısını Trump'ın bıraktığı yerden sürdürecektir. Emekçiler lehine bir sosyal reform programını değil acımasız bir kemer sıkma programını, siyasal hak ve özgürlüklerin budanması eşliğinde hayata geçirecektir.

Bugün sistemin önemli kurum ve bakanlıklarına atanmış bulunan kişilerin kimlikleri ve icraatları gözetildiğinde, içerde ve dışarda tam bir saldırı hükümetiyle yüzyüze olduğu görülmektedir. Kabinede daha fazla sayıda kadının ya da farklı ten renginde kişilerin yer almasını demokratik bir gelişme olarak sunmak boş bir çabadır. Joe Biden kabinesini savaş yanlısı şahinler ve emekçi düşmanı şahsiyetlerle doldurmuş durumdadır.

DEVİRİMCİ SEÇENEK İHTİYACI

Dünya ölçüsünde olduğu gibi ABD'de de burjuva demokrasisi emekçiler nezdinde tartışmalı hale gelmiş, parlamenter seçimlere ve burjuva kurumlara güven önemli ölçüde zayıflamıştır. Sürekli yıkıma uğrayan işçi sınıfı ve emekçi kitlelerin, çifte baskı ve sömürü, cinsiyetçi şiddet ve cinayetler altında bunalan kadınların, gelecek güvencesi olmayan gençlerin, her geçen gün ağırlaşan yaşam koşullarının seçimlerle iyileşebileceğine, büyüyen toplumsal sorunlara seçimlerle çözüm getirilebileceğine olan inançları tükenmektedir.

Bu durum emekçileri çıkış yolu bulabilmek için arayışlara yöneltmektedir. Bu arayışları kucaklayacak devrimci alternatif günün en temel ihtiyacıdır. Bunun olmadığı ya da çok zayıf olduğu koşullarda ırkçı-gerici alternatifler güç kazanabilmektedir.

Bugün ABD'de, derinleşen ekonomik kriz ile pandeminin daha da ağırlaştırdığı yıkım nedeniyle toplum alttan alta kaynamakta, çelişkiler keskinleşmektedir. Önümüzdeki süreç, dünyada olduğu gibi ABD'de de büyük bir toplumsal kriz, siyasi çalkantı, sınıf ve kitle hareketleri/isyancıları dönemi olarak yaşanacaktır. Zira emperyalist burjuvazi kitlelerin büyüyen öfke ve tepkisini yatıştırma, onların yaşamsal taleplerini ve değişim özlemlerini yanıtlayabilme imkanlarından yoksundur.

insanca yaşamaya yeten asgari ücret için...

İşyeri komitelerinde birleşelim, mücadeleyi yükseltelim!

Milyonlarca emekçinin yaşam koşullarını doğrudan belirleyecek olan asgari ücret görüşmeleri başladı. İşçi ve emekçilerin temsil edilmediği Asgari Ücret Tespit Komisyonu yeni bir orta oyunu sergilemeye hazırlanıyor. İşçi ve emekçiler inisiyatif alıp harekete geçmezlerse eğer, komisyon görüşmelerinden sefalet koşullarının altında bir zam çıkacağından kuşku duymamak gerekiyor. Milyonların kaderini belirleyen bu orta oyununu bozmak bizlerin elindedir. Bunun için birlik olmalı ve inisiyatifi ele almalıyız. Aksi halde kaderimizi bir avuç sermaye temsilcisinin eline bırakmış olacağız.

İNSANCA YAŞAMAYA YETEN VERGİDEN MUAF ASGARİ ÜCRETİ BİRLİĞİMİZ VE MÜCADELEMİZLE ELDE EDEBİLİRİZ!

Asgari ücret tespit komisyonunda **Bakanlık temsilcileri**, sermaye örgütü Türkiye İşveren Sendikası Konfederasyonu (TİSK) temsilcileri ve patronlara hizmette kusur tanımayan **Türk İş** temsilcileri yer alıyor. Komisyonunda yer alan üç taraf da sermayenin çıkarlarını gözetmek için görevlendirilmiş kişilerden oluşuyor. Ekranların karşısına geçtiklerinde ise "Biz milyonları düşünüyoruz. Ama kriz var, pandemi var. Bizler de zor durumdayız, yapabileceğimizin en iyisini yaptık" di-

yecekler. Yalanlarıyla bizleri kandırmaya çalışacaklar.

Bizler çok iyi biliyoruz ki, kriz ve salgını kendileri için fırsata çeviren sermayedarlar bu dönem içerisinde kârlarına kâr kattılar. Faturayı ise toplumun geniş kesimlerine kestiler. Sermayedarlar devasa kârlar elde ederken biz işçi ve emekçilere ise daha ağır ve kurlsız çalışma dayatıyorlar.

Pandemi döneminde biz işçi ve emekçilerin örgütsüzlüğünden de faydalanan sermayedarlar, **AKP-MHP** iktidarı eliyle bir dizi esnek, kurlsız ve kölece çalışmayı yoğunlaştıran uygulamayı hayata geçirdiler. Ses çıkaran işçi ve emekçilere

ise işten atma sopası gösterdiler.

Kısacası, bizler için açlık ve yoksulluk kendileri için ise milyar dolarlar anlamına gelen saldırılar bir bir hayat buldu. Sermayenin işçi ve emekçilere açlık, kölelik, sefalet ücreti dayatan düzenini bozmanın yolu birliğimizden geçiyor.

FABRİKA KOMİTELERİ KURALIM, MÜCADELEYİ YÜKSELTELİM!

Asgari ücret belirleme döneminde artan sorunlarımıza karşı ve insanca yaşamaya yeten ücret için yapmamız gereken şey fabrikalarımızda birlik olmaktır. Sömürücü asalaklara ve bizleri temsil ettiğini iddia eden sermaye uşaklarına kar-

şı en temel taleplerimiz için mücadeleyi yükseltmektir.

İnsanca yaşamaya yeten asgari ücret ve çalışma koşulları elde etmek için başka bir seçeneğimiz yok. Fabrikalarda bir araya gelip bir sınıf olarak sermayenin karşısına dikilerek en önemli adımı atmış olacağız. Böylece, bizlerin örgütsüzlüğünden ve dağınıklığından faydalanan asalaklara ve uşaklarına sınıfımızın gücünü göstermiş olacağız. Asgari Ücret Belirleme Komisyonu aracılığıyla sergilenen orta oyununu da bozmuş olacağız.

Kardeşler; bizler işçi sınıfıyız. Geniş bir ailenin neferleriyiz. Bunun farkına varmalı ve buna uygun davranmalıyız. Birlik olup, mücadele ettiğimizde sermayedarlardan, sendikaları çiftliğine dönüştürmüş patron uşaklarından hesap sorabiliriz. İnsanca yaşamaya yeten ücret elde edebiliriz. Tüm işçi ve emekçi kardeşlerimizi fabrikalarda komiteler kurmaya, bizlere sefalet ücreti dayatanların oyununu bozmaya, geleceğimiz için mücadeleyi büyütme davet ediyoruz.

-İnsanca yaşamaya yeten vergiden muaf asgari ücret!

-Pandeminin ve krizin faturasını kapitalistler ödesin!

-Tüm çalışanlara iş ve gelir güvencesi!

-Kölelik uygulamalarına son!

BAĞIMSIZ DEVRİMCİ SINIF PLATFORMU

İŞÇİYE "ACI REÇETE", SERMAYEYE TEŞVİK

ca teşvik ve destek maddesini koymaları acı reçeteyi kimlere yazacaklarını göstermiyor mu?

Ücretsiz izne çıkartılarak günlük 39 liraya mahkûm edilenlerin sayısı 2.2 milyonu aştı. Kısa Çalışma Ödeneği ile 4 milyonu aşkın işçinin geliri düştü. Sözde işten atmaların yasaklandığı bir dönemde 10 milyonu aşan işsiz sayısı ile acı reçetenin kimlere kesildiği ortada değil mi?

Ve bütün bunlar "ekonomi uçuştayken" oldu. Acı reçeteden bahsettiklerinde neler olacağını varın siz düşünün...

Bütün bunlarla beraber ortaya atılan hukuk reformu sözleri ise, ülkede hukuk ve adalete olan güvenin yerlerde süründüğünü gördükleri içindir. Bugün sözde

anayasal hak olan her şey suçtur. Sendikalaşmak suçtur, işten atılma, baskı görme sebebidir. Sözde ifade özgürlüğü vardır, gösteri-eylem yapma özgürlüğü vardır ancak Ermenek'li madencilerin yolu kesilir, metal işçilerinin eylemini Valilik yasaklar. Bütün bunlar yaşanırken iktidar gerçek yüzünü gösterir, gözaltına alır, işçi-emekçilere azgınca saldırı hak-hukuk dinlemez.

Onlar da çok iyi bilmektedir ki, işçi ve emekçiler düzen hukukuna duyduğu güveni yitirdiğine yüzünü başka bir mecraya, fiili meşru mücadele kanallarına döner. Kendi kurdukları düzenin aşılmasını, devrilmesini istemedikleri için "adalet ve hukuk reformundan" bahsediyorlar. Kendilerinin ve sermaye-

nin ihtiyaçlarına göre dizayn ettikleri düzenlerini korumak için işçi-emekçilerin gözlerini boyamak zorundalar.

Ancak Erdoğan, "AKP'nin kaderi ile ülkenin kaderi adeta birbiriyle bütünleşmiştir" demektedir. Bu sözler gerçekte T. Erdoğan için "İktidarda kalmak için her şeyi yapacağız. Biz iktidarda olmadıktan sonra ülke umurumuzda değil" anlamına gelmektedir.

Tablo buyken, işçi-emekçilerin örgütlenme seferberliği başlatmasının zamanı geldi de geçiyor. Ancak bir takım reformlar için değil, bizlere acı reçeteler dayatan düzenlerini başlarına yıkmak için, bu sömürü düzenini, bizlere açlıktan ve ölümden başka bir şey getirmeyen düzenlerini yıkmak için seferberlik şart...

R. U. KURŞUN

T. Erdoğan her konuştuğunda AKP-MHP iktidarının işçi ve emekçilere yönelik saldırı hazırlıklarını dile getiriyor. Geçtiğimiz haftalarda ekonomi ve hukuk alanında reformlar yapacaklarını, bu konuda "yepyeni bir seferberlik" başlatacaklarını açıklayan Erdoğan, "Ekonomide acı da olsa doğru reçeteleri uygulamaktan çekinmeyeceğiz" dedi. Peki bu sözler ne ifade ediyor? Özetle, pandeminin ve krizin faturası "acı reçete" ile işçi-emekçilere kesilecek. Demokrasi ve hukuk alanında yapılacak göstermelik birtakım değişikliklerle demokrat pozları verilecek...

Erdoğan'ın acı reçeteleri uygulamaktan çekinmeyeceğiz demesi, malumun ilanıdır esasında. Pandemi sürecinde sermayeye teşvik konusunda, vergi afları ve indirimlerinde sınır tanımayanların, en son çıkarttıkları Torba Yasa'ya onlar-

Covid-19 meslek hastalığı ve iş kazası kabul edilmelidir!

Dünyayı etkisi altına alan Covid-19 salgını her geçen gün yayılmaya devam ediyor. Covid-19, önlenilebilir bir hastalık olmasına rağmen; sermaye sınıfının gerek ülkemizde gerekse de dünyada toplumun çıkarlarını değil, kapitalistlerin çıkarlarını gözeterek politikalar izlemesi nedeniyle çok sayıda insan yaşamına mâl oldu.

Kapitalist ekonominin çarklarının dönmesi uğruna, salgın koşullarının gerektirdiği önlemlerin alınmaması sonucu, salgın tırmanarak devam ediyor. Kuşkusuz ki, bunun en ağır sonuçlarını başta sağlık emekçileri olmak üzere, işçi ve emekçiler ödüyor.

Resmi verilere göre, pandeminin başından itibaren 167 sağlık çalışanı yaşamını yitirken, 40 bin sağlık emekçisi enfekte oldu. Pandeminin merkezi haline gelen fabrikalarda ise en az 325 işçi de Covid-19 nedeniyle hayatını kaybetti. Çok sayıda işçi virüsten enfekte olmaya devam ediyor.

Koronavirüs salgını karşısında başta sağlık emekçileri olmak üzere işçi ve emekçiler için gerekli önlemleri almayan iktidar, salgının yarattığı ağır sonuçların sorumluluğunu da üzerinden atmaya devam ediyor. Sağlık emekçileri, işçiler ve yakınları salgın nedeniyle yaşamını yitirirken ya da kalıcı rahatsızlıklar yaşarken öte yandan hak kayıplarıyla karşı karşıya kalıyorlar.

Sağlık emekçileri salgının doğrudan hedefi durumundayken, kitlesel üretimin yapıldığı ve gerekli önlemlerin alınmaması sonucu virüs bulaşının yayıldığı fabrikalar pandeminin merkezleri haline gelmişken, 7 Mayıs 2020 tarihinde yayınlanan SGK genelgesi ile Covid-19 meslek hastalığı-iş kazası olarak değil, "hastalık" olarak tanımlandı.

SGK'nın bu genelgesinde belirleyici olan kuşkusuz ki sermaye sınıfının istekleridir. Öyle ki, aynı tarihlerde Eskişehir Organize Sanayi Bölgesi Yönetimi tarafından atılan bir tweet'de "Eskişehir Organize Sanayi Bölgemizin de girişimleriyle Covid-19 virüsünün bulaşıcı bir hastalık olduğu, bu konunun iş kazası ve meslek hastalığı olarak değerlendirilmemesi yönünde yapılan girişimler sonuç vermiş olup, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı 07.05.2020 tarihli 2020/12 sayılı genelgeyi yayınlamıştır" denilerek, sermaye-

darların bu kararda oynadıkları rol itiraf edilmektedir.

MESLEK HASTALIĞI VE İŞ KAZASI NEDİR?

Meslek hastalığı 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nda "sigortalının çalıştığı veya yaptığı işin niteliğinden dolayı tekrarlanan bir sebeple veya işin yürütüm şartları yüzünden uğradığı geçici veya sürekli hastalık, bedensel ve ruhsal engellilik halleri" olarak tanımlanmaktadır.

İş kazası ise "İşin yürütülmesi sırasında (ya da işin yapıldığı yere götürülüp, getirilirken) meydana gelen ve işçiyi hemen ya da sonrasında bedenlen ya da ruhen öze uğratan olaylara" denmektedir.

Koronavirüsle birebir mücadele eden sağlık emekçileri, ağır iş yükü, uzun çalışma saatleri, gerekli önlemlerin alınmaması, gerekli teknik donanımın sağlanmaması sonucunda virüsten daha yoğun şekilde enfekte olmaktadır.

Yanı sıra, salgın karşısında alınacak tedbirleri bireylerin alacağı önlemlere indirgeyen iktidar, "maske, mesafe, hijyen" üçlemesini diline dolamakta, ancak kitlesel üretimin yapıldığı işyerlerinde bu önlemler göstermelik olarak ele alınmakta, önlem adına işin yürütülmesi sürecinde yapılması gereken esaslı düzenlemeler ise, patronlara maliyet yükü getireceği için yapılmamaktadır. Önlenilebilir bir hastalık olan Covid-19, çok sayıda işçinin ölümüne ve kalıcı hasarlara yol açabilmektedir.

DSÖ, Covid-19'un meslek hastalığı

olarak kabul edilmesi gerektiğini ifade ederken, İLO da meslek hastalığı olduğu konusunda bir düşünceye sahip. Nitekim dünya ölçeğinde Covid-19'un yarattığı yıkımın boyutları ve oluşan tepkilerin sonucu olarak Almanya, Belçika, Kanada, Malezya ve Güney Afrika'da Covid-19 meslek hastalığı, İtalya'da ise iş kazası olarak kabul edilmiş durumda.

TALEPLERİMİZ İÇİN MÜCADELEYE!

Pandemi süreciyle beraber işçi sınıfı çok daha ağır saldırılarla karşı karşıya. Sermayeye sağlanan teşviklerin aksine, kısa çalışma, ücretsiz izin, esnek çalışma uygulamaları ile işçi sınıfının çalışma koşulları daha da ağırlaştı. İşçi sınıfı bir yandan yoksullukla boğuşuyor, öbür yandan salgınla.

İşçi sınıfının emeği, sağlığı ve iş güvenliği kapitalistlerin kârları uğruna yok sayılırken, işçi ve emekçiler açısından somut talepleri için mücadeleyi yükseltmek kaçınılmazdır. Ters olduğunda ise, bu süreçte işçi sınıfının kayıpları kat be kat artacaktır.

Covid-19'un sağlık emekçileri için meslek hastalığı, diğer iş kolları için iş kazası sayılması talebi, işçi sınıfının pandemi sürecinde emeğinin korunması mücadelesinin taleplerinden biri olarak ele alınmalıdır. Zira SGK'nın genelgesi bu açıdan tek başına bir şey ifade etmemektedir. Bilinir ki, hukuk ya da yasalar verilen mücadelelerin ardından topallayarak gelir. Covid-19'un meslek hastalığı ve iş kazası sayılması için, işçi sınıfının ve emekçilerin mücadelesi şarttır.

TEKSTİL İŞÇİLERİ BİRLİĞİ

Sinbo'da direniş 3. haftasında

Sinbo işçilerinin ücretsiz izin saldırısına karşı başlattıkları fabrika önü direniş 3. haftasında devam ediyor.

Direnişin 17. gününde 4 Aralık Dünya Madenciler Günü ile ilgili mesaj yayınlayan işçiler, "Ancak Soma ve Ermenek'te görüldüğü gibi işçilerin hakları gasp edilmekte" diyerek direnişlerini sürdüren madencilere dikkat çekti. TOMİS Yönetim Kurulu ve Dama Dernekler Federasyonu Emek Komisyonu direnişi ziyaret etti. Ayrıca, "Asgari ücret 'tespit'i ve görevlerimiz" başlığıyla Direniş Okulu'nun 8'si gerçekleştirildi.

DEV TEKSTİL İstanbul Sözcüsü Okan Karaçam'ın gerçekleştirdiği sunumda, AKP iktidarının sermayeyi kollayan, pandemiden koruyan politikalarına değinildi. Asgari ücret tespit komisyonunda işçilerin temsil edilmediğini ifade eden Karaçam, kamu işçilerinin TİS sürecinde Türk-İş Genel Başkanı Ergün Atalay'ın mikrofonu açık unutarak işçilere ihanetini gözler önüne serdiğini hatırlattı. İnsanca yaşamaya yeten vergiden muaf asgari ücret için fabrika komitelerini kurmak ve mücadeleyi yükseltmek gerektiğine işaret eden Karaçam "Sinbo işçileri nasıl yaptıysa öyle yapacağız." dedi.

Asgari ücret konusunda talepler ifade edilerek son bulan sunumdan sonra insanca yaşamaya yeten ücret için fabrikalarda yapılması gerekenler üzerine konuşuldu. Konuşmada şunlar ifade edildi: "Asgari ücret tespit komisyonu olarak bir araya gelenlerin hepsi sermayenin temsilcisi. Bir orta oyunu oynuyorlar. Bu orta oyunu ile işçileri kandırmaya çalışıyorlar. Türk-İş'in başındaki patron takımı, patron uşakları, hizmetkarları 'biz işçilerin taleplerini taşıyoruz' diyorlar. Ama işçilerin talepleri sadece masada ifade edilmez. Talepler kabul edilmediğinde genel greve çıkarsınız. Bunları yapmayan anlayışların işçi sınıfı adına bu masada oturduğuna inanmamalı. Masada sermaye temsilcileri var. Bizim yapmamız gereken o masayı dağıtmak, o orta oyununu bozmaktır. Nasıl? Fabrikalarda şimdiden asgari ücret sürecinde sözümüzü söyleyeceğimize ve taleplerimiz kabul edilmediğinde üretimden gelen gücümüzü kullanacağımız komitelerimizi kurmaktır. Biz bu komiteleri kurduğumuzda hem o sendika bürokratlarına hem de sermayeye yanıtı veririz."

25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Mücadele Günü...

Salgına rağmen mücadeleye devam!

25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Mücadele Günü'nü geride bıraktık. Pandemi koşullarının yarattığı zorluk alanlarına rağmen, dünyada olduğu gibi Türkiye'de de 25 Kasım, yaygın ve görece kitlesel eylemlere konu oldu. Geçtiğimiz yıl Latin Amerika'dan İsviçre'ye, Bangladeş'ten Yunanistan'a kadar dünyanın pek çok yerinde, başta kadına yönelik şiddet olmak üzere kadınların yaşadığı sosyal ve ekonomik sorunlara karşı gerçekleştirdikleri eylemler, 25 Kasım'da da şiddete ve burjuva gerici iktidarların politikalarına karşı eylemlere dönüştü. Türkiye'de ise 25 Kasım, kadınlara yönelik gerçekleşen kapsamlı saldırılara, her geçen gün artan kadın cinayetlerine ve son olarak Saray rejiminin İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme yönündeki kararına tepkiyle beraber, tüm sürecin birikimi üzerinden gerçekleşti.

*

Bu yıl 25 Kasım, kadınların, ilerici-devrimci güçlerin ve emekçi kesimlerin yanısıra, iktidar sözcülerinden burjuva sınıfın temsilcilerine kadar düzen cephesinin de gündemindeydi. Bir bütün olarak şiddet sorununu "haddini bilmez erkeklerle" indirgemelerine rağmen, düzen cephesinin her bir ögesi, kadına yönelik şiddete "tepki" gösterdiler. Bu konu ile ilgili yapılan açıklama ve tepkilerin gerisinde kuşkusuz kadın cinayetlerinin ve kadına yönelik şiddetin ciddi boyutlardaki artışı yatıyordu. Bu ağırlaşan sorun karşısında hiç bir sorumluluk almayan ve sorumluluğu üzerinden atmak için açıklamalar yapanlar, koro halinde timsah göz yaşları dökmeye devam ettiler.

25 KASIM'DA KADINLAR SOKAKLARDAYDI...

Bu yıl 25 Kasım, pandemi koşullarının başta kadınlar olmak üzere işçi ve emekçiler için yarattığı ağırlaşan koşulların altında, şiddet ve kadın cinayetlerinin artış yaşadığı bir süreçte karşılandı. AKP-MHP rejiminin çok yönlü saldırılarının bir parçası olarak kadına yönelik baskı ve saldırılar da eksilmek bir yana daha da artmaya devam etti. Kadına yönelik şiddet karşısında öncelikli olarak kamunun görevlerini esas alan İstanbul Sözleşmesi'nin iptaline dönük girişimler ise, yakın dönemin temel gündemlerinden biri olmaya devam etti.

Pek çok kentte, pandeminin yarattığı zorluk alanlarına rağmen, nispeten kitlesel bir şekilde gerçekleşen 25 Kasım eylemlerinde de ağırlıklı olarak bu gündemler öne çıktı. Çok sayıda il ve ilçeye uzanan eylemlerin en temel başlığı ise, pandemi koşullarında kadınlar üzerindeki baskı ve şiddetin artması, yoksulluğun derinleşmesi oldu. Pandeminin daha da ağırlaştırdığı ekonomik krizle beraber kadın emeğine dönük saldırılar da temel bir başlık olarak öne çıktı. Ardı ardına gerçekleşen kadın cinayetlerinin yanısıra, AKP-MHP iktidarının kadınlara dönük düşmanca politikalarının yanı sıra, İstanbul Sözleşmesi'nin iptal edilmesi yönündeki girişimleri de tepkiye konu edildi. Genel planda bu temel başlıklar işlenmesine rağmen, bazı alanlarda yerelin kendi özgün gündemleri de öne çıktı. Örneğin, Dersim'de yapılan eylemde aylardır kayıp olan ve göstermelik arama çalışmalarına rağmen bulunamayan Gülistan Doku'nun kaybedilmesi, Kürt illerinde ise kayyım saldırısı ve kadın kurumlarının kapatılması vb. gündemlerin öne çıktığını söyleyebiliriz.

Yaşadığı çok yönlü krizin içinde debelenen saray rejimi, ayakta kalabilmek için başvurduğu baskı ve zorbalığı bu dönemde de sürdürdü. Ülke genelinde toplumsal muhalefet güçlerine baskı ve terör uygulanırken, ücretsiz izne çıkarılan Birleşik Metal İş üyesi işçilerin eylemine de vahşi bir şekilde saldırıldı. Bir sonraki gün gerçekleşen kadın eylemlerinde bir dizi kentte (İstanbul, Ankara, Kürt illeri) yaşanan baskı, yasak ve engellemeler,

kadınların ısrarlı ve kararlı duruşlarıyla püskürtüldü. Bu kararlı duruşun yanısıra, AKP-MHP iktidarının sicilinin bozuk olduğu kadın sorunu konusunda gerilimi arttırmaktan kaçınan bir politika izlediğini söylemek mümkün. Keza, bazı bölgelerde eylemlerin öncesinde ve eylem alanlarında kadına yönelik şiddete karşı bizzat kolluk güçlerinin bildiri dağıtması, stantlar açması ve ajitasyon konuşmaları yapılması, iktidarın kadın sorunu konusunda imaj tazelemeye dönük girişimleri olarak düşünülmelidir.

25 Kasım'a damgasını pandemiye rağmen sokağı terketmeyen kitleler vurmuş olmasına rağmen, 25 Kasım'a dönük eylem ve etkinliklerin günlere yayılarak sürdüğünü söylemek mümkündür.

Pek çok kentte haftaya boyunca etkinlikler, toplantılar, broşür dağıtımları, eylem çağrıları, sosyal medya faaliyetleri gerçekleşti. Bu faaliyetler, kadına yönelik şiddete karşı mücadele çağrılarının daha geniş kesimlere taşınmasını ve yankı bulmasını sağladığı gibi, gerçekleşen eylemlerin yarattığı etkiyi de beslediğini söyleyebiliriz.

FEMİNİST HAREKETİNİN SINIRLARI...

8 Mart'ta olduğu gibi, 25 Kasım kadın eylemlerinde de İstanbul'daki eylemler öne çıkarken, eylemlerin adresi her yıl Taksim oluyordu. Ancak Kadın Platformu, "pandemi gerekçesiyle" bu yıl 25 Kasım eylemini Kadıköy'e çekti. Bu "alan değişikliği"ni, pandeminin yarattığı sonuçlardan öte, geçen yıl 25 Kasım ve ar-

dından 8 Mart eyleminde yaşanan gelişmelerin bir sonucu olduğunu düşünmek gerekir. Son olarak geçtiğimiz 8 Mart'ta, Taksim konusunda devletin baskıcı ve yasadışı tutumu karşısında, bazı kadın gruplarının barikatları aşma iradesi göstermesine rağmen, başta feminist gruplar olmak üzere eylemin örgütleyicileri geri adım atarak kitlenin yönünü Karaköy'e çevirmişti. 8 Mart özelinde daha belirgin olarak öne çıkan ise, hareketin önünde yer alan feminist güçlerin, yükselen kadın hareketinin sınırları aşmasından ve "kontrolden" çıkmasından duyduğu korku nedeniyle kitleleri geri çekmeye çalışmasıdır. Bu yıl 25 Kasım'da yaşananlar ise bu yaklaşımın ürünü ve devamıdır. Eylemin pandemi gerekçesiyle Taksim'den Kadıköy'e çekilmesi ise, yükselen kadın hareketinden ve sınırları aşmasından duyulan korkunun ürünü olarak, kadın hareketine sınırlar çekme hamlesinin bir sonucudur.

Bir başka nokta ise, yaşanan tartışmaların ardından, Kadın Platformu'nun başka bazı bileşenlerinin Taksim'de sınırlı güçlerin katılımı ile eylem gerçekleştirmesidir. Kadıköy kararına rağmen, Taksim'de 25 Kasım eylemini gerçekleştirmekte ısrar etmeleri, Taksim eylemini düzenleyenler açısından başka bir zaafı ortaya koymuştur. Kadın Platformu'yla, 25 Kasım eylemlerinin politik içeriği konusunda sorun görmeden, yalnızca alan üzerinden yaşanan ayrışma, sağlıklı bir ayrışma değildir.

SENDİKALARDAN 25 KASIM EYLEMLERİ..

25 Kasım'ın ön sürecinde ve gününde, kadın örgütlerinin yanı sıra ilerici-devrimci güçlerin eylem ve etkinlikleri öne çıkmakla beraber, şiddet sorununun boyutlanmasından kaynaklı bazı sendikalar da bu sorunu gündemlerine aldılar. BMİS, Petrol İş Sendikası, TEKSİF başta olmak üzere bazı sendika şubeleri, fabrikalarda eylem ve etkinlikler gerçekleştirdiler. Bazı fabrikalarda ise erkek işçiler, kadına yönelik şiddeti protesto ettiler. Kadın sorununu, başta kadın işçiler olmak üzere işçi sınıfının gündemine taşımak ve tutum almak açısından fabrika içlerinde gerçekleşen bu eylemlerin anlamlı olduğunu söylemek gerekir. Ancak herşeye rağmen, önemli günlerde eylem

yapıp diğer zamanlarda kadına yönelik şiddet, taciz ve mobbing konusunda kılıplarını kıpırdatmamak, bu konuda adım atmamak, işçileri bu gündemler ekseninde ileriye çıkarmak için bir şey yapmamak, bürokratik zihniyetin tezahüründen başka bir şey değildir. Öyle ki, işyerlerinde şiddet, taciz ve mobbingin son bulması talebinin yanısıra, pek çok sendikacının imzacısı olduğu, işyerlerinde taciz ve mobbingi engellemeyi içeren İLO'nun 190. maddesinin uygulanması talebi, 25 Kasım'dan 25 Kasım'a sendika bürokratlarının gündemine gelmektedir.

SINBO İŞÇİLERİNİN İZİNDE...

25 Kasım sürecinde en anlamlı olan etkinliklerden birinin Sinbo işçilerinin gerçekleştirdiği 25 Kasım etkinliği olduğunu söylemek gerekir. Sinbo başta olmak üzere, işyerlerinde taciz ve mobbinge karşı mücadele görevlerinin ele alındığı etkinlik, işçi sınıfının kadına yönelik şiddet karşısında sınıfsal tutumunu ortaya koymak ve bu tutumu işçilere ve ilerici güçlere taşımak açısından önem taşıyor.

Aynı zamanda Sinbo işçilerinin 25 Kasım Kadın Platformu'nun çağrısıyla gerçekleşen eyleme katılması, kadın işçilerin taleplerinin yanısıra Sinbo direnişini kadınların gündemine taşınması, işçi sınıfının kadın hareketine gerçek müdahale zemininin mütevazı bir örneği olduğunu görmek gerekir.

25 KASIM'IN GÜNCEL ÇAĞRISI...

Son dönemde gerçekleşen ve toplumsal muhalefete umut veren işçi eylemlerinin yanısıra kadın hareketi, pandemi sürecinin yarattığı tüm zorluklara rağmen dinamizmini koruduğunu 25 Kasım'da bir kez daha göstermiş oldu.

Son yıllarda AKP iktidarı eliyle yütülen kadın düşmanı politikalara karşı yükselen ve dinamizm kazanan kadın hareketi içerisinde emek eksenli sorunlara tepkiler öne çıkmaya devam ediyor. Bu durumun, harekete önderlik eden güçlerin bakış ve eğilimlerinden öte, gün geçtikçe derinleşen ekonomik krizin, emek ve sermaye arasında artan kutuplaşmanın kadınlar üzerinde yarattığı yıkımın yansımaları olduğunu görmek gerekiyor.

Sinbo'daki kadın işçilerinin gerek direniş alanında gerekse 25 Kasım eylemlerinde gösterdiği gibi, kadına yönelik saldırılara ve şiddete karşı mücadelenin gerçek öznesi işçi ve emekçi kadınlardır. Aynı zamanda kadın hareketine gerçek anlamda yön verecek maddi toplumsal güç de işçi ve emekçi kadınlardır.

Pandeminin ve krizin ağırlaştırdığı koşullar içinde 25 Kasım'ın güncel çağrısı bir kez daha işçi emekçi kadınların örgütlenişinin güçlendirmesi olmaktadır.

Sinbo direnişçisi kadın işçilerin sesine ses olalım!

Sinbo işçilerinin ücretsiz izin saldırısına karşı sendikacı ve güvenceli çalışmak için başlattıkları direniş sürüyor. İşçilerin soğuk hava, yağmur-çamur dinlemeden sendikaları TOMİS ile sürdürdükleri direniş, sermaye ve onun temsilciliğini yapan AKP-MHP iktidarının salgın fırsatçılığına karşı adeta işçi ve emekçilerin sesi oldu. Ücretsiz izin adı altında milyonlarca işçi ve emekçinin açlığa, güvencesizliğe itilmesine karşı Sinbo Direnişçileri tüm işçi ve emekçilere izlenmesi gereken yolu gösteriyorlar.

Bu mücadelede en önde ise kadın işçiler duruyor. Sinbo direnişçisi 3 kadın işçi diğer pek çok direnişte olduğu gibi direnişin öncülüğünü yapıyorlar. Bizlere, ataerkil önyargılar, özgüven sorunu vb. engelleri aşmayı başararak mücadeleye katıldıklarında, kadın işçilerin ne kadar kararlı olduklarını bir kez daha gösteriyorlar.

Onlar, pandeminin ve krizin en ağır faturasının kesilmeye çalışıldığı kadın işçi ve emekçilerin talepleri uğruna mücadeleye ediyorlar. Kısa çalışma ödeneği, ücretsiz izin gibi esnek ve güvencesiz çalışma modelleri en çok kadın işçileri etkiliyor. Kadınların pandemi sebebiyle hem işyerlerinde hem de evde karşı karşıya kaldığı sömürü, baskı, şiddet katmerleniyor. Bu ağır tablo karşısında saldırıların ancak örgütlenerek, kararlılıkla, dışarıya mücadele vererek püskürtülebileceğini gösteriyorlar.

Sinbo Direnişçisi kadın işçilerin yükselttikleri mücadele bayrağı aynı zamanda kadın işçilerin fabrikalarda karşı karşıya kaldığı tacize, mobbinge, baskıya, şiddete karşı da yükselttilen bir mücadeleye bayrağıdır. Kadına yönelik şiddet, kadın cinayetleri kapitalist sömürü düzeni içerisinde her geçen gün artarken, şiddetin farklı biçimlerinin yaygın olarak yaşandığı fabrikalardaki bu gidişata da "Dur!" diyorlar.

Şimdi Sinbo Direnişçisi kadın işçilerin mücadeleye çağrısına cevap verme zamanı!

İşçi-Emekçi Kadın Komisyonları olarak başta işçi-emekçi kadınlar olmak

üzere tüm işçi ve emekçileri Sinbo Direnişçileri'nin sesine ses olmaya, mücadeleyi büyütmeye davet ediyoruz. Sinbo Direnişçileri'nin sömürüye, esnek ve güvencesiz çalışmaya, baskıya, tacize, mobbinge karşı yükselttikleri mücadele bayrağını daha da yükseltmeye taşıyalım. İşyerlerimizde, fabrikalarımızda örgütlenelim. Sinbo Direnişini fabrikalarımıza, işyerlerimize taşıyalım. Çadır ziyaretlerimizle, mesajlarımızla direnişçileri yalnız bırakmayalım. Sinbo Direnişi'yle maddi-manevi her türlü dayanışmayı büyütelim!

**Sinbo'da direniş kazanacak!
İŞÇİ-EMEKÇİ KADIN KOMİSYONLARI**

Kasım ayı kadın cinayetleri: En az 29 cinayet, 10 "şüpheli ölüm"

Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu, 29 kadının katledildiğini duyurduğu Kasım ayı raporunda ayrıca 10 "şüpheli ölüm" yaşandığını bildirdi.

Raporda, kadınların hangi bahanelerle katledildiği, kadın cinayetlerinin nerede ve kim tarafından işlendiği, ölen kadınların çalışma durumu hakkında bilgilere yer verildi. Cinayetlerin yarısının nedeninin bilinmediğine değinilirken "15 kadının hangi bahaneyle öldürüldüğünün tespit edilememesi, kadına yönelik şiddetin ve kadın cinayetlerinin görünmez kılınmasının bir sonucudur." ifadeleri kullanıldı.

Kadınların 20'sinin evlerinde öldü-

rüldüğüne dikkat çekilen raporda, 5 kadının bir işyerinde çalıştığı bilgisinin alındığı, diğerlerinin çalışma durumunun bilinmediği aktarıldı. Ayrıca "TÜİK'e göre işgücü dahi sayılmayan kadınların sayısı Ağustos 2020'de 10 milyon 079 bin oldu" dendi.

"VESTEL'E BOYKOT"

1000'e yakın işçinin koronaya yakalandığı, en az 7'sinin iş cinayetine kurban gittiği Vestel'de, korona önlemleri talepleri nedeniyle kadın işçilerin işten çıkarıldığına dikkat çekildi. "İşçi Kadın Meclisi üyesi kadınlar pandemi döneminde salgına uygun şartlarda çalıştırıl-

madıkları için bir eylem gerçekleştirmişti" hatırlatmasının ardından şu ifadelerle yer verildi: "Ardından Vestel bir açıklama yapmış ve önlemleri artırdığını söylemişti. Buna rağmen 1 İşçi Kadın Meclisi üyesi işçiyi işten atmıştı. Aynı konuyla ilgili olarak işten atılan işçi kadına şahitlik yapan bir başka işçi kadın da bu ay işten çıkartıldı. Tam da 25 Kasım gündeminin olduğu bu ayda yaşanan bu olay, 8 Mart ve 25 Kasım gibi toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadınların güçlendirilmesi söz konusu olunca milyonlar harcayan şirketlerin iç işleyişlerinde ne kadar eşitlik, kadın ve işçi düşmanı olduklarını bir kez daha gösterdi."

100. Yılında Tarihsel TKP...

SİP-TKP: “Yeniden

KENDİNE ÖZGÜ KÖKENİYLE SİP-TKP

Konumuzun Tarihsel TKP olduğunu, sonraki dönemin sol akımlarına ise ancak bu ana konuyla bağlantılı olarak ve yalnızca bunun gerektirdiği sınırlar içinde değineceğimizi, Tarihsel TKP'nin devamı olmak iddiası taşıyan çeşitli türden oluşumlarla da bu kapsamda ilgilendiğimizi, SİP-TKP ile işimizin şimdilik bu sınırlar içinde olacağını söylemiş bulunuyoruz.

Leipzig TKP'si üç kişilik bir protokol ekibi ve biraz daha geniş bir radyo redaksiyonundan oluşuyordu. Ama tüm bu insanların ortak özelliği, bir TKP geçmişine sahip olmalarıydı. Zeki Baştmar ve İsmail Bilen ötekilerden farklı olarak MK üyeliği düzeyine kadar TKP'de çeşitli üst düzey sorumluluklar almışlardı. İsmail Bilen 1937'den dağıtıldığı 1943'e kadar TKP'nin Komintern bünyesindeki temsilcisiydi. Dolayısıyla, Tarihsel TKP'nin 1960'lardaki temsilcisi olmak iddiaları herhangi bir temelden yoksun olsa da, onların bu iddialarının yine de anlaşılabilir bir yanı vardı. Sonuçta bu iddiayı taşıyanlar, eski TKP'lilerdi. Aynı şey, daha da daralmış ve tartışmalı hale gelmiş biçimiyle, İsmail Bilen TKP'si için de söylenebilir. Hiç değilse iki liderinin tarihsel geçmişi üzerinden...

Peki SİP'in Tarihsel TKP'yle herhangi bir ilişkisi sözkonusu mudur? Dünün ya da bugünün Türkiye'sinde, şu veya bu sosyalist sol gelenekten gelen herhangi bir parti, grup ya da çevre için bu konuda genel anlamda ne söylenebilirse, SİP için de işte ancak o kadarı söylenebilir. Sonuçta herkes öncelleri üzerinden şu veya bu biçimde Tarihsel TKP birikiminden gelmez. SİP 1960'lı yılların TİP yönetiminden kök almaktadır. Onun özellikle Behice Boran üzerinden bu kökeni önemsediğini de biliyoruz. Peki SİP'in 1970'li yılların İsmail Bilen TKP'siyle bir bağı var mıdır, varsa ne türdendir? Yanıt için SİP'in 1970'li yıllardaki kendine özgü kökenine bakalım.

SİP'in kendine özgü kökeni ikinci TİP'e dayanır. Behice Boran önderliğinde 1970'lerin ikinci yarısında sahneye çıkan “ikinci TİP”, İsmail Bilen TKP'si ve TSİP ile birlikte, 1970'ler Türkiye'sinde sol hareketin reformist kanadında yer alıyordu. Kendi aralarında farklılıklar ve buradan gelen tartışmalar/sürtüşmeler olsa da, üçünün ortak yönü, SBKP'nin

Kanlı katliamların ardından artık “kendi dönemleri”nin başladığını açık açık söyleyebilecek denli kendinden geçebilen SİP liderleri, işte tamı tamına bu aynı günlerde, TKP olmaya hazırlanıyorlardı.

temsil ettiği uluslararası revizyonist akımın Türkiye'deki uzantısı olmalarıydı. Dönemin devrimci akımlarından farklı olarak TİP ve TSİP tümüyle yasal partilerdi. Reformist politik çizgilerini legalist örgüt çizgisi tamamlıyordu. İsmail Bilen TKP'sinin farklı örgütsel konumlanması ise kendi iradesi ve tercihinin bir sonucu olarak gerçekleşti. Legale çıkmak, yasal bir parti olarak kurulmuş düzenin icazet alanına geçmek için o yıllarda harcadığı çok özel çaba bunun göstergesidir.

Başlangıçta İsmail Bilen TKP'sine şiddetle karşı olan ve kendisini ülkenin tek gerçek işçi sınıfı partisi olarak sunan İkinci TİP, kısa sürede kendi gerçeğinin sınırlarını görünce, 1978 ortalarında diğer iki parti ile “tek parti”de birlik sorununu gündeme almak zorunda kaldı. Partinin yayın organı *Yürüyüş* dergisinin başyazarı Yalçın Küçük, İsmail Bilen TKP'si ile birleşmenin CHP'nin dümen suyuna götüren kestirme yol olduğunu ileri sürerek (ki bu tümüyle doğruydur) bu yönelime muhalefet etti. Bu nedenle ağır suçlamalar

eşliğinde TİP'ten kovulunca, Metin Çulhaoğlu ile birlikte *Sosyalist İktidar* dergisi etrafında 12 Eylül darbesine kadar varlığını sürdüren ayrı bir grup oluşturma yoluna gitti. Bir dergi çevresi olmaktan öteye gidemeyen grup, 12 Eylül'ün ardından bölündü. Yalçın Küçük ile Metin Çulhaoğlu'nun yolları ayrıldı. Çulhaoğlu, 1986 yılı sonunda, 12 Eylül dönemini akademik eğitimlerini tamamlamakla geçiren bazı gençlerle (Kemal Okuyan, Aydemir Güler vb.) birlikte *Gelenek* dergisini çıkarmaya başladı.

Özetle, çıkışında İsmail Bilen TKP'si karşıtlığı olan *Sosyalist İktidar* dergisi grubu, '80'li yılların ikinci yarısında Metin Çulhaoğlu liderliğindeki *Gelenek* dergisinin ve ondan '90'lı yıllarda doğan Sosyalist İktidar Partisi'nin (SİP) en dolaysız kaynağını oluşturmaktadır. SİP'in kendisi kaynağına öylesine bağlıdır ki, bunu benimsediği parti ismine dosdoğru yansıtma yoluna gitmiştir. 1970'lerin sonunda *Sosyalist İktidar* dergisi ile çıkılan yolda 1990'ların ilk yarısında **Sosyalist İktidar**

Partisi'ne varılmıştır (hemen öncesinde kısa bir STP denemesi var). Yaklaşık onbeş yılı bulan bu dönemde bu “gelenek”, devrimcisi orda kalsın, bir örgüt bile değildir. Devrimci politika ve pratiğin, ancak bu sayede kazanılabilir olan devrimci moral değerlerin dışındadır. Basitçe bir teorik dergi çevresidir. SİP'i doğuran özgün geleneğin kendine özgü yanı tam olarak budur.

Burada İsmail Bilen TKP'si ile bir ideolojik akrabalık elbette vardır (ne de olsa aynı uluslararası kaynaktan besleniyorlardı), ama arada dolaysız bir politik-örgütsel ilişki yoktur. SİP'in özgün kökeninin İsmail Bilen TKP'sine karşıtlığa dayandığını söyledik. SİP-TKP'nin şimdiki lideri Kemal Okuyan, 2000 yılı gibi geç bir tarihte bile, aralarındaki mesafeyi özellikle vurgulamak ihtiyacı duyuyordu: “Biz bu partinin devamı gibi gözükmemek istemiyoruz. Çünkü bu partinin tarihinin belli bölümlerinin Türkiye'deki sosyalist mücadelenin mirasını temsil edemeyeceğini düşünüyoruz.” (YKP radyosuyla söy-

doğuş”!

H. Fırat

leş, Ekim 2000).

SİP, bu açıklamadan yalnızca bir yıl sonra, 2001 yılı Kasım’ında, isim hakkını İsmail Bilen TKP’si izleyicilerinden gasp etmekle kalmadı, bir anda kendini İsmail Bilen’ininki de dahil tüm TKP tarihinin biricik temsilcisi de ilan etti. Bünyede sakatlıklar yaratacak türden bir büyük ani manevraydı bu. Ama nedensiz değildi. Düzen politikasının o günkü seyri SİP’i bu doğrultuda özendiriyor, adeta ona yolu açıyor, zemini düzlüyordu. SİP’in kendi tanıklığı bile bunun için yeterli kanıttır.

“KARŞI DEVRİMİN ETKİSİYLE SOL TASFİYE OLURKEN...”

SİP-TKP siteleri, Tarihsel TKP’nin 100. Yıldönümüne denk getirerek, “TKP’nin 100. yaşında önemli çalışma: ‘TKP’nin yüz yıllık tarihi, tarihimiz...” başlığı altında şu ortak haberi duyurdular: “Türkiye Komünist Partisi yüzüncü yaşını geride bırakırken parti tarihi kitap çalışması sonbahar aylarında arka arkaya dört kitap halinde yayınlanmak üzere son aşamaya geldi.”

Haberde hazırlanmakta olan kitapların konusu üzerine şu bilgiler veriliyordu: “Kitaplardan ilki ‘TKP’nin Kuruluş Dinamikleri’ başlığı altında Ekim Devrimi ve Türk burjuva devriminin kesişiminde komünizm mücadelesinin ilk yıllarının analiz ediyor.

“İlk kitabın ardından, 1930’lardan 1950’lere partinin kesintilerle dolu ancak inançlı kadroların elinde devrimci arayışı terk etmeyen uzun dönemi ikinci kitabın konusu olacak.

“İşçi sınıfı ve sol hareketin ülkedeki siyasi yaşamı belirler hale geldiği, partinin kitleselleşme yolunda önemli mesafe kaydettiği yıllar üçüncü kitapta inceleniyor.

“Karşı devrimin etkisiyle sol tasfiye olurken Gelenek hareketinin bizi bugüne taşıyan partileşme süreci ve TKP’nin yeniden doğuşu ise son kitabın konusu olacak.” (10 Eylül 2020).

Haber yeterince açık olmalı: İlk iki kitabın Tarihsel TKP’yi, üçüncü kitabın İsmail Bilen TKP’sini ve sonuncusunun ise bildiğimiz SİP’i konu alacağı bildiriliyor. Tarihsel TKP’nin 100. Yılındayız ve buna ilişkin her çalışma gibi, duyurusu yapılan dört kitabı da özel bir ilgiyle bekliyoruz. Bu bekleme içinde en çok merak ettiği-

miz, dört kitap halinde sunulan bu üç farklı partinin aynı tarihi çizgide bir tek parti olarak nasıl sunulacağıdır. Ekim 2000’de miras hakkı reddedilen İsmail Bilen TKP’si, yalnızca bir yıl sonra, Kasım 2001’de önce isim ve ardından tarihi üzerinden sahiplenilmişti. Şimdi de üçüncü kitap üzerinden ve üçüncü tarihi dönemin nihayet kitleselleşmeyi başaran temsilcisi olarak, övgülere konu ediliyor. Başka örnekleri üzerinden de görebileceğimiz gibi, tarihle uluorta oynamak, ilke, sınıfsal konumda, tarihsel kökende temelden ayrı ya da farklı olanları aynı çuvala tıkıştırarak bundan en maharetli sonuçlar çıkarmak (çıkardığını sanmak!) bu insanların en büyük marifetidir. Bunu bu sınırlı değinmeler içinde bile yeterince örneklemek imkânı bulacağız. Yine de bu defa işlerinin biraz zor olduğunu söyleyebiliriz. Bekleyelim ve görelim.

Ama kitaplardan dördüncüsü tanımlanırken kullanılan şu ifadeler için hiç de kitabın kendisini beklememiz gerekmiyor: “Karşı devrimin etkisiyle sol tasfiye olurken Gelenek hareketinin bizi bugüne taşıyan partileşme süreci ve TKP’nin yeniden doğuşu.”

SİP-TKP, TKP tarihinin kendisi tarafından temsil edildiğini düşündüğü dönemin ayırdedici özelliklerini tanımlarken söylüyor bunları. Ama böylece kendi gerçeğine en açıklayıcı ve aydınlatıcı biçimde tanıklık etmiş de oluyor. SİP-TKP adına benzer değerlendirmelerin farklı zamanlarda aynı açıklıkla yapıldığını biliyoruz.

Yapılan tanım bir dizi meşru soruyu kendiliğinden doğuruyor. Örneğin: “Karşı devrimin etkisiyle sol tasfiye olurken Gelenek hareketi” nasıl olmuş da bu büyük yıkımın dışında kalabilmiştir? Yanıtı kolay olmayan bir soru bu. Yine de muhtemel yanıtlara ilişkin bazı ek sorular sıralayalım: SİP, diğerlerinden farklı olarak doğru bir sınıf-kitle çizgi izleyerek saldırıyı kendi yönünden başarıyla püskürttüğü için mi? Yoksa karşı-devrimin erişemeyeceği biçimde, erişse bile tasfiye edemeyeceği türden bir politik-örgütsel yapı inşa etmeyi başardığı için mi? Ya da saldırının amacını, gücünü ve şiddetini zamanında görüp değerlendirerek güçlerini doğru bir çizgide ve güvenli biçimde geri çekmeyi başardığı için mi? Ya da örneğin dikkatleri, dolayısıyla saldırıları üzerine çekmemek için geriye çekilip köşesine

sindiği için mi?

Yazık ki bu yanıtların hiçbiri SİP-TKP gerçeğine uygun düşmüyor, belli bir doğruluk payı içeren sonuncusu bile. Gerçek durum sonuncu yanıttakinden bile daha vahimdir.

Gerçek yanıt bulmak için, 1990’ların ortasından 2000’li ilk yıllara, yani tam da “Gelenek hareketinin bizi bugüne taşıyan partileşme süreci ve TKP’nin yeniden doğuşuna” denk gelen sürece bakmamız gerekecek. Bu konuda çok yeni şeyler söylememiz de çok gerekli olmayabilir. Zira her şey değilse bile çok şey zamanında yeterli açıklıkta saptanmış, söylenmiş, tarih önünde kayıtlara geçmiştir. Ne de olsa Türkiye devrimci hareketinin en şiddetli ve kanlı saldırıların hedefi olduğu bir dönemden sözediyoruz.

Buna geçmeden önce, yanıtın daha iyi anlaşılmasını kolaylaştıracak ek bir sorumuz daha var. Bu soru da yine bizzat SİP-TKP’nin kendi tanımından dolayısıyla çıkıyor: Kuruluşundan tarihe karıştığı döneme kadar, yani tüm tarihi boyunca Tarihsel TKP’ye, sonu gelmez baskılar, saldırılar, tutuklamalar, işkenceler ve uzun yılları bulan zindan yaşamıyla nefes aldırılmayan bir devlet (o şu sıra göklere çıkardıkları cumhuriyet!), üstelik tepeden tırnağa çürüyüp bir özel savaş aygıtına dönüştüğü bir dönemde, üstelik tam da dizginsiz saldırılarla solu tasfiye etmeye yöneldiği ve söylenen doğruysa (SİP-TKP öyle söylüyor!) bunu da başardığı bir sırada, **nasıl olmuş da “TKP’nin yeniden doğuşuna” bu denli gönlü rahat biçimde razı olabilmıştır?**

Sanıyoruz bu sonuncusu özellikle zor bir soru. Haber verilen kitaplarda bu türden sorulara umalım ki gerekli yanıtlar vardır. Kitapları (özellikle de sonuncusunu!) özel bir ilgiyle beklediğimizi yineleyelim ve aynı sorulara tam da sürecin seyri içinde verilmiş kendi yanıtlarımıza geçelim.

DEVLETİN SİYASET BELGESİ VE “İLİMLİ SOL”

Öncelikle son kırk yıl üzerinden sol harekete ilişkin genel bir tarihsel çerçeveye ihtiyacımız var. Temmuz 2002’de partiye sunulan ve **TKİP II. Kongresi**’nin (2007) ardından kamuoyuna açıklanan kapsamlı bir değerlendirmenin sol harekete ayrılmış bölümünden aktarıyoruz:

“1960’larla birlikte yeniden doğan, hızla kitleselleşen ve toplumun gündemine giren sol hareketimiz, izleyen yirmi yıl içerisinde devrimcileşme ve halk hareketinin devrimci yükselişi ortamında etki ve gücünün en ileri boyutlarına ulaşma imkânı buldu. Son kırk yılın ilk yirmi yılında durumu bu olan sol hareket, 12 Eylül faşist darbesini izleyen son yirmi yıl içerisinde ise birbirini izleyen yenilgiler, bu yenilgilerin her birinin her seferinde yeni boyutlar kazandırdığı ideolojik ve örgütsel tasfiye süreçleri sonucunda, denebilir ki bugün son kırk yıllık tarihinin en zayıf, dağınık ve iddiasız dönemini yaşamaktadır. 12 Eylül yenilgisiyle zaten çok büyük darbeler almış ve önemli ölçüde liberalleşmiş bulunan sol hareket, ‘89 çöküşünün ardından büyük bir bölümüyle devrimci geçmişinden tümenden koptu ve düzenin icazet alanına kaydı. Devletin gizli ama gerçek anayasası kabul edilen ‘**Milli Güvenlik Siyaset Belgesi**’, ‘90’ların ortasına doğru bu gelişmeyi solun önemli bir bölümüyle ‘**İlimli çizgiye kaydı**’ saptamasıyla tescil edip kayda geçirdi. Böylece, o güne kadarki deneyimin sonuçlarını da göz önünde tutarak, kendi icazet ve denetim sınırları içinde ‘**İlimli bir sol**’ yaratmayı devlet katında bir ‘**milli politika**’ düzeyine çıkardı.” (**Parti Değerlendirmeleri- 4**, Eksen Yayıncılık, 2009, s.67-68)

Konumuza devam etmek üzere bize gerekli olan özellikle bu son tespittir: Düzenin icazet ve denetim sınırları içinde “İlimli bir sol” hareket yaratma hedefinin devlet katında bir “milli politika” düzeyine çıkarılması. Bu politikanın bilinçli bir tutumla hayata geçirilmesinde dönüm noktası ise 28 Şubat sürecidir. Aynı yılın (1997) Kasım ayında gerçekleşen MGK toplantısından iki gün sonra, Hürriyet gazetesinden Sedat Ergin Milli Güvenlik Siyaset Belgesi’nin güncellendiğini duyurdu. Ondandı iki gün sonra da, 4 Kasım 1997 tarihli Hürriyet gazetesi, “**İşte Tarihi Değişiklikler**” manşetiyle yapılan güncellemeden özetler yayınladı. (Yazarın da gazetenin de bunu bir “görev”lendirme kapsamında yaptıklarına kuşku yoktur).

Yapılan özetlemenin konumuzla ilgili bölümler şöyle:

“**Bölücü ve irticai faaliyetler, eşit ve birinci derecede önceliklidir.**

“**Siyasal İslam, Türkiye için tehdit un-**

suru olmaya devam etmektedir.

“Türk milliyetçiliği bazı kesimlerce ırkçılığa dönüştürülmek istenmektedir. Ülkücü mafya bundan yararlanmak istemektedir. Bu da bir tehdit unsuru oluşturmaktadır.

“Aşırı sol yine tehdit unsuru olmaya devam etmektedir. Ancak bir yumuşama içinde olduğu görülmektedir.”

28 Şubat'ın hemen ardından SİP'in oturduğu yeni çizgiyi anlamak isteyen herkes bu dört maddelik değişimi göz önünde bulundurmalıdır. Aynı şekilde, bu aynı dönemde devrimcilikte ısrar eden parti ve gruplar sonu gelmeyen operasyonlar ve azgın bir devlet terörüyle ezilirken, özel olarak da hücre saldırısıyla kırılırken, reformist solun (ÖDP, EMEP, SİP, İP vb.) gördüğü çok özel hoşgörüyü anlamak isteyenler ise özel olarak son maddeye göz önünde bulundurmalıdır. O zaman ortaya saçılan bilgilerden ve yapılan yorumlardan anlaşılıyordu ki, kurulu düzen solun önemli bir bölümünün “ılımlı” bir çizgiye ve düzenin icazet alanına geçişinden fazlasıyla memnundu. Ama solun bir kesimi hala da devrimcilikte ısrar ediyor, düzenin icazet sınırlarına uyum sağlamayı, onun yasallığına teslim olmayı inatçı bir biçimde reddediyordu.

“Tehdit unsuru olmaya devam eden” sol işte bu soldu. Bu kesimin örgütsel olarak çökertilmesi, kadrosal ve moral olarak güçten düşürülmesi, böylece vaktiyle solun öteki kesimi üzerinden başarıldığı gibi, bir “yumuşama” sürecine sokulması gerekiyordu. İzleyen dönemde yapılan tam da bu oldu. Sonu gelmeyen örgüt operasyonları, devrimci hareketin kadrosal gücünü kırmak üzere hücre saldırısına hazırlık, bu hazırlık içinde önce Ulucanlar ve ardından 19 Aralık Katliamları, tüm bunlar bunun içindi. Başta SİP olmak üzere, dönemin hemen tüm reformist akımları, olup bitenleri, saldırı altındaki devrimci harekete destekten geri durmak anlamında, uzak bir ilgisizlikle, ama böylece kendileri için zeminin düzlendiğinin bilincinde olarak, özel bir ilgiyle, elleri böğründe izlediler. Hiçbir şey bu son noktayı, 19 Aralık katliamında yaşamını yitiren devrimcilerin henüz cesetleri bile soğumamışken, o günkü ve bugünkü SİP liderlerinden Aydemir Güler'in kaleme aldığı o utanç verici yazıdan daha iyi gözler önünde seremezdiler.

AKITILAN DEVRİMCİ KANIYLA DÜZLENEN ZEMİN

TKİP katliamının ardından yaptığı değerlendirmelerin birinde, '90'lı yılların ikinci yarısında özellikle yoğunlaşan ve sonunda 19 Aralık Katliamına varan baskı ve terör politikalarının anlamını, amaçlarını ve sonuçlarını ortaya koyarken şunları söylüyordu:

“Bu çabanın kendiliğinden bir sonucu, meydanın gitgide daha çok reformist akımlara kalmasıdır. Böylece devrimci mücadeleye akan yeni güçler bu akımlar tarafından düzen zeminlerinde tutulmakta, reformist sol politikalar ekseninde çürütülüp kötürümleştirilmektedirler. Fakat bu kendiliğinden bir sonuç olmanın ötesinde, burjuvazinin, onun adına ülkeyi yönetenlerin çok bilinçli bir tercihidir. Bu, devletin temel politika ve tercihlerini içeren ‘Milli Güvenlik Siyaset Belgesi’nin açık biçimde tanımladığı bir temel devlet politikasıdır. Sorun burada, devrimci olanın ezilmesi ve ‘ılımlı’ olanın düzene entegre edilmesi olarak formüle edilmiştir. Dolayısıyla, işçi ve emekçi hareketinin bugününü ve geleceği için hayati bir önem taşıyan hücre saldırısına karşı üstüne düşenleri pratikte yapmaya yanaşmayan; dahası, içlerinden bazıları daha katliam ve direniş sürüyorken meydan artık bize kaldı diye yazacak kadar kendinden geçen reformist solun konumuna ve misyonuna, devletin ‘Siyaset Belgesi’deki temel tercihleri üzerinden de bakılabilmelidir.” (Sarsıcı ve Aydınlatıcı Gelişmeler, Ekim, Sayı: 220, Şubat 2001, Başyazı, **Parti Değerlendirmeleri- 1**, s.227)

Kanlı katliamların ardından artık “kendi dönemleri”nin başladığını açık açık söyleyebilecek denli kendinden geçebilen SİP liderleri, işte tamı tamına bu aynı günlerde, TKP olmaya hazırlanıyordu. (Aldıkları “tüyo”ların verdiği itkiyle ve düzenin egemen katlarını yoklamak üzere, KP adı altında bir ön denemeye girişmiş, merak ve umutla sonucu bekliyorlardı). Ülke hücre saldırısıyla başlayan ve kanlı katliamlarla süren olaylarla çalkalanıyorken, onların kendi öncelikli gündemi işte buydu. Tam da devrimcilerin kırımdan geçirildiği o ağır günlerde, tam seksen yıldır sürmekte olan bir yasağı aşarak komünist partisi adıyla ortaya

çıkabileceklerini düşündüklerine göre, bir bildikleri olmalıydı.

Hücre saldırısını ve 19 Aralık katliamını izleyen yıl içinde, yani devrimci hareketin yaşadığı en büyük kırımlardan birinin hemen ardından, muratlarına erdiler. Partiler yasasındaki kesin yasak hala sürdüğü halde KP'nin kapatılmadığını görünce, bunu bir yeşil ışık saydılar ve olağanüstü bir SİP kongresi toplayarak bir anda “TKP” oluverdiler. Atılan adım açıkça yürürlükteki yasalara aykırı olduğu için, Yargıtay Başsavcılığı göstermelik bir dava açtı. Gerçekte dava tam da yasağı kaldırmak içindi. Nitekim çok geçmeden Yargıtay Başsavcılığı, Siyasi Partiler Kanunu'nda “komünist” adıyla parti kurulmasını yasaklayan hükmün iptalini ve TKP'ye ilişkin açılan kapatma davasının reddini istedi. Böylece devlet, ifade uygunsu kendisine karşı “tek kurşun bile atılmadan”, seksen yıllık yasağa son verdi. (Türkiye gerçekten değişmiş olmalıydı: “Komünist” yasağına karşı “savaş” artık Yargıtay nezdinde ve Anayasa Mahkemesi salonlarında veriliyor, kolaylıkla da kazanılıyordu!)

Solun “yıkıcı” kesimi kanlı katliamlarla ezilip F Tipi tecrit hücrelerine tıklırırken, “bölücü” kesimi uluslararası çapta komplolarla kargaşaya ve moral yıkıma itilirken, “ılımlı” kesiminin önü işte böyle açılıyordu. Devlet (cumhuriyet!) ne yaptığını gerçekten çok iyi biliyordu.

Dördüncü kitaba ilişkin tanıma yeniden dönelim: “Karşı devrimin etkisiyle sol tasfiye olurken Gelenek hareketinin bizi bugüne taşıyan partileşme süreci ve TKP'nin yeniden doğuşu.”

Yukarıda sunulan gerçeklerin ışığında bu sözler, SİP-TKP payına hazin bir itirafın ifadesi sayılmalıdır.

***

Vardığımız yerde SİP-TKP ancak doğmuş bulunduğu göre, konumuzla

bağlantılı sınırlar içinde bile ona ilişkin söylenmesi gerekenlerin sonuna gelmiş olamayız.

Gelenek dergisinin SİP'in TKP adını almasını izleyen ve bu gelişmeyi konu eden sayısında (69 /Kasım 2001) şunlar söyleniyordu: “TKP açılımı solda bir dönemin kapanışına denk düşmektedir.” Kapanan dönemin hangisi olduğunu görmüş bulunuyoruz. Peki bu yüksek perdeli iddiayı dile getiren kim olabilir sizce? Evet, doğru tahmin ettiniz. 19 Aralık katliamının sabahında, daha otuza yakın devrimcinin cesedi bile soğumamışken, daha yüzlerce devrimci kan revan içindeydi, daha hapishane çatlıklarından ateşe verilmiş koşulların dumanları tütüyorken, battaniyeler sarınmış kadın tutsaklar “bizi diri diri yaktılar” diye acı içinde haykırıyorken, el ovuştururcasına artık devrimci-demokrasinin dönemi bitti, bizim dönemimiz başlıyor diyebilen o aynı kişi: SİP'li Aydemir Güler!

Bu sözlerin korkunç bir katliamın dehşeti içinde yaşanan bir anlık bir akıl tutulmasının ürünü olmadığını, yalnızca yukarıya aldığımız ifade değil, bu ifadenin yer aldığı yazının başlığı da açıklıkla ortaya koyuyor: “TKP: Bir perde açılıyor.”

“Devrimci-demokrasi” olarak kodlanan Türkiye devrimci hareketinin ilan edilen ölümüyle “bir dönem kapanırken”, yıllardır SİP adı taşıyan “karakol görmemişler” partisinin bir kongre salonunda “TKP” adını almasıyla birlikte “bir perde açılıyor”!

O halde açılan perdenin açığa çıkarıldığı sahnede olup bitenlere kuşbakışı da olsa bir göz atmamız gerekecek. Yine ana konumuzun sınırları içinde kuşkusuz.

SİP-TKP'ye ikinci bir bölümle devam edeceğiz...

Yoldaşlarından Engels anıları

PAUL LAFARGUE

Engels ile tanışmam, *Kapital*'in birinci cildinin yayımlandığı 1867 yılına rastlar. (...)

Marx gibi Engels de, kıtada 1848 Devrimi'nin yenilgisinden sonra Londra'ya göçmüş; yine onun gibi kendisini politik eylem ve bilimsel çalışmalara vermek istiyordu.

Ancak Marx, devrimin fırtınası sırasında hem kendi ve hem de eşinin maddi olanaklarını da yitirdiği gibi, Engels'in de geçinecek bir geliri yoktu. Bu nedenle Engels, babasının Manchester'deki firmanın başına dönme önerisini kabul etmişti. Burada Engels, babasının 1843'te kurduğu firmadaki büro işlerinde çalışmaya başladı; Marx ise, *New York Daily Tribune*'e yazdığı haftalık yazılarının geliriyle güç bela geçinmeye çalışıyordu.

Engels 1870'e kadar bir tür çifte hayat yaşadı: Haftanın çalışma günleri sabah ondan, öğleden sonra dörde kadar firmada çalışıyor; firmanın birkaç dildeki yazışmalarını idare ediyor, borsayla ilgileniyordu. Kentin merkezindeki resmi oturma yerinde iş arkadaşlarını kabul ediyordu ama kentin dışındaki küçük evde, politikayla ve bilimle uğraşan dostlarıyla buluşuyordu; bunlar arasında, kimyager Schorlemmer ile, ilerki yıllarda *Kapital*'in birinci cildini İngilizce'ye çeviren Samuel Moore da bulunuyordu.

İrlandalı aileden gelen ve ateşli bir yurtsever olan eşi [Mary Burns] Manchester'deki İrlandalılar ile yakın temas halindeydi ve bunların bağımsızlık eylemleri konusunda daima bilgi sahibiydi. Sinn Feiner sık sık Engelsler'in konuğu olurdu ve bu İrlandalı bağımsızlık liderinin, yandaşlarının sehpaya gitmelerini önlemek için giriştiği eylemde, polisten kurtulmak için Engelsler'in evinde saklandığı bilinen bir gerçektir. Sinn Fein bağımsızlık hareketine ilgi duyan Engels, İrlanda'daki İngiliz egemenliğinin tarihi konusunda döküman toplamış, bunların bir kısmını kaleme almıştır. (...)

Engels'in gençlerin oluşturduğu topluluklara karşı sevgisi açıktı; çevresinde daima hayranları bulunan bir ev sahibiydi. Bunların çoğu Londralı Sosyalistler, yolu o tarafa düşen yoldaşlar ya da bütün ülkelerin sığınmacılarıydı. Pazar günleri bunların hepsi de onun dost masası çevresinde toplanırlardı. Bu sığınma-

Engels'in bilgi edinmeye karşı yaklaşımı, bir konuda en küçük ayrıntılara kadar egemen olmadıkça o konunun peşini bırakmamak biçimindeydi. Geniş kapsamlı bir bellek, olağanüstü bir çalışma temposu ile birlikte bir şeyi kavramada gösterdiği rahatlık onun zihinsel yetileriydi.

caların hemen hepsi neşesiyle, zekasıyla ve hiç ekşiimeyen iyimserliği ile bu evin ruhu olan bir kimseyle birlikte geçirdikleri o geceyi unutamazdı.

Engels'i, hemen ardından Marx'ı anımsamadan düşünmek olanaksızdır. Bunun tersi de doğrudur; yaşamları öylesine iç içe geçmiştir ki, sanki tek bir yaşam gibidir. Ancak, bunların her ikisinin de çok farklı kişilikleri olduğu gibi, yalnız dış görünüş bakımından değil, davranış, karakter, düşünce ve duygu biçimleri bakımından da birbirlerinden çok ayrı oldukları görülür.

Birbirlerini, Engels, 1842 Kasım'ının sonuna doğru *Rheinische Zeitung*'un yönetim bürosuna uğradığı sırada tanımışlardır. Bu gazetenin yayımı sansür tarafından durdurulur; bu arada Marx evlenir ve Fransa'ya gider. Engels onu, 1844 Eylülünde Paris'te birkaç günlüğüne kaldığı sırada ziyaret eder. Engels'in kaleme aldığı Marx biyografisinden öğrendiğimize göre *Alman-Fransız Yıllığı* için çalışmaya başladıklarından beri bir-

birleriyle yazışır ve Marx'ın ölümüne dek süren bir işbirliği başlamış olur. 1845 başlarında Marx, Prusya Hükümetinin isteği üzerine, Guizot'un İçişleri Bakanlığı'nca Fransa'dan sınır dışı edilir ve Brüksel'e gider, kısa süre sonra Engels de onun izler. 1848 Devrimi ile, *Yeni Ren Gazetesi* yayımlanmaya tekrar başlayınca, Engels ile Marx yine yan yanadır ve Marx'ın ortadan kaybolmak zorunda kaldığı sıralarda onun yerine gazeteyi yönetir. (...)

Engels ile Marx beraber çalışmayı adet haline getirmişlerdi; Engels bir konuda titizliğini en uç noktaya dek götürmekle beraber kimi kez Marx'ın kılı kırk yarma huyuna, bir konuyu kağıda dökmeye önce, tekrar tekrar onu kanıtlama çabasına karşı sabırsızlık gösterirdi.

1848 Devrimi'nin yenilgisinden sonra, iki dost ayrılmak zorunda kaldılar. Biri Manchester'e gitti, ötekisi Londra'da kaldı. Ama düşünce dünyalarında birlikte yaşamayı sürdürürler; hemen her gün yirmi yıl süreyle mektuplaşarak, politik olaylar ve çalışmalarındaki gelişmeler

konusundaki izlenimlerini ve düşüncelerini birbirine aktarırlar. ...

Engels, iş hayatının ağır yükünden kurtulur kurtulmaz Manchester'den ayrıldı. Hemen Londra'ya giderek, Marx'ın oturduğu Maitland Park'tan on dakika uzaklıktaki Regent's Park Road'da bir eve yerleşti. Her gün saat bir gibi Marx'ı görmeye giderdi; hava iyiyse ve Marx da havasındaysa, Hampstead Heath'de birlikte yürüyüşe çıkarlardı; yürüyüşe çıkmadığı günlerde, Marx'ın çalışma odasında, bir uçtan öteki uca çaprazlama gidip gelerek saatlerce gevezelik ederlerdi.

Albigenses konusundaki bir tartışmanın birkaç gün sürdüğünü anımsıyorum. O sıralarda Marx, Yahudi ve Hıristiyan tefecilerin Ortaçağ'da oynadıkları rolü incelemekte idi. Bu buluşmaları arasındaki geçen sürede her ikisi de, ortak bir kanıya varabilmek için tartışılan sorunu incelerlerdi. Düşünceleri ve yapıtları konusundaki hiçbir eleştiri onlar için kendi karşılıklı eleştirileri kadar değerli değildi. Birbirlerinin düşüncesine bu denli önem

verirlerdi.

Marx, Engels'in sahip olduğu bilginin evrenselliğine ve bir konudan kolaylıkla bir başka konuya geçmesini sağlayan zekasının olağanüstü akıcılığına hayran olduğu gibi, Engels de, Marx'ın, çözümleme ve sentez yapma yeteneğini vurgulamaktan büyük bir zevk duyardı.

Bir gün Engels bana, "Doğaldır ki," demişti, "kapitalist üretim biçiminin mekanizmasının kavranması ve serimi nasıl olursa olsun başarılabilir; bu mekanizmanın gelişme yasaları da bulunabilir ve açıklanabilir; ama bu uzun zaman alır ve parça parça yapılmış bir iş olurdu. Marx, bütün ekonomik kategorileri kendi diyalektik hareketleri içerisinde izleyebilme; bunların gelişme aşamalarını, belirleyici nedenleriyle bağlantılı olarak gösterme; tüm ekonomik yapıyı, tek tek parçaları karşılıklı olarak birbirini destekleyen ve belirleyen bilimsel bir anıt olarak yeniden kurabilme başarısını göstermiştir." (...)

Aralarında, para ve bilgi de dahil her şey ortak. Marx, *New York Daily Tribune* gazetesine muhabir olduğu sırada henüz İngilizce öğrenmekte idi; Engels onun makalelerini İngilizce'ye çevirir ve hatta gerektiğinde bunları kendi yazardı. Engels *Anti Dühring*'i hazırlarken, Marx da elindeki işi bir yana bırakmış, Engels'in kitapta bir kısım olarak kullandığı ekonomi konusunda bir deneme yazmıştır. (...)

Ve Marx'ın ölümünden sonra Engels, onun elyazmalarını çözebilecek ve geride bıraktığı yapıtları yayıma hazırlayabilecek tek insandı. *Kapital*'in son iki cildini yayıma hazırlayabilmek için Engels, on yıldır üzerinde çalıştığı; bütün bilimlerini incelediği ve gösterdikleri gelişmeleri gözden geçirdiği, bilimlerin genel felsefesi konusundaki kitabını bir yana bırakmıştır. (...)

Engels'in ilgi duymadığı alan yok gibiydi; yaşamının son yıllarında evinde beraber oturduğu Bayan Freyberger'in ebelik sınavına hazırlandığı sıralarda doğum üzerine kitaplar okumaya başlamıştı.

Marx'ın, "tüm insanlık için çalışmayı düşünmek yerine" sırf zevk için birçok konuya dikkatini dağıtmasıyla ilgili olarak yakınması karşısında Engels, "seni *Kapital*'i bitirmekten alıkoyan okuduğun şu Rus dilindeki tarımsal literatürü üst üste yığıp yakmak benim için büyük bir zevk olacaktır!" yanıtını vermişti.

O sıralarda Marx, Petersburg'daki dostlarından Danielson'un yolladığı Rus Hükümetinin ülkedeki feci durumu açıkladığı için yayınlamasını yasakladığı çok sayıda tarımsal araştırma raporlarını okuyordu.

Engels'in bilgi edinmeye karşı yaklaşımları, bir konuda en küçük ayrıntılara

kadar egemen olmadıkça o konunun peşini bırakmamak biçimindeydi. Bilgisinin kapsamı ve çeşitliliği konusunda bir fikri olan ve aynı zamanda canlı ve etkin bir hayat sürdürdüğünü hesaba katan bir insan onun bir "masa başı bilgisi" olmadığını da düşünürse, böylesine büyük bir bilgi birikimini kafasına nasıl sığdırdığına doğrusu hayret eder. Geniş kapsamlı bir bellek, olağanüstü bir çalışma temposu ile birlikte bir şeyi kavramada gösterdiği rahatlık onun zihinsel yetileriydi.

(...)

Die Neue Zeit'ta yayımlanmıştır.
(Cilt 2. 1904-05)

MARX'TAN ANILARDA ENGELS ÜZERİNE...

PAUL LAFARGUE

Marx ve Engels, eski şairlerin çizdikleri ideal dostluğun zamanımızdaki kişileşmiş biçimleriydi. Gençliklerinden beri birlikte ve birbirlerine paralel bir gelişme göstermişler aynı duygu ve düşünceleri içtenlikle paylaşmışlar, aynı devrimci heyecanı yaşamışlardı; birlikte yaşayabildikleri sürece ortaklaşa çalışmışlardır. Eğer olaylar onları yirmi yıl kadar birbirlerinden ayırmamış olsaydı, bütün yaşamları büyük bir olasılıkla birlikte geçerdi. Ancak 1848 Devrimi'nin yenilgisinden sonra Engels Manchester'e gitmek zorunda kalmış, oysa Marx, Londra'da kalmaya mecbur olmuştur. Böyle de olsa, ortak entelektüel yaşamlarına, hemen her gün birbirlerine yazarak, politik ve bilimsel olaylar ile yapıtları konusundaki düşüncelerini aktarmışlardır. Engels işlerinden yakasını kurtarır kurtarmaz hemen Manchester'den Londra'ya gelmiş ve Marx'ın oturduğu evden ancak on dakika uzaklıkta bir eve yerleşmiştir. 1870'ten başlayarak arkadaşının öldüğü güne değin, birbirlerini görmedikleri tek bir gün bile olmamış; bazen birinin bazen ötekinin evinde buluşmuşlardır.

Engels'in, Manchester'den Londra'ya geleceğini bildirdiği gün Marxlar adeta bayram etmişlerdir. Geleceği gün, günler öncesinden konuşulmaya başlanmış, Marx öylesine sabırsızlanmış ki, o gün çalışmamış, iki dost bütün geceyi birlikte tütün ve şarap içmekle geçirmişler, son görüşmelerinden beri olup bitenleri konuşmuşlardır.

Marx, Engels'in fikirlerine herkesinden fazla değer verirdi; Engels onun için birlikte çalışabilecekleri tek insandı. Üstelik Engels, Marx'ın hitap ettiği kitleyi temsil ederdi. Marx için Engels'i kendi düşüncelerinin ya da ifadesinin doğruluğuna ikna etmek her türlü çabaya değerdi: Örneğin ben, Engels'i -şimdi çok iyi anımsamıyorum ama sanırım Albigenes politik ve dinsel savaşlarıyla ilgili düşüncesi gibi çok önemsiz bir kanısını deş-

tirmek için bazı kanıtlar bulmak amacıyla Marx'ın ciltlerce kitabı karıştırdığını kendi gözlerimle gördüm. Engels'i kendi düşüncesine getirmek Marx için büyük bir zaferdi.

Marx, Engels ile gurur duyardı. Onun bütün manevi ve entelektüel niteliklerini bana sıralamaktan büyük zevk alırdı. Bir keresinde beni ona tanıştırmak için Manchester'e kadar gitmekten üşenmemişti. Bilgisinin genişliğine hayrandı; ona bir şey oluverecek diye ödü kopardı. "Düşündükçe soğuk terler döküyorum" demişti, "ata binerken bir kaza yapıverecek diye. O kadar umursamaz ki; karşısına çıkan engellere aldırmaaksızın, dizginleri bırakıp alabildiğine trısa kalkıyor."

BİR İŞÇİNİN FRIEDRICH ENGELS ÜZERİNE ANILARI

FRIEDRICH LESSNER

(...)

Engels, Karl Marx'tan dış görüşü bakımından farklıydı. Uzun boylu, tığ gibiydi; hareketleri hızlı ve canlıydı; konuşma biçimi kısa ve kesindi; vücudu dikti; askerce bir görünüşü vardı. Çok canlı bir kişiliğe sahipti; son derece zeki idi. Onunla temasa gelen herkes kaçınılmaz olarak, büyük zeka sahibi bir insanın karşısında olduğu izlenimini edinirdi.

Yabancılar karşı ihtiyatlıydı; özellikle son yıllarında. Hakkında doğru bir yargıya varabilmek için onu iyi tanımanız gerekliydi; onun da birisine güvenmesi için, içini dışını bilmesi gerekirdi. (...)

Marx ve Engels ile yakın ilişkim, 1848 Haziranı sonunda Londra'dan Köln'e gelişimle başlar. Burada *Yeni Ren Gazetes*'nin yazı kurulu ile tanıştım; o sıralar beni Friedrich Carstens adıyla tanıyorlardı. Engels benim terzi olduğumu biliyordu ve beni kendi "saray terzisi" olarak atamıştı; oysa onun için yaptığım tek şey dolabındaki giysileri onarmak ve bunlara yeni biçimler vermektir. Aslında ne Engels'in ne de Marx'ın giyim kuşama fazla önem verdikleri yoktu; üstelik o sıralardaki para durumları da parlak olmaktan çok uzaktı.

O günlerde çok gençtim; ayrıca öne geçmek için, onu bunu dirseklemek gibi bir alışkanlığım da yoktu. Bu nedenle onlarla açık toplantılarda rastlaşıyor ve birbirimizi eski silah arkadaşları olarak selamlıyorduk. İlişkimiz kısa olmakla birlikte, daha o zamandan bu iki insanın öyle sık rastlanan türden kişiler olmadıklarını anlamıştım ve gelecekte kendilerinden çok şey beklenen insanlar olacağını sezmiştim. (...)

Engels'in yeni sendika hareketine katıldığını; ve bizzat kendisi çoğu kez gece yaralarına kadar günde on sekiz saat çalıştığı halde, sekiz saatlik işgünü hareketini canla başla desteklediğini bilmeyen

var mıdır? İleri yaşına karşın daima Mayıs gününe katılır, kürsü olarak kullanılan arabanın üzerine tırmanırdı. Bu toplantıları izleyen Mayıs şenliklerini kim unutabilir?..

Ben, Sosyal Demokratik Federasyon ile Sosyalist Birlik dışında Komünist Eğitim Derneği'nde de üye idim. İşte bunun için Engels, farklı eğilimlerin duyguları konusunda kendisine bilgi iletmem nedeniyle kendisine yaptığım ziyaretleri daima hoşnutsuzlukla karşılardı. Engels'in Sosyal Demokratik Federasyon'un çeşitli noktalarda izlemekte olduğu taktikleri tasvip etmediğini hemen herkes bilirdi. Eğer bugün hayatta olsaydı bu karşıtlığı daha da büyük olurdu.

Engels'in çalışma kapasitesi ve sevgisi ölümüne dek devam etmiştir. Yabancı diller konusundaki geniş bilgisi ünlüdür. On dili çok iyi biliyordu: Ibsen ile Kielland'ı aslından okuyabilmek için 70 yaşından sonra Norveççe çalışmaya başlamıştı!

Engels de Marx gibi nadiren geniş topluluklara hitap ederdi. Son kez 1893'te, Viyana ve Berlin'de yapılan Zürih Kongresi'nde bir konuşma yapmış, Zürih'te gördüğü sıcak ilgiden ve minnettarlık ifadelerinden çok memnun kaldığı geziler, savunduğumuz fikirlerin bir zaferydi; Engels sık sık Marx'ın, yeni Almanya'yı, işçilerin Almanya'sını göremediği için duyduğu üzüntüyü dile getirmişti.

Ölüm anına kadar Engels, daima sakin ve kararlı kalmış, bütün ilişkilerinde sadeliği ve yalınlığı ön planda tutmuştu. Hangi konuda olursa olsun daima kısa ve inandırıcı olmuştur. Karşısındaki hoşlanmasa da hoşlanmasa da düşündüğünü hep açıkça söylemişti.

Partide bir konuda aynı fikirde olmadığı zamanlar bunu hemen ve ödünsüz dile getirmişti; uzlaşmaya, düşüncesini şöyle ya da böyle yumuşatmaya yanaşmamıştı.

Engels'in ziyaretçisi pek çoktu; Partili yoldaşlar ve kendisini görmeye gelenler. 1800'lerin sonuna doğru Sozialdemokrat'lar Zürih'ten Londra'ya taşınınca bu ziyaretçiler iyiden iyiye çoğaldı ama Engels'in evi daima bunlara açık kaldı. (...)

Engels'in son isteği, küllerinin denize savrulmasıydı. Onun bu isteği, 27 Ağustos günü, Eleanor Marx, Dr. E. Aveling, E. Börnstein ve benim tarafından yerine getirildi. Engels'in gözde yaz dinlenince yeri Eastbourne'e gittik, çifte kürekli bir kayık kiraladık, iki mil kadar denize açıldık; unutulmaz dostumuzun küllerini içeren kutuyu denize bıraktık. (...)

Londra, Haziran 1902

İlk kez Die Hütte gazetesinde 1902 yılında yayımlanmıştır.

(Marx-Engels Anıları, Evrensel Basım Yayın, 1999)

Emperyalizm ve ölkücü-faşist hareket

C. Ozan

En son Fransa'da bir öğretmenin bir radikal İslamcı tarafından katledilmesi, AKP-MHP iktidarı ile Fransız sermaye devleti arasında, işi ambargoya kadar vardırıran karşılıklı bir gerilime yol açmıştı. Daha sonra 4 kişinin katledildiği benzer bir olayın Viyana'da gerçekleşmesi, tan-siyonu daha da yükseltti.

Yaşananların ardından Fransız devleti bir takım radikal İslamcı örgütlerin yanı sıra, ülkedeki "Bozkurtlar"ı da yasakladığını açıkladı. Fransa'nın attığı bu adımı Almanya ve Hollanda takip etti. Almanya ve Hollanda, ölkelerindeki ölkücü-faşist derneklerin yasaklanması için verilen önerileri meclislerinde onayladılar. Avusturya daha önce "bozkurt işareti"ni yasaklarken, benzer adımları Belçika'nın da atması bekleniyor.

Yasaklanan Ölkü Ocakları'nın Türkiye'de halihazırda iktidarın fiili ortağı olan MHP'nin doğrudan uzantısı bir oluşum olması, yaşananların önemine işaret ederken, "Neden şimdi?", "Bu adımla ne amaçlanıyor?" gibi soruların yanı sıra ölkücü-faşistlerin geçmişteki ve günümüzdeki işlevi ile faaliyetleri hakkındaki konuları yeniden gündeme getirdi.

FAŞİST HAREKETİN MİMARİ DA EMPERYALİZMDİR

Türkiye'nin 1950'lerde Adalet Partisi döneminde NATO'ya üye olması, ABD emperyalizmiyle iktisadi, siyasi, askeri çok yönlü ilişkilerin miladı oldu. Bu aynı tarihsel dönem, ABD'nin Türkiye'de dinci ve milliyetçi örgütlenmeleri hızla inşa ettiği bir dönemdir. Türkiye'de dini gericiğin temeli olan "Komünizmle Mücadele Dernekleri"nin yanı sıra, ırkçı-milliyetçi örgütlenmelerin de temeli bu dönemde atıldı. ABD artık sadece Türkiye'nin ekonomi ve siyasetinden değil, din ve milli-

yetçiliğinden de sorumluydu.

Orduda genç bir subay olan "Başbuğ" Alparslan Türkeş ve Türk ordusunun bazı başka unsurları ABD'de kontr-gerilla eğitimi aldılar. Böylece Pentagon ve CIA'nın karanlık laboratuvarlarında başlayan ırkçı-faşistlerin kanlı tarihi, Türkiye'nin dört bir yanına yayılan faşist "komando kampları", onlarca dernek vs. gibi pratiklerle ilerleyerek, 1970'li yıllarda MHP'nin kurulmasıyla doruk noktasına ulaştı.

Türkiye'de ve dünyada dini gerici, onun evrimleşmesinden doğan radikal İslamcılık gibi, ırkçı milliyetçiliğin de ideolojik ve örgütsel mimarı emperyalistlerdir. İşbirlikçi sermaye devleti ile birlikte onu özel bir tarzda örgütleyip büyütürken Türkiye'deki sınıf mücadelesinin üzerine saldırdılar. Bunun başını dönemin hegemon gücü olan ABD çekti. Fakat Osmanlı'dan bu yana hep müttefik olunan Nazi Almanyası'nın da Ölküçülere mali ve ideolojik her türlü desteği verdiği biliniyor. Türkiye'nin faşistleri de örgütlenmenin her aşamasında Nazilerin zengin deneyiminden faydalandılar ve hatta onu model olarak aldılar.

Yola ırkçı, kafatasçı, Turancı "Pantürkizm" ideolojisi ile çıkan faşist hareket, zamanla milliyetçiliğin yanına "Panislamizm"i de ekledi. Böylece 70'li yıllarda partileşerek MHP'yi kuran sivil faşistler, devletin resmi ideolojisi olan Türk-İslam sentezini benimsediler. Bu yeni ideolojik sentez onların daha kolay kiteselleşmesinin önünü açtı. Artık "Tanrı dağı kadar Türk, Hıra Dağı kadar Müslümandılar.

KANLI, KİRLİ VE KARANLIK GEÇMİŞ

Emperyalisteler ve Türk sermaye devleti tarafından kurulan ve silahlandırılan faşist ölkücü hareket, 60'lı yıllardan itibaren sınıf mücadelesini ve devrimci hareketi yolundan saptırarak ve bastırarak

için etkin bir şekilde kullanıldı. MHP'li-ölkücü faşistlerin sınıf mücadelesine verdikleri zarar, sadece işçi ve emekçileri milliyetçi ve dinci temelde ayırıştırarak zayıflatmaktan ibaret değildi. Özellikle 1970'li yıllardan itibaren, devletin resmi ve kontra güçleriyle el ele hareket eden ölkücü faşistler çok sayıda kanlı katliama imza attılar. Başta devrimciler olmak üzere mücadele eden işçileri, öğrencileri, Alevileri, Kürtleri, Ermenileri, anti-faşistleri hedef alan devletin bu paramiliter güçler, binlerce insanın hayatına mal oldular. Legal, yarı-legal, illegal, silahlı ve silahsız her türlü provokasyon, işkence ve kirli yöntemi mubah sayan faşistler tarihteki onlarca kitle katliamının da faili oldular. 6-7 Eylül 1955 olayları, 1977 1 Mayıs'ı, 16 Mart Beyazıt katliamı, Bahçelievler katliamı, DİSK başkanı Kemal Türkler'in öldürülmesi, Maraş, Malatya, Çorum, Sivas ve Gazi katliamları gibi kanlı olayların tümünde ölkücü-faşist tetikçiler aktif olarak kullanıldılar. Buna daha yüzlerce ilerici, aydın, sendikacı veya akademisyenin katledilmesi; işkence, kaçırmaya, tehdit, soygun vs. gibi kirli ve karanlık işler de eklenmelidir. Bazı kaynaklara göre, 1970-1980 arası on yıllık süreçte 4 binden fazla kişi bu çetelerce katledildi.

12 Eylül 1980 askeri-faşist darbesinin zemini bu tür faşist provokasyon ve katliamlarla döşendi. Neticede bu katliam çeteleri devletin verdiği rolü başarıyla oynadılar. Devrimci hareketin de yanlış yaklaşımları sonucu, sınıf mücadelesini yolundan saptırarak, olayın sağ-sol çatışması görünümüne bürünmesini sağladılar. Devrimci hareket devletten çok bu faşist çetelerle uğraşmak zorunda kalırken, devletin de "anarşi ve terörü" engelleyen hakem konumu toplumda gittikçe meşruluk kazandı.

Özellikle askeri-faşist darbe dönemlerinden sonra, kendilerine duyulan ihtiyaç azaldığında kenara itilen bu cinayet şebekeleri, her ihtiyaç duyulduğunda yeniden sahneye çağrıldılar. Darbeden sonra içeri tıklılan Türkeş'in, "Biz içerdeyiz ama fikrimiz iktidarda" sözleri, bir sitemle beraber, devletle ne kadar bütünleştiklerinin de itirafıydı aslında.

Nitekim tekrar göreve çağrılmaları uzun sürmedi. 90'lı yıllardan itibaren yükselişe geçen Kürt Özgürlük Hareketine karşı, devletin paramiliter vurucu gücü olarak yine işbaşındaydılar. Devlet, Kürt halkına karşı yürüttüğü kirli savaşın hemen tüm resmi ve sivil kadrolarını MHP ve ona bağlı Ölkü Ocakları'ndan temin etti. Devlet, "küstürdüğü" eski ölküçülerin gönülünü alarak, onlara bir kez daha kol kanat gererek "işbaşı" yaptırıyordu. 1996'da yaşanan Susurluk kazası bir kez daha, "devlet-faşist hareket-mafya ve polis" in nasıl bütünleştiklerinin resmi oldu. Dönemin başbakanı Tansu Çiller, "Devlet için kurşun atan da kurşun yiyen de şereflidir" diyerek, bu kirli işbirliğini açıktan savunuyordu. Vakti zamanında Demirel de "Bana sağcılar cinayet işliyor dedirtemezsiniz" diyerek faşist tetikçilerine arka çıkmıştı. Sol cephe de bu gerçeklik, Susurluk protestoları esnasında atılan, "Kahrolsun MİT-CIA-Kontrgerilla" sloganıyla özetleniyordu.

Yeri geldiğinde vatan-millet edebiyatı yaparak anti-emperyalist geçinmeyi ihmal etmeyen ölkücü-faşistlerin tarihi, sermaye devleti ve emperyalistlerin tarihi ile aynıdır. Baştan sona kanlı, kirli ve karanlıktır. Bu cinayet şebekelerinin, vatan-millet savunuculuğuyla veya yurtseverlikle hiçbir alakası yoktur. Bu boş bir demagojiden başka bir şey değildir. Ülke boydan boya ABD üsleriyle donatılırken, ülkenin her türlü zenginliği emperyalistlere peşkeş çekilirken çıktılarının çıktığı görülmemiştir. En iyi yaptıkları şey işçi, devrimci, Alevi, Kürt ve Ermeni düşmanlığıdır. Elleri bileklerine kadar hakların kanına bulanmıştır. Bugün ise varlıklarını tümünden Kürt düşmanlığına borçludurlar.

Bunların dışında ayrıca, uyuşturucu ticareti, çek senet tahsili, soygun, kara para aklama vb. geniş bir yelpazeyi kapsayan her türlü mafyatik faaliyet de Türkiye'de ölkücü-faşistlerden sorulur. En iyi ürünleri Abdullah Çatlı, Haluk Kırıcı, Alaattin Çakıcı, Sedat Peker ve Mehmet Ali Ağca gibi katillerdir. Kadın düşmanı olmaları ise bir başka özellikleridir. Yaşanan çoğu kadın cinayeti ve tecavüz vakasının arkasında kurt işareti yapan, sarkık bıyıklı birilerinin çıkması hiç de tesadüf değildir. Özcesi, radikal İslam gibi, ırkçı-faşist hareket de emperyalist kapitalist sitemin öz çocuğudur. Artık "değiştik" dedikleri her durumda, sahiplerinin

komutuyla bu "kurtların" nasıl ileri atıldıkları çok iyi biliniyor. En son faşist çete başı Çakıcı'yı pervasızca savunmaları, ne kadar değiştiklerine iyi bir örnektir.

PALAZLANDIRAN VE YASAKLAYAN AYNI GÜÇLERDİR

Başta Almanya olmak üzere Avrupa'ya yaşanan işçi göçü ile birlikte ülkücü çeteler Avrupa'ya da taşınmaya başladılar. Almanya'da ilk ülkücü derneği 1978'de Frankfurt'ta kuruldu. Zamanla kendi aralarında birtakım ayrışmalar yaşansa bile, örgütlenme faaliyeti, Almanya başta olmak üzere, tüm merkez Avrupa ülkelerine yayıldı.

Bugün sırf Almanya'da, aralarındaki bazı farklardan dolayı değişik isimlerle anılan Türk milliyetçisi oluşumlara ait 300'ü aşkın dernek var. Açıklanan resmi rakamlara göre, bu derneklere bağlı 18 bin kişinin olduğu tahmin ediliyor.

Ülkücü-faşistler 50 yılı aşkındır Türkiye'de ne yapıyorlarsa, 40 yıldan beri Almanya ve Avrupa'da da onu yapıyorlar. Her şeyden önce, İslamcılarla beraber toplumu milliyetçi-dinci temelde bölmeleri AB sermayesinin de işine geliyor. İkisi de anti-komünizmde birleşiyor. Yine yerli faşist hareketlerin bu tür oluşumları bahane ederek, örgütlenme ve saldırılarını arttırması da sermaye sınıfına sağladıkları temel yararlardan biridir.

Almanya'da beş partinin verdiği önergede, "Bozkurtlar" olarak bilinen ülkücülerle ilgili şunlar söyleniyor: "Ülkücülüğün kökeninde Pantürkizm ve Turanizm'e dayanan milliyetçi ve ırkçı ideoloji yatıyor. Halk arasında 'Bozkurtlar' olarak anılan bu grubun amacının, Balkanlar'dan Çin'e uzanan, etnik olarak homojen ve Türklerin öncülüğünde büyük bir Türk devleti kurmak. Ülkücü ideolojide antisemitizm önemli bir yer buluyor, Ermeni ve Kürtler de aşağılanıp Türklüğün düşmanı olarak nitelendiriliyor." Tanımda bir sorun yok. Sonuçta Alman devleti bunları çok iyi tanıyor. İyi güzel de bunlar yeni böyle olmadılar ki? Faşistler 40 yıl önceki aynı faşistlerdir, bir değişiklik yok. Öyleyse değişen Almanya ve onun şahsında AB emperyalistlerinin iç ve dış politikadaki ihtiyaçları ve çıkarlarıdır. O yüzden yasak şimdi gündeme getiriliyor.

Türk sermaye devleti, özellikle AKP gericiliği döneminde, Avrupa'daki Türk nüfusu üzerinden lobi faaliyetlerini katbekat arttırdı. Başta Almanya olmak üzere Avrupa'daki binlerce cami ve yüzlerce dernek adeta MİT'in ofisleri gibi çalışmaya başladı. Faşist kadrolar özel tarza polis teşkilatlarına yönlendirilerek bunlar üzerinden istihbarat faaliyetleri yürütülüyor. Alman ordusu içinde son zamanlarda "Bozkurtçular"la bağlantılı bazı kişilerin tespit edilmesi de bu faali-

yetlerin bir parçasıdır. Basında çıkan bazı haberlere göre Almanya'da 6 bin civarında MİT elemanı olduğu ileri sürülüyor. Türk sermaye devleti, ülkücü faşistler ve MİT aracılığıyla Avrupa'daki devrimci-demokrat muhalifleri tehdit ediyor. Geçtiğimiz aylarda, emekli bir MİT elemanı, Avusturya'da eski bir Yeşiller Milletvekili ve akademisyen olan Berivan Aslan'ı öldürmekle görevlendirildiğini itiraf etti.

Bütün bu çabaların doğrudan bir sonucu olarak, son dönemlerde bazı AB ülkelerinde artan İslamcı terör saldırıları ile birlikte ele alındığında, bunların kendilerine tanınan sınırları aştığını ve bu durumun Avrupalı emperyalistleri rahatsız etmeye başladığını gösteriyor.

Bu gelişmeleri, göçmen şantajı, Türkiye'deki dinci-faşist iktidarın Suriye, Libya, Irak, Doğu Akdeniz ve en son Karabağ örneklerinde olduğu gibi, izlediği fetihçi yayılmacı dış politikası tamamlıyor. Yaşanan bütün bu gelişmeler, özellikle bundan birinci derecede etkilenen ve AB'nin önemli ülkeleri olan Fransa, Hollanda, Avusturya, Belçika, Yunanistan başta olmak üzere AB'nin ağırlıklı bir kısmında, AKP şahsında Türk devletine yönelik bazı yaptırımların uygulanması yönünde taleplerin daha yüksek sesle dile getirilmesine yol açıyor.

Yaptırım uygulanması konusunda en isteksiz davranan ise Almanya'dır. Zira Alman hükümeti bugüne kadar en kritik zamanlarda AKP-Erdoğan rejimine açıkta destek vermekten çekinmedi. Buna rağmen Almanya'nın şimdilik yasaklamadan yana olmasının bir yanından AB çeperinden gelen bu baskıyı bertaraf etmek var elbette. Bundan da önemlisi, gelinen yerde artık Almanya da Erdoğan'a sınırlarının hatırlatılması ve biraz ayar verilmesi gerektiğini düşünüyor. Hakeza Biden'ın başkanlığı, AKP'nin içte gittikçe kan kaybetmesi vb. olgular da AB'ye bu adımları atmada cesaret veren unsurlardır. Almanya açısından bir başka olası hesap ise, aralık ayında yapılacak NATO ve AB zirvesinde, Türkiye'ye karşı gündeme gelmesi muhtemel daha ağır yaptırımları bu türden daha hafif "cezalarla" savuşturmak olabilir. Normalde bu tür gelişmeleri hiç kaçırmayan, iç tribünleri coşturmaya dönük hamasi nutuklar atmaya pek meraklı AKP şefi Erdoğan, bu sefer olup bitenlere sessiz kalmayı ve alttan almayı tercih ediyor. Zira Erdoğan, "Kendimizi başka yerlerde değil, Avrupa'da görüyor, geleceğimizi Avrupa ile birlikte kurmayı tasavvur ediyoruz" diyerek, o ünlü "u dönüşlerine" bir yenisini daha ekledi.

Başta Almanya olmak üzere, AB emperyalizminin sözüm ona ülkücü-faşistlere yönelik yasaklama hamleleri, bunların faşist hareket konusundaki ikiyüzlü ve

sahtekar tavrının yeni bir örneğinden başka bir şey değildir. 40 yıldır bu faşist mafya çetelerinin her türlü kanlı ve kirli faaliyetlerine göz yumup kollamaları gerçeği bir yana; kendi yerli faşistlerine yönelik tek laf etmemeleri son derece ibretliktir. Güncel veriler Avrupa'da ırkçı saldırıların %700 artış gösterdiğini gösteriyor. Alman devletinin NSU cinayetleri ile en son yaşanan Hanau katliamının üstünü örtmek için ne dolaplar çevirdiği hala akıldadır. Alman mahkemeleri daha dün Hanau'nun faili Naonazi'nin bir "şizofren" olduğuna hükmetti. Programı ve pratiği ile dört dörtlük ırkçı-faşist bir parti olan AfD'nin varlığı ve yükselişi hala "demokrasinin gereği" sayılıyor. Ona yönelik yasaklama talepleri duymazlıktan gelinerek, "yasaklarsak daha da radikalleşirler" gerekçesiyle reddediliyor vs. Bugün birdenbire "anti-faşist" kesilen aynı Avrupa burjuvazisi, mazlum Kürt halkının her türlü haklı ve meşru faaliyetlerini baskı, yasak ve terörle bastırma için elinden geleni yapıyor. Başta Almanya olmak üzere bir dizi AB ülkesinde PKK bayrakları ile Öcalan posterleri uzun yıllardan beri yasaklı durumda. Bu yasak diğer bazı Türkiyeli devrimci örgütler için de geçerli.

Gündeme getirilen yasağı, aynı zamanda emperyalistlerin yerli faşist harekete verdiği bir taviz ve teşvik olarak değerlendirmek gerekiyor. Burjuvazi aynı zamanda bu sorunu, hayata geçirmek istediği yeni polis devleti uygulamalarının bahanesine çeviriyor. Yapılacak yeni yasal değişikliklerin ileride asıl olarak sol ve devrimci muhalefete karşı kullanılacağından şüphe yoktur. Avusturya ve Fransa'da şimdiden bunun bazı pratiklerine tanık oluyoruz. Yasağın pratikte bir karşılığı yoktur. Zira aynı güçler başka isimler altında örgütlenmeye devam edeceklerdir. Fakat her şeye rağmen, bu faşist çetelerin ideoloji ve icraatlarının geniş kitleler nezdinde teşhir olması önemlidir.

Parlamentodaki Sol Parti'nin konuya yaklaşımı da bütünlükten ve tutarlılıktan yoksundur. Onlar da verdikleri önergede tüm faşist parti ve düşüncelerin yasaklanmasından öte, sorunu sadece "Bozkurtların" yasaklanmasıyla sınırlandırarak, yani sorunu en "kabul edilebilir" yanından ele alarak, deyim uygunsa burjuvazinin eğilimlerine "oynadılar" diyebiliriz.

FAŞİST İRKÇILIĞA KARŞI DEVRİMCİ ENTERNASYONALİZM

Faşizmin ve ırkçılığın her yerde amacı aynıdır. İşçi ve emekçilerin milliyet, din, dil, mezhep temeli üzerinde ön yargılarını kışkırtarak sınıf mücadelesini sektire uğratmak, böylece sömürü düzenine hizmet etmektir. Bu yanı sıra her türlü sö-

mürü, ayrımcılık, eşitsizlik ve önyargının sebebi olan kapitalist sistem, ırkçı-faşist hareketlerin hem yaratıcısı ve hem de koruyucusudur. Bu yüzden kapitalizm karşıya alınmadan tutarlı anti-faşist olmak mümkün değildir.

Faşizmin arkasında her zaman sermaye sınıfı vardır. Kapitalist tekeller her zaman ırkçı faşistlere açıktan veya gizli yollarla yüklü yardımlarda bulunmuşlardır. Bugün her biri "saygın" birer sermaye grubu olan Tyssenkrupp, Ford, Mercedes, BMW gibi onlarca kapitalist tekel, zamanında Hitler faşizmine destek vermek için sıraya giriyorlardı. Hitler, yükselişini ve iktidara gelmesini tamamen bu tekellerin destek ve yardımına borçludur.

Aynı desteği Türkiye'de zamanında Koçlar, Sabancılar ve Halit Narinler Turгут Özal üzerinden Türkiye'ye yapmışlardır. Nitekim Türkiye öldüğünde, faşist teşkilatın bir yana, 2,5 milyon dolarlık bir şahsi servete sahip olduğu ortaya çıktı. Bir paylaşım kavgasına da dönüşen bu servetin akıbeti hala da belirsizliğini koruyor.

Küreselleşen kapitalizm tüm dünyada gün geçtikçe daha fazla kitlesel göçlere sebep oluyor. Ülkelerin demografik yapısı gittikçe değişiyor. Onlarca ulustan emekçiler aynı kentte veya aynı fabrikada buluşuyor. Gittikçe artan sömürü koşullarında bu durum hem faşizmin ve hem de devrimci enternasyonalizmin zeminini hazırlıyor. Burada sonucu, kimin bu zemini nasıl değerlendirdiği belirleyecektir.

Kapitalizmin bu zemini nasıl değerlendirdiğini biliyoruz. Burjuvazi her türlü farklılığı sömürü aracına dönüştürür. Örneğin göçmen insanları bir yandan ucuz işgücü olarak kullanırken, diğer yandan onları en rezil bir şekilde ırkçılığın ve yabancı düşmanlığının malzemesi yapıyor. Almanya'da "yabancı", Amerika'da "Latin", Türkiye'de "Suriyeli", Fransa'da "Afrikalı", İspanya ve İtalya'da "Mağripliler" üzerinden yapılan tam da budur. Yani faşizm boğazlaşmaya, sosyalizm ise kardeşleşmeye ve harmoniye götürür.

Burada çözücü halka, sınıf mücadelesi temelinde yükseltilecek devrimci enternasyonalist mücadeledir. Devrimci enternasyonalizm tali ayrımlar olan din, dil, ulus ve mezhep gibi ayrımları bir tarafa bırakarak, emekçileri sınıfsal temelde birleştiren biricik akımdır. Enternasyonalizm "işçilerin birliği ve halkların kardeşliğini" esas alır. Böylece, sermayeye karşı mücadele içerisinde bir yandan emekçilerin kardeşleşmesi sağlanırken, diğer yandan bu mücadelenin zaferi anlamına gelen sosyalizm koşullarında, her türlü ırkçı, dinci, faşist ve gerici akımın kaynağı olan kapitalizm temeli ortadan kaldırılmış olacaktır.

Alman kolluk güçleri içindeki faşist örgütlenmeler - 1

Alman ordusunda Naziler cirit atıyor

D. Meriç

Almanya’da ordu, polis ve istihbarat kurumları içerisindeki ırkçı faşist örgütlenmeler uzun bir zamandır Alman devleti tarafından gizlenmekte ve münferit olaylar olarak açıklanmaktaydı. Bunların varlığı artık gizlenemez boyutlara ulaşmıştır. Burjuva basınının bile saklamakta zorlandığı ve belgeleriyle birlikte ortaya saçılan gerçekler, sermaye devletinin temsilcilerini açıklamalar yapmaya ve göstermelik adımlar atmaya zorlamıştır. Ortaya saçılan bu belgeler buzdağının sadece görünen kısmı olmasına rağmen başta Alman ordusu olmak üzere, polis ve istihbarat örgütleri içerisinde yıllardır örgütlenmiş olan ırkçı-faşist çeteleri gün yüzüne çıkarmaya yetmektedir. Özellikle, Alman ordusu bünyesinde görev yapan Komando Özel Kuvvetleri (KSK) içerisinde örgütlenmiş olan faşist çetelerle ilgili basına yansıyan belgeler ibret vericidir.

1996 yılında Alman ordusu bünyesinde kurulmuş olan ve 1600 kişiden oluşan KSK her türden denetime kapalı, Alman ordusu içerisindeki en karanlık örgütlenmelerden birisidir. Ruanda, Afganistan, Bosna, Afrika, Mali ve daha birçok farklı ülkede uzun yıllardır terörle mücadele yalanı ile gizlenen, adam kaçırmaya, işkence, cinayetler de dahil olmak üzere birçok karanlık operasyonlarda imzası olan bir kurumdur. Bu karanlık kurum aynı zamanda ülke içinde olası toplumsal ayaklanmaların bastırılması, devrimci örgütlere karşı operasyonlar için de özel olarak eğitilmiş karşı devrimci bir yapıdır. Bu nedenle kurulduğu günden beri içerisinde faşist çetelerin cirit attığı ve en üst kademelerine kadar kontrolü ellerinde bulundurdukları birçok vesile ile gündeme gelmiş bulunmaktadır.

Komando Özel Kuvvetleri, kurulduğu günden beri sürekli olarak aşırı sağcı guruplarla anılmaktadır. 2003 yılında, DW’den Nina Werkhäuser’in haberine göre KSK komutanı General Reinhard Günzel Yahudi aleyhtarı açıklamalara verdiği destek nedeniyle Alman Savunma Bakanı Peter Struck tarafından görevden uzaklaştırılmıştı: “Reinhard Günzel, özel tim KSK’ya komuta ediyordu. Fakat Hristiyan Demokrat Milletvekili Martin Hohmann’a övgülerinden anlaşıldığı gibi, bu general bu iki yetenekten de yoksun. Hohmann, 1917 yılında Rusya’da gerçekleşen Ekim Devrimi’yle ilişkili olarak

Yahudileri suçlu ilan etmiş ve bu nedenle partisinin uyarısını, kamuoyunun da eleştirilerini almıştı. Hristiyan Demokrat Milletvekili Martin Hohmann’ın neden olduğu skandal, Afganistan’da da görev yapan en önemli generallerden birinin ayağının kaymasına neden oldu. General Günzel ise Hohmann’ı bu tartışmalı konuşması yüzünden yüksek sesle kutlamakta hiçbir sakınca görmedi. Milletvekiline yazdığı mektupta, çoğunlukla sol kesimden gelen eleştirilere şaşırmasını salık verdi. Bu da yetmedi. Günzel, Hohmann’ın Alman halkının çoğunluğunun gönlünden geçenleri dile getirdiğini de öne sürdü. ... Savunma Bakanı’nın süratli tepkisine rağmen kamuoyunda şu soru yükseliyor: ‘Eğer Günzel özel timlerin komutanlığına kadar yükselebiliyorsa, bu düşünce Alman ordusunda ne kadar yaygın?’”

2003 yılında Yahudi düşmanı bu açıklamaları yapan Martin Hohmann bugün AfD adlı ırkçı faşist partinin milletvekilidir ve KSK’nın eski şefi General Reinhard Günzel ise ona danışmanlık yapmaktadır.

2017’den bu yana art arda gelen skandallar ile KSK içindeki faşist örgütlenmeler manşetlere taşınmaktadır. KSK içerisinde üsteğmen rütbesiyle görev yapan 28 yaşındaki Franco A.’nın kendisine Suriyeli sığınmacı süsü verdiği, sahte isimle iltica başvurusunda bulunanlara verilen haklardan yararlandığı ve bir terör saldırısı planladığı bildirilmişti. Franco A.’nın Bavyera eyaletindeki bir sığınmacı kayıt merkezinde kendisini Suriyeli sığınmacı olarak kaydettirdiği, geçici koruma statüsü kazandıktan sonra sığınmacı yurduna yerleştirildiği ve sahip olduğu bu yeni kimlik ile faşist saldırılar düzenleyeceği

tespit edilmişti. Spiegel dergisi, “Franco A.’nın aşırı sağ görüşlerine dair 2014 yılında Alman ordusuna somut ihbarlar gelmesine rağmen hakkında hiçbir işlem yapılmadığını” bildirmişti. Haberin devamında üsteğmenin 2017’nin Ocak ayı sonunda Avusturya’nın başkenti Viyana’daki havalimanında güvenlik kontrolünden geçmeden önce bir silahı tuvalette sakladığı sırada dikkatleri üzerine çektiği, daha sonra takibe alındığı ve 3 Şubat’ta silahı sakladığı yerden almaya çalışırken Avusturyalı yetkililer tarafından yakalandığı belirtiliyordu.

Suikasta yönelik somut deliller nedeniyle Karlsruhe’deki Federal Başsavcılık devletin güvenliğini tehlikeye düşüren ağır bir terör suçuna hazırlık yapıldığı şüphesi ile Franco A. hakkında soruşturma başlatıldı. Tagesspiegel gazetesi, güvenlik birimlerine dayandırdığı haberde, Üsteğmen Franco A.’nın eski Cumhurbaşkanı Joachim Gauck ile Adalet Bakanı Heiko Maas’ı suikast düzenlemek istediği potansiyel politikacılar listesine almış olduğunu yazmıştı.

Franco A.’nın bağlı olduğu Illkirch’teki kışlasında Nazi dönemi silahlı kuvvetlerine ait eşyaların bulunmasının ardından yürütülen soruşturmada, Baden-Württemberg Eyaleti’ndeki bir diğer kışlada da benzer eşyaların bulunduğu ortaya çıktı. Spiegel Online haber portalında Donaueschingen kentindeki Fürstenberg kışlasında arama yapıldığı, bu aramalarda Nazi döneminde silahlı kuvvetlerde kullanılan miğferlerin yer aldığı bir vitrinin bulunduğu belirtildi.

Alman Askeri İstihbarat Servisi (MAD) gelişmelere bağlı olarak, aşırı sağcılık şüphesiyle hakkında inceleme başlatı-

lan ordu mensuplarının sayısının 550 olduğunu açıkladı. MAD Başkanı Christof Gramm, Welt am Sonntag gazetesine yaptığı açıklamada, bu sayının geçen yıl 360 olduğunu söyledi. Aşırı sağcı olduğundan şüphelenilen kişilerin özel hareket timi KSK içerisinde yoğunlaştığı belirtiliyor. “KSK içindeki şüpheli vakalar, ordudaki geri kalan diğer vakaların beş katı kadar” diyen Gramm “Bir dizi askerin KSK’yı terk etmek zorunda kaldı” diye konuştu. KSK askerlerinin özel becerilere sahip olduğunu belirten Gramm, bu birimin özellikle titiz bir biçimde incelenmesi gerektiğini söyledi. “Söz konusu olan haklı gerekçelerle izole edilmiş ve kendini son derece seçkin olarak gören, görmesi de gereken bir birim” diyen Gramm, birim içerisindeki yakın ilişkilerin de riskler taşıdığını ifade etti.

Alman Askeri İstihbaratının girişimiyle 13 Mayıs 2020 tarihinde Saksonya’da 45 yaşındaki KSK eğitmeni Philipp S.’ye ait arazide yapılan aramada silah deposu ele geçirilmiş, zanlı tutuklanmıştı. Aramada plastik patlayıcı ve bir adet AK-47 tüfek bulunmuştu. Askeri İstihbaratın, 45 yaşındaki kıdemli başçavuşu 2017’den beri takip ettiği açıklanmıştı. Spiegel dergisi, soruşturma kaynaklarına dayandırdığı haberde, ele geçirilen cephane ve patlayıcının bir bölümünün Alman ordusu envanterine ait olduğunu bildirmişti. Bunun üzerine açıklama yapan KSK Komutanı Markus Kreitmayr, Saksonya eyaletinde bir KSK mensubuna ait bir silah deposunun ortaya çıkarılmasının “yeni bir alarm” anlamına geldiğini belirtirken, “KSK’nın şu an tarihinin en zor döneminden geçtiğini söylemek abartılı olmaz” dedi.

Die Zeit’in bir haberine göre de aşırı sağcı yapılanmalar sorunu sadece KSK ile sınırlı değil: “Olayları soruşturan Askeri İstihbarat servisi (MAD) içerisinde görevli ve eski bir KSK subayı olan Peter W. tarafından (Franco A. üzerinden) KSK mensuplarına soruşturmalarla ilgili bilgi sızdırıldığına ortaya çıkması, askeri istihbaratın da mercek altına alınmasına neden oldu. Soruşturmalar sonucu elde edilen mevcut bilgilere göre, halihazırda ordu cephaneliğinden çalınmış olan 85 bin mermi ve 62 kiloluk patlayıcı maddenin nerede olduğu hala açıklığa kavuşturulamadı”.

Alman ordusunda aşırı sağcı yapılanma şüphesiyle yürütülen soruşturma kapsamında KSK üyesi bir yedek astsubayda üst düzey politikacıların özel adres ve cep telefonu numaralarının bulunduğu bir liste ele geçirildi. *Spiegel* dergisinin, güvenlik yetkililerine dayandığı habere göre, MAD'ın soruşturması sırasında ortaya çıkarılan listeye ilgili olarak söz konusu yedek astsubay gözaltına alındı. Aşağı Saksonya eyaletinde görev yapmakta olan yedek astsubayın bilgisayarındaki üst düzey politikacılar ve tanınmış kişilerden oluşan 17 isimlik bir liste bulunduğu, listenin internetteki aşırı sağcı bir sohbet grubunda paylaşıldığının anlaşıldığı kaydedildi.

Spiegel'in haberine göre listede Dışişleri Bakanı Heiko Maas, Sigmar Gabriel'in yanı sıra Aile Bakanı Franziska Giffey, Mecklenburg-Vorpommern Eyaleti Başbakanı Manuela Schwesig, Rheinland-Pfalz Eyaleti Başbakanı Malu Dreyer, Başbakan Yardımcısı Olaf Scholz, Sosyal Demokrat Parti eski genel başkanı Martin Schulz, Yeşiller Partisi eş genel başkanları Annalena Baerbock ve Robert Habeck, Yeşiller'in eski genel başkanı Cem Özdemir, Sol Partili Katja Kipping, Gregor Gysi, Dietmar Bartsch ve Hür Demokrat Parti Genel Başkanı Christian Lindner'in isimleri bulunuyor. Ünlü oyuncu Til Schweiger'in isminin de listede yer aldığı bildirildi. *Spiegel*'in bilgi almak için başvurduğu MAD, "yürüyen operasyonlarla ilgili bilgi verilemeyeceği" açıklaması yaparken, iç istihbarat servisi Anayasayı Koruma Teşkilatı'nın da konuyla ilgili değerlendirme yapmadığı kaydedildi.

KSK içerisinde ortaya çıkan bütün bu skandallar üzerine, Alman Genelkurmay Başkanı Volker Wierer, haftalık *Der Spiegel* dergisine verdiği mülakatta, federal orduda aşırı sağcılığa ilişkin gelişmelerin yıllarca yeterince dikkate alınmadığını, hatta göz ardı edildiğini belirtti. Wierer, "Aşırı sağcı askerlerin görmezden geldiği bir model oluştu ve bu hatada hepimiz sorumluluk taşıyoruz" yönlü açıklamalarıyla, yıllardır olayların nasıl örtbas edildiğini açıkça itiraf etti.

Yine *Spiegel* dergisi tarafından ortaya çıkarılan ve 2018 yılından beri KSK içerisinde görev yapan bir yüzbaşı tarafından Savunma Bakanı Annegret Kramp-Karrenbauer'e yazılmış olan bir mektupta, KSK içerisindeki faşist örgütlenmeler ile ilgili çarpıcı bilgiler yer almaktadır. Habere göre, Alman yüzbaşı 12 sayfalık mektubunda, "KSK içinde aşırı sağcı eğilimlere göz yumulduğunu ve kısmen bunların bilinçli olarak örtbas edildiğini" ifade etmektedir. Devamında ise "eğitmenlerin acemilerin ses çıkarmamalarını empoze ettiklerini, ayrıca cezaların, askerleri ve eleştirel subayları itaatkar hale getir-

mek için bir araç olarak kullanıldığını, tüm bunların sonucunda zehirli bir birlik kültürünün oluştuğunu" belirtmektedir. Savunma Bakanlığı tarafından böyle bir mektubun Bakanlığa ulaştığı doğrulanırken, detayları üzerine bilgi verilmeyeceği açıklanmıştır.

Bu gelişmeler üzerine olayları daha fazla gizleyemez hale gelen Almanya Savunma Bakanlığı, KSK'nın temelden yeniden yapılandırılmasını, hatta kısmen lağvedilmesini de içeren kapsamlı reform programını Federal Meclis Savunma Komisyonu'na sundu. *Alman Haber Ajansı'nın* (DPA) haberine göre, reform programı kapsamında özel kuvvetlerin tüm talim ve tatbikatları ile uluslararası iş birliklerinin durdurulması, süren görevlerden çekilmesi, eğitim yetkisinin elinden alınması, ayrıca aşırı sağ skandallarla gündeme gelen ve 150 askerden oluşan 2. bölüğün tamamen lağvedilmesi öngörülmüyor.

Savunma Bakanlığı'nın KSK içindeki aşırı sağ eğilimlerle ilgili oluşturduğu çalışma grubunun hazırladığı 55 sayfalık raporda özel kuvvetlerle ilgili çarpıcı bulgular yer aldı. KSK'nın "en azından bazı bölümlerinin son yıllarda tamamen bütünden koparak bağımsız hareket eder hale geldiği, bazı yöneticilerin sahip olduğu sağlıksız bir elitçi anlayışın bunda rol oynadığı" belirtilirken, KSK'da her düzlemde denetimden sorumlu birimlerin aşırı sağ eğilimleri fark edemediği ya da önemsemediği kaydedildi. Raporda, "tüm bu gelişmeler KSK'nın mevcut haliyle varlığını sürdürmeyeceği sonucunu ortaya çıkarmaktadır" ifadesi yer aldı. Savunma Bakanlığı'nın Federal Meclis nezdindeki müsteşarı Peter Tauber'in Meclis Savunma Komisyonu'na sunduğu metinde de "Kendi içindeki temizlik süreci yeterli etkiyi göstermezse, KSK'nın mevcut şekliyle varlığını sürdürüp sürdüremeyeceği sorusu kaçınılmaz olacaktır" diyerek, özel kuvvetlerin 31 Ekim sonrasında tamamen lağvedilebileceği mesajı verdiği kaydedildi.

Ortaya çıkan bunca skandallara rağmen Alman Savunma Bakanı Kramp-Karrenbauer, SR3 radyo kanalına verdiği demeçte, "özel kuvvetlere ihtiyacın her halükarda devam ettiğini, ancak bu tür gizli faaliyetler yürüten birliklere özel bir güvenin mevcut olması gerektiğini" vurguladı. Bugüne kadar yaşananlar ve bütün belirtiler, bu açıklamaların da ortaya koyduğu gibi, bütün kademeleri faşist çeteler tarafından ele geçirilmiş olan bu cinayet örgütünün, Alman sermaye devleti tarafından özenle korunarak daha güçlü bir şekilde örgütleneceğini göstermektedir.

(Devam edecek...)

Fransa'da yoksulluk

Dünyanın 6. büyük ekonomisi olan Fransa için 2018 verileri bile ciddi bir yoksullaşmanın olduğunu gösteriyor. Pandemi sürecinde yoksullaşma daha da derinleşti. Henüz tam rakamlar açıklanmamış olsa da salgın sonrası dönemde sosyal yardımlara muhtaç olanların sayısının yükselişte olduğu belirtiliyor.

Son süreçte koronavirüs salgınına fırsata çeviren Fransız sermayesi, birçok fabrikada kadrolu ve taşeron işçileri işten çıkarıyor. İşten çıkarmadığının ise ya maaşlarını düşürüyor ya da fazladan maaşlarını ödemiyor. Böylece krizin faturasını işçi ve emekçiler ödüyor, yoksulluk artıyor.

Fransa Ulusal İstatistik ve Ekonomik Araştırmalar Enstitüsü (Insee) 2018 verilerine göre; yoksulluk oranı 9,3 milyon düzeyinde seyrederken, 8 milyon insan da gıda yardımı alıyor. Yoksulluk sınırı, bir kişi için 1.063 euro ve 14 yaşından büyük iki çocuklu bir aile için ise 2.657 euroya tekabül ediyor. Kişi başına 1.630 euronun %60'ı veya altında bir gelir elde eden kişi yoksul olarak tanımlanıyor.

Ulusal Meslekler arası Sanayi ve Ticaret İstihdam Birliği (Unédic); 3 milyon işsiz ve 9 milyon yarı zamanlı çalışana yardımda bulunduğunu duyurdu. Açıklamaya göre, 2020 Mart ortasından bu yana işsizlik sigortasının bütçesi, 11,5 milyar euro fazladan açık verdi. Duyuruda sene sonuna kadar işsizler ordusuna fazladan 900 bin işsiz ekleneceği de belirtildi.

İşsizlikle yaşanan yoğun sefalet koşulları, toplumun önemli bir kısmını gıda yardımına muhtaç bıraktı. Fransa'da bulunan birçok yardım kuruluşundan biri olan Katolik Yardım Kurumu (Secours Catholique), 650 binden fazlası çocuk olmak üzere toplam 1,4 milyon insana yardım dağıtıyor. Kurumun 2018 raporunda; günlük kişi başı gelirin 5 euro daha az olarak 9 euronun da altına düştüğü ve

hatta tek ebeveynli aileler içinse kişi başı 4 euronun altında olduğu açıklandı.

Bu miktarın, aşırı yoksulluk ücreti olan 716 euronun da altında, ortalama 537 euro olduğu belirtildi. Ayriyeten "2010'a göre %10 artışla ortalama her 3 haneden yaklaşık biri sabit bir konuta sahip olmadığı" beyan edildi. Raporun sonunda, sefaletin bu denli yükselmesiyle, bu sene sonu Fransa'da yoksul sayısının 10 milyonu aşacağı ifade edildi.

Devletin verdiği sosyal yardımlara da talep arttı. Koronavirüsle depresyon yoksulluktan kaynaklı, Kamu Hesapları Bakanlığı; yoksulluk yardımından (RSA) faydalananların, sene sonuna kadar ortalama %9 artacağını açıkladı.

EN ÇOK ETKİLENEN KESİM ÇOCUKLAR VE GENÇLİK

Devletin, yeni mezun olan ve toplamında milyonlarca genci ilgilendiren iş yaratma vaadi bu süreçte havada kaldı. Yüzbinlerce çalışanın işten çıkarılması, verilen sözlerin aldatmacadan ibaret olduğunu kanıtladı. İşsiz veya öğrenci olan ve geleceksizlikle boğuşan yoksul aile gençleri, 25 yaşına kadar sosyal yardım alma hakkına da sahip değiller. 2002-2018 yılları arasında 18-25 yaş arası gençlerde yoksulluk oranı yüzde 8,2'den 12,5'e yükselerek, %50 civarında artmış bulunuyor. Bu oran 1 milyon gence teka-bül ediyor.

Sosyal adaletsizliğe maruz kalan 18 yaş altı çocuklarda da oranlar bir o kadar yüksek. Çoğu zaman düşük gelirli veya tek ebeveynli ailelerden oluşan yoksul çocukların oranı %11,6, sayılıyorsa 1,5 milyonun üzerinde seyrediyor.

AY SONUNU GETİREMİYEN FRANSIZLAR!

Gıda yardımları dışında, emekçilerin önemli bir kısmı borçlanma veya faturalarını ödeyememe sorunu yaşıyor. Sal-

ğından bu yana 1 milyon 270 bin kişiye gıda yardımında bulunan Fransız Halk Yardım Kurumu (Secours Populaire Français) ile Ipsos'un ortak yaptıkları araştırmaya göre, Fransızların %18'i, borçlanmadan ay sonunu getiremiyor. Yapılan anketlerde Fransızların üçte biri elektrik ve doğalgaz giderlerini, %38'i sağlıkla ilgili faturalarını ödemekte zorlanıyor. Anketler, toplumun yüzde 25'inin bir öğün yemeği atladığını, %46'sının gıda miktarında kendilerini sınırladıklarını ve %29'unun da sebze ve meyve almakta zorluk çektiklerini açıklıyor.

EN AZ 300 BİN EVSİZ İNSAN!

Tüm bu yoksulluk ve sefalet içerisinde debelenen emekçilerin en ciddi sorunlardan biri barınmadır. Bu aynı zamanda en büyük harcama kalemini oluşturuyor. Abbé-Pierre Vakkı'nın yaptığı bir araştırmaya göre Fransa'da 300 binin üzerinde evsiz yaşıyor. Bu oran 2000'lerin başından bu yana 3 kat artmış, 2012'de yapılan son araştırmadan bu yana %50 oranında yükselmiştir.

Evsizlerin 185 bini barınma merkezlerinde, 100 bini sığınmacı merkezlerinde, 16 bini gecekondularda, ayrıyeten büyük şehirlerde de "Dayanışma geceleri" organize edilerek binlerce evsiz bir geceliğine barınıyor, 27 bini de sokakta yaşıyor.

SALGININ GETİRDİĞİ SIKINTILAR

Koronavirüs salgınının yayılmasıyla derinleşen ekonomik krizde, birçok işçi ve emekçinin geliri azalarak, yardıma muhtaç duruma gelmiştir. Ipsos'un araştırmasına göre, üç Fransız'dan biri gelir kaybı yaşıyor. Bunların üçte biri işçilerden ve dörtte biri de geliri düşük olan şahıslardan oluşuyor. Insee'nin araştırmasına göre de ilk salgınla beraber başlatılan OHAL süreci hanelerin dörtte birinin yoksullaşmasına neden olmuştur.

En çok tanınan Kızıl Haç Yardım kurumunun verilerine göre, pandemi döneminde gıda yardımına ihtiyaç duyanların oranı %40-45 arasında yükseldi. Yardıma muhtaç olanların %64 işsiz, %63 geçici veya yoksul işçi, %37 emekli, %40 ciddi bir ayrımcılık yaşayan insanlar, %23 öğrenci ve %23 esnaf olduğu belirtiliyor. Gıda yardımından faydalananların %76'sının yardım kuruluşlarında kaydı bulunmazken, ilk defa gıda yardımı talebinde bulunanların oranıysa %50 olarak açıklandı.

EN YOKSUL İL: SEİN-SAİNT-DENİS

Paris'in bulunduğu Île-de-France bölgesindeki Seine-Saint-Denis en yoksul illerin başında geliyor. Açlık boyutu öyle bir seviyeye varmıştır ki kentin valisi "açlık isyanları başlayacağından duyduğu endişeyi" dile getirdi. 22 Nisan 2020'de

Le Canard enchaîné gazetesinde yer alan habere göre, vali Georges-François Leclerc 18 Nisan 2020'de Île-de-France bölge valisine gönderdiği e-postada endişelerini dile getirdi. Mesajda "Gecekondu mahalleleri, acil konaklama evleri ve göçmen işçiler için yurtlar arasında yemek yemekte zorlanacak 15.000 ila 20.000 kişi var" denilirken, on binlerce emekçinin açlıkla karşı karşıya olduğu itiraf edildi.

Insee'nin açıkladığı rakamlara göre, 2017'de Fransa'da yoksulluk oranı %14'iken, 1,6 milyon nüfusa sahip olan ilde yoksulluk %28'i aştı. Yani halkın dörtte birinden fazlası yoksulluk içerisindedir. Insee'ye göre 2018'de 85 bin insan yoksulluk (RSA) parası alırken, koronavirüsün birinci dalgası esnasında bu sayı 100 bini aştı. Aynı zamanda devletin ucuz sosyal kiralık dairelerinin %32'si bu ilde yer alırken, en çok göçmen nüfus oranına sahip il de %30'la Seine-Saint-Denis oldu.

FRANSIZ YARDIM KURULUŞLARINA VERİLEN KISITLI GIDA YARDIM PARALARI

Pandemi döneminde kapitalistleri destekleme ve durma aşamasına gelen sistemi kurtarma amacıyla piyasalara trilyonlarca euro pompalandı. Sermaye sınıfına kredi olanakları, vergi muafiyeti, elektrik ve doğalgaz faturalarında indirim gibi birçok teşvik yapılırken, işçi-emekçilere düşen payın okyanusta bir damla kadar az olduğu ortada. Fransa devleti, salgının ilk dalgasında 323 milyar euro destek sunacağını açıkladıktan sonra, işçi ve emekçiler bu yardımın kendilerini kapsamadığını yaşayarak gördüler.

Avrupa Birliği'nin Fransa için ayırdığı gıda yardım parası 2014-2020 yılları arasında 583 milyon euro iken, 2021-2027 arasında 869 milyon euroya yükseldi. Avrupa Birliği'nin patronları kurtarma planıyla 750 milyar euro gibi devasa bir bütçe ayırdığı halde, gelecek 7 sene için bir milyarın altında bir gıda yardımı açıklaması, topluma ayrılan yardımların devde kulak kaldığının en açık göstergesidir.

Çivisi çıkmış bir düzen, topluma pandemi, işsizlik, yoksulluk ve sefaletten başka koşullar sağlayamaz. Bir tarafta kârına kâr katıp zenginleşen burjuvalar, diğer tarafta da giderek yoksullaşarak sayısı artan işçi sınıfı var. İki sınıfın karşıtlığına dayanan bu sömürü düzeninde, derinleşmekte olan kriz ve bunalımlarla kızışan savaş atmosferi, işçi sınıfına bir tek seçenek dayatıyor: Devrimci bir çizgi ve program altında kenetlenerek sınıf mücadelesini yükseltmek ve sınıf düşmanına karşı verilecek son kavgaya hazırlık yapmak!..

Çin'in "Kuşak ve yol" projesi ve RCEP anlaşması

İ. Manuşyan

Son dönemde dünyanın ekonomik geleceği üzerine peş peşe önemli zirveler toplandı. 12. BRICS (Brezilya, Rusya, Hindistan, Çin ve Güney Afrika) toplantısını Asya-Pasifik Ekonomik Topluluğu (APEC) ve G20 zirveleri izledi.

Aynı döneme denk gelen ve Çin ile 14 Asya-Pasifik ülkesinin Bölgesel Kapsamlı Ekonomik Ortaklık (RCEP) anlaşması, "dünyanın en büyük serbest ticaret anlaşması" olarak, bu zirvelerin gölgesinde kalan önemli bir gelişme oldu. Zirvede ekonomideki "tek taraflılığa" karşı bölgenin hamleleri konuşuldu. Zirvenin başlığı bile bu anlaşma ve sonrasındaki adımlara dair hedefi yansıtıyordu: "APEC'i yeniden kavramak: Covid-19 pandemisi sonrasında öncelikler"

"Yeniden kavranan" APEC, emperyalizmin merkez üssüne karşı, onun kendi mali silahlarını kullanarak bir birlik oluşturuyor. BRICS ve G20'yi gölgede bırakacak kadar önemli olan Çin öncülüğündeki RCEP yeni bir sayfa açma girişimidir. Çin bugüne kadar birçok birliğin içinde oldu, birçok anlaşma imzaladı. Bu anlaşmayı diğerlerinden ayıran, daha bağımsız bir politika izleme perspektifinin ürünü olmasıdır. RCEP, "Kuşak ve yol" projesinin bir parkurudur. Anlaşma Çin Devlet Başkanı Xi Jinping'in "yön veren küresel lider ülke" olma iddiasının bir pratiğidir. RCEP, Çin'in ekonomideki büyümesine eşlik eden politika yapma araçlarında somut zaferlerinden biridir. Yani Çin kendi coğrafyasından başlayarak ekonomik baskı yöntemlerine karşı bir alan açıyor. Tek taraflılığa karşı bir bayrak olarak lan-

se edilmesi de bunun tek başına bir ekonomik işbirliğine sıkışmadığını anlatıyor. Ne RCEP ne de zirveler son gelişmelerin ürünüdür. Sadece RCEP'in bile 8 yıllık bir geçmişi bulunuyor.

Hindistan'ın müzakerelerden çekilmesiyle Çin'in önünde bir muhalif kalmayınca, RCEP ete kemiğe büründü. Eğer Hindistan da yer alsaydı, dünya nüfusunun neredeyse yarısını kapsayan bir anlaşma olacaktı. Bugüne kadar benzer içerikte bölgesel ölçekte başka anlaşmalar da imzalandı. Asıl önemli olan, bu anlaşmanın bugün kim tarafından yönlendirildiğidir. Geçmişte Japonya'nın savunduğu ve ABD'nin Çin'i dengelemek için planladığı anlaşmanın aşılmasıydı.

Çin pandemisinin ardından bu anlaşmayı imzalatabiliyorsa, bunun altında yatanlara bakmak gerekiyor.

Emperyalist-kapitalist sistem için bu işbirliği anlaşması yeni bir rekabet anlamına geliyor. Trump'ın Asya'dan boşalttığı alanı Çin doldurdu. 2015'te Obama başkanlığındaki ABD, "Trans Pasifik" anlaşmasından iki yıl sonra çekilerek, bölge devletlerini baskılayabileceğini sanmıştı. Çin'e yönelik vergi savaşını da başlatan ABD, şimdi denkleme yeniden girmenin yollarını aramak zorunda kalacak. Trump'ın temsil ettiği ABD burjuvazisi "dengeleme" yerine savaşmayı seçerek, Çin'i dizineleyebileceğini hesaplıyordu. Lakin bekledikleri gibi olmadı. ABD anlaşmadan çekilerek rest çekti. Çin ise alternatif anlaşmayla "gördüm, artırıyorum" dedi. Elbette bu mali savaşın

sonu henüz gelmedi. Çin'in de ABD'nin de bu alana yönelik çok sayıda hamleleri olacak. Fakat vergi savaşlarıyla ABD'nin bölge devletlerinde yarattığı korku Çin'in elini güçlendiriyor.

Tüm ekonomik işbirlikleri gibi RCEP de, gelecekte daha kapsamlı birliklemlerin zemini olarak kullanılmak istenecektir. Bu açıdan anlaşmanın içinde Avusturalya, Japonya, Güney Kore gibi ABD emperyalizminin bölgedeki işbirlikçi devletlerinin de olması durumu değiştirmiyor. Dışında kalmaları kendi çıkarlarına zarar vereceği için anlaşmaya tabi oluyorlar. Yarın ABD'yle bunun üzerinden gerilim yaşayabilir, anlaşmadan çekilebilirler. Ancak şurası bir gerçek ki, eğer anlaşma planlanan doğrultuda ilerlerse, Çin politik olarak güçlenecektir.

Kapsadığı devlet sayısı giderek artan Çin'in "Kuşak ve yol" projesi, bugün RCEP ile daha da güçlendi. RCEP bölgedeki işbirliğine çerçeve çizerken, "Kuşak ve yol" projesi ise tüm dünyada Çin'in kontrolünde bir planlamaya dayanıyor. Geçtiğimiz yıl 37 ülkenin temsilcisini Pekin'de toplayan Jinping, proje için "dünya ekonomisinin yönlendirilmesi için yeni imkanlar sunuyor" diyordu. 500 milyar doların üstünde bir yatırımla süren proje, altyapı ağı ve lojistik hatların ötesinde ekonomiyi yönlendirme hedefinin bir aracı durumunda. ÇKP programına eklenecek kadar temel bir politika olan bu projeye birlikte değerlendirildiğinde, RCEP'in, Çin'in en başta bölge ülkelerini kapsayan işbirliği ve hakimiyeti için olduğu görülecektir. "Küreselleşmenin geri dönüşsüz bir yol" olduğunu savunan Jinping, bu anlaşmalarla kendi küresel ilişkilerini kuruyor.

Batılı emperyalistler, sistemin krizleri derinleşirken ortaya çıkan yeni aktörlerden biri olarak Çin'i görüyor ve ona göre yeni adımlar atıyorlar. Güney Çin Denizi ve Çin çevresindeki askeri adımları da bu açıdan net mesajlar içeriyor. ABD'nin bile kolaydan vazgeçemeyeceği ekonomik ilişki sarmalındaki Çin, artık uluslararası arenada pozisyon alıyor, askeri ve ekonomik atılımları gerilimlere yol açıyor.

"Tek merkezli dünya" kendi iç çelişkileriyle yıpranmaya devam ediyor. NA-

TO'nun Çin "tehdidi"nden açıktan söz eder hale gelmesi, Çin'in "ortak eylem gerektiren bir tehdit unsuru" olduğunun ifade edilmesi, emperyalist sistemin korkusunu anlatıyor.

Pandeminin yarattığı krizden dahi neredeyse kârlı çıkan (OECD raporuna göre Çin, G20 ülkeleri içinde büyüme elde eden tek ülkedir) bir Çin gerçekliği, emperyalistler için rahatsızlık nedenidir. Bunun nereye varacağı bugünden öngörülemez olsa da, ABD hegemonyasını sarsan etkenler artıyor. Bu koşullarda, ister ABD-AB tarafından ister Çin'den gelin, atılacak yeni adımlar her hâlükârda yeni gerilimlere neden olacaktır. Bu da bir bütün olarak emperyalist-kapitalist sistemin krizini derinleştirecektir.

Çin'in geriden gelen çıkışı elli yıl önce hiçbir emperyalist ülke için tahmin edilebilir değildi. Dünyanın en yoksul bu köylü ülkesinden devrimle gelen yer, ABD'nin her alanda korkulu rüyası olan bir gelişmedir. Tıpkı bundan yüz yıl öncesinde emperyalist paylaşım savaşından yıkımla çıkan Sovyet Rusya'nın temel bir aktör olmasını beklememeleri gibi...

Çin, devrimle girdiği yolu terk etse de, tarihsel devrimci atılımından beslenerek bugünkü noktaya gelmeyi başardı. Bunun için Çin'de sosyalist değerlerin devlet eliyle sömürsü sürdürülüyor, kendi içinde bir "sosyalist inşa" argümanı hala kullanılıyor. Çin yönetimi bugün çarkların dönmelerini, işçi sınıfının üretimi sürdürmesini "Marksizm'i geliştirmek, komünizm idealini daha da yükseltmekten" bahsederek sağlıyorsa, bunun nedeni bu argümanların toplumda bir karşılığı olmasıdır. "Modern sosyalizm" olarak tanımladıkları formülle tarihsel devrimin izinden beslenen bu yönetim, hedeflerinde ilerleyebildi.

Çin'deki bu gelişmelerin sınıf mücadelesi ve emperyalist çatışmalar içerisinde geleceğe nasıl etki edeceğini göreceğiz. Dünyanın geleceği açısından bugünkü bunalım dönemi Çin'i de etkilediğinde, sınıfsal çelişkiler daha açık bir biçimde su yüzüne vuracak, işçi ve emekçiler açısından yeni bir sürecin önü açılacaktır.

Avrupa'da pandemi, eğitim ve eylemler

Toplumsal yaşamı derinden sarsan koronavirüs pandemisinin de etkisiyle dünya yıkıcı bir süreçten geçiyor. 1 Aralık itibarıyla Covid-19 vaka sayısı 64 milyona yaklaşırken, ölenlerin sayısı ise 1,4 milyonun üzerinde. Dünya Sağlık Örgütü (WHO) geçtiğimiz hafta Avrupa'da her 17 saniyede bir kişinin korona enfeksiyonu nedeniyle hayatını kaybettiğini açıkladı.

Bilim insanlarının açıklamaları ve kapitalist sistemin pandemi ile mücadele yöntemleri, mevcut tablonun daha da ağırlaşacağını gösteriyor.

Sermaye iktidarları yıllardır sürdürdükleri neoliberal saldırılarla sağlık sektörünün altını boşalttılar. Çin'de salgın baş gösterdiğinde ise, bilim insanlarının hiçbir uyarısını dikkate almayarak, salgını emperyalist rekabetin bir aracı olarak kullanmak üzere seyretmekle yetinmişlerdi. Ta ki salgın kendileri için bir tehdit oluşturunca dek...

Salgın ile mücadeleye geç başlayan batılı kapitalist devletler dünyada milyonlarca insanın sağlığını kaybetmesine ve yaşamını yitirmesine neden oldu. Süreç ağırlaşarak sürüyor.

Sermaye iktidarlarının gecikerek aldığı önlemler insan hayatını korumaya değil, her krizde olduğu gibi sermayeyi kurtarmaya yönelikti. Art arda açılan paketlerle, ekonomik destek ve teşviklerle, vergi indirimleri gibi bir dizi önlemlerle tekellerin kârları korundu. Fakat, devletin kamusal hizmetlerinden biri olması gereken eğitim alanına hiçbir kaynak aktarılmadı. Eğitim sektörü tıpkı sağlık sektörü gibi yıllardır neoliberal saldırıların hedefi durumundaydı. Pandemi koşullarında eğitim alanına yapılacak yatırımlar öğrencilerin ve öğretmenlerin talep ettiği gibi eğitimin küçük gruplar halinde ve iyi havalandırılan sınıflarda yapılmasını mümkün kılacaktı. Diğer yandan yoksul ailelerin çocukları için dijital eğitime ulaşmada gerekli teknolojik donanım sağlanmış olacaktı. Bunların hiçbiri olmadı.

OKULLAR VE KREŞLER GÜVENLİ OLMAYAN KOŞULLAR AÇILDI

Sermaye iktidarları kapitalistlere, kârlarını düşürecek önlemler almayacağını, okul ve kreşlerin açılması ile de gösterdi. Doğru düzgün düzenleme yapılmadan,

gerekten tedbirler alınmadan atılan bu adım, salgının yayılımını kolaylaştırdı. Ne var ki kapitalistlerin çıkarları doğrultusunda ebeveynlerin çalışabilmesini engellemek için okulların tekrar kapatılmamaları gerekiyor. Hem de enfeksiyon oranları çocuklarda katbekat artmasına rağmen. Almanya'da ekimin başından kasımın başına kadar çocuklardaki enfeksiyon oranı on kat daha arttı. Robert-Koch Enstitüsü'nün açıkladığı rakamlara göre, Almanya'da şu ana değin 28 bin çocuk ve 13 bin pedagog ve öğretmen pandemiye yakalandı. 3 öğrenci ve 11 eğitim emekçisi virüse karşı mücadeleyi kaybetti. Eğitim emekçileri sağlık emekçilerinden sonra risk grubu oluşturan sektörlerin ikinci sırasına yerleşmiş oldu.

"Kalabalık sınıflar", "okul ve sınıflarda yetersiz alan" okulları salgının merkezine dönüşüyor. Virüs hızla yayılıyor. Almanya'da karantinede bulunan öğrenci ve öğretmen sayısı eylül ayında 50 bin iken bu rakam kasım ayında 300 bine ulaştı.

OKUL İŞGALLERİ, EĞİTİM GREVİ, YÜRÜYÜŞLER

Tüm bu sorunlara çözümler arayan öğrenciler, öğretmenler geçtiğimiz haftalarda birçok ülkede protestolu gösteriler, grevler, işgal eylemleri yaptılar.

Yunanistan'da öğrenciler korona koşullarında okulların açılmasını protesto ederek onlarca okulda ülke genelinde günlerce süren işgaller gerçekleştirdiler.

Polonya'da da binlerce öğrenci, hükümetin koronadan korunmak için yeterli önlemleri almaması nedeniyle dersleri boykot etti.

Kasım ayının başında Covid-19 vakalarının ayyuka çıktığı, günde 500'ün üzerinde kişinin koronadan öldüğü Fransa'da öğretmenler hükümetin salgınında aldığı yetersiz önlemler nedeniyle greve gittiler. Öğretmenler "Yetersiz sağlık protokolleri sabrımızı taşıyor!", "Eğitim Bakanı Blanquer istifa!", "Okulun bir bedeli var: Hayat!", "Mevcudu yarıya bölünmüş sınıf=Güvenlik!" dövizleri ile tepkilerini dile getirdiler. Öğrencilerin sınıflarda iyi korunadığını, sınıf mevcudunu yarıya düşürecek organizasyonun yapılmasını savunan öğretmenler gerekli ve yeterli sağlık protokolleri ile şartların hazır olması halinde yüz yüze eğitimi sürdürmek

istediklerini ifade ettiler. Ülke genelinde, lise öğrencileri de salgına rağmen eğitimin yetersiz önlemler altında sürmesine karşı protesto gösterileri düzenliyor.

Ekim ayının sonunda da Ekvador'da işçiler, Ulusal Eğitimciler Birliği (UNE) üyesi öğretmenler, lise ve üniversite öğrencileri eğitim ve sağlık hakkı için eylemler düzenledi.

İngiltere'de Manchester Üniversitesi salgın boyunca öğrenim ve yurt ücretlerinde hiçbir indirmeye gitmemişti. Gelenen yerde öğrenciler yüksek kiralara karşı bir binayı işgal ettiler. Binaya "Öğrencileri ve çalışanları kârınızın önüne koyun" pankartı astılar. Öğrencilerin talepleri arasında, kiralaların yüzde 40 azaltılması, koronavirüs salgınının psikolojik olarak yarattığı tahribat karşısında desteğin artırılması gibi maddeler bulunuyor. İşgalin altıncı gününde, üniversite yönetiminin sadece iki haftalık (yüzde 5) kira indirimi teklifi sunmasının kabul edilemez olduğunu söyleyen üniversiteliler, talepleri karşılanana kadar mücadeleye devam edeceklerini belirttiler.

Almanya'da birçok okul 'hibrit eğitim' adı altında, öğrencilerin yarısının sınıfta eğitimi ve diğer yarısının evde dijital medyayla eğitimine hazırlanmıştı. Ancak Eğitim Dairesi ve geçen hafta kararlaştırılan Federal Hükümet kararları hibrit eğitim olanağını rafa kaldırdı. Bunun üzerine farklı kentlerde lise ve meslek okullarında öğrenciler yetersiz önlemlere karşı direnişe başladılar.

Mönchengladbach'da korona vakalarına rastlanan meslek okulu öğrencileri daha az mevcutlu sınıflarda eğitim talep ederek yürüyüş düzenlerken, Düsseldorf'ta da lise ve yüksek okul öğrencileri eyalet parlamentosu önünde eylem yaptılar.

Essen'da meslek lisesi öğrencileri süresiz "Hibritgrevi"ne başladı.

Frankfurt'ta 6 okulda öğrenciler, eyalet hükümetinden okullarında koruma önlemlerinin artırılmasını, derslerin hibrit formunda yapılmasını talep ettiler ve bu taleplerinin gerçekleşmemesi durumunda 30 Aralık'ta greve başlayacaklarını bildirdiler.

Bremerhaven'de soğuk havada açık pencerede ders yapılamayacağını söyleyen lise öğrencileri bir gün dersleri boykot etti.

Covid-19 pandemi süreci öğrencilere eğitimlerinin ve sağlıklarının kapitalistlerin çıkarları uğruna hiçe sayıldığını, kapitalist sistemin kendilerine hiçbir gelecek sunmadığını öğretiyor.

Öğrenciler sosyal medyada düzene karşı öfkelerini sıkça şöyle dile getiriyorlar: "Af yok! Unutmak Yok! Hükümet bugün yüzümüze tükürdü! Ne ekerseniz onu biçersiniz!"

Pandemi koşulları eğitimdeki niteliksizliği arttırdı

Türkiye'deki eğitim sisteminin her geçen gün niteliksiz bir boyuta geldiğini farklı örnekler üzerinden görmeye devam ediyoruz. Milyonlarca öğrencinin geleceğini belirleyecek olan Yükseköğretim Kurumları Sınavı'nın (YKS) bu seneki oturumlarına ilişkin değerlendirme raporu, Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından açıklandı. Değerlendirme raporundaki sayılara göre Temel Türkçe testinde 4.050 öğrenci, TYT Sosyal Bilimler testinde 37.432 öğrenci, TYT Matematik testinde 399.271 öğrenci, Fen bilimleri testinde 553.129 öğrenci hiçbir soruya doğru yanıt veremedi. Değerlendirme raporunda belirtilen sayılar bir kez daha eğitimdeki niteliksizliğin geldiği boyutu gözler önüne serdi. Milyonlarca öğrencinin eşit koşullarda eğitime ulaşamadığını, eğitime ulaşabilse dahi nitelikli bir eğitim alamadığını, eğitim sisteminin öğrencilere bir gelecek vaat etmediğini sunulan veriler bir kez daha gösterdi.

Salgınla birlikte eğitime ulaşabilmenin daha zorlu bir hale gelmesi, eğitimde yaşanan sorunların artarak devam etmesi ve eğitimin nitelik seviyesinin iyice düşmesi daha görünür hale geldi. Salgının başladığı mart ayından bu yana milyonlarca öğrenci eğitime ulaşamadı. Yüz yüze verilen eğitimdeki niteliksizlik online eğitim ile birlikte daha da arttı.

Milyonlarca öğrencinin eğitim hakkı eğitimde yaşanan sorunlar ve aksaklıklar dolayısıyla gasp edilmiş oldu.

Salgın koşulları etkisini devam ettirirken ve milyonlarca öğrenci eğitime ulaşamazken sınavların yapılması, bu seneki YKS değerlendirme raporuna da yansımış bulunuyor. Sermaye devleti tarafından salgın dolayısıyla haziran ayından temmuz ayına ertelendiği söylenen sınavın, "temmuz ayı turizm ve tatil ayıdır" bakişısıyla tekrardan haziran ayına çekilmesi, sermaye devletinin öğrencilerin sağlığı, yaşamı ve geleceğinden çok kapitalistlerin kârlarının artmasını düşündüğünü göstermiştir.

Mart ayından bu yana öğrencilerin eğitim hakkı konusunda sermaye devleti tarafından her hangi bir çözüm üretilmemiştir. Eğitimde yaşanan sorunların arttığı ve nitelik seviyesinin gittikçe düştüğü sunulan birçok veri ile kanıtlanmaya devam etmektedir. Öğrenciyi değil daha çok kapitalistlerin kârını baz alan bir eğitim sisteminin devam ediyor olması, eğitim alanında yaşanan sorunların temel nedenidir. Salgın ortamında öğrencilerin eğitim alabilmesi için gerekli olan koşulların sağlanmaması da eğitimde artan sorunların başlıca nedenleri arasındadır.

Eğitimde yaşanan sorunların pandemi dönemi ile daha da artmasının en temel nedeni AKP-MHP iktidarının eğitim

alanında uyguladığı politikalarıdır. Öğrencilerden, velilerden, eğitim bileşenlerinden habersiz alınan kararlar pandemi süreciyle birlikte eğitim alanında yaşanan sorunları derinleştirmekten başka bir şeye yaramamıştır. Pandemi sürecinde verilen online eğitim sürecindeki başarısızlıkları da milyonlarca öğrenciyi eğitim hakkını kullanmaktan mahrum bıraktıklarının en büyük kanıtıdır.

Bu seneki YKS değerlendirme raporu da salgın sürecinde verilen eğitimde eğitim sistemindeki yaşanan sorunların katlanarak devam ettiğini bizlere bütün bir açıklığı göstermiştir. Özellikle bu dönemin başı ile birlikte eğitimde yaşanan kaos ortamı eğitim sisteminin öğrenciler için bir gelecek sunamayacağını göstermiştir.

Yine, bütün bu sorunlar gençliğe eğitim hakkına sahip çıkmak için mücadele etmekten başkaca bir yol olmadığını da göstermiştir.

Geleceğimize ve eğitim hakkımıza sahip çıkalım!

Eğitim hakkımızın gasp edilmesine geçit vermeyelim!

Eşit, parasız, bilimsel nitelikle ve ulaşılabilir bir eğitim için mücadelemizi büyütelim!

**Salgının ve krizin bedelini
ödememek için,
işyeri komitelerinde
birleşelim,
mücadeleyi yükseltelim!**

Cinayetlerine, Salgına, İşsizliğe, Açlığa ve Güvencesiz Çalıştırmaya Karşı

Direniş ve Dayanışma Yaşatı